ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 13/3/2020

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2020 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 13 ވަނަ ޖަލްސާ

١٦ رَبِيْعُ الأوَّل ١٤٤٢

2 ނޮވެންބަރު 2020

(ހޯމަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:04

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 13:48

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

2020 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ ތޭރަވަނަ ޖަލްސާ

2 ނޮވެންބަރު 2020 (ހޯމަ ދުވަސް)

---

1. ހަމްދު ޞަލަވާތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލީސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއުލާނު

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދަކީ 2 ނޮވެންބަރު 2020 ވީ ހޯމަ ދުވަސް. 1442 ވަނަ އަހަރުގެ ރަބީޢުލްއައްވަލް މަހުން 16 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ ވިހާ ނަކަތުން 2 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިހިނދު މި ތިބީ، 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 13 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 34 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަލާމުގައި 5 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެބަވޭ. އަދި އައިސޮލޭޝަންގައި އެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 3- އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން. މިއަދުގެ އެޖެންޑާއަކީ، ރޖ/13/3/2020.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 4، ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން. އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ، ބަޖެޓު ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ލިބިފަ. ބަޖެޓު ހުށަހެޅުއްވުން މިނިސްޓަރު ޒިޔާރަތްކުރައްވާފައިވާ ދުވަހަކީ، 9 ވަނަ ދުވަސް މި ނޮވެންބަރު މަހުގެ. ގަވާއިދު ބުނާ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ބަޖެޓު ދެވެން މި އަންނަނީ ވަޒީރު ބަޖެޓު ހުށަހެޅުއްވީމަ. މި ވަގުތުތާވަލުގެ ތެރޭގައި މިތަނުގެ އިދާރާގެ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް އިނގޭތޯ ބަޖެޓު ބައްލަވާ. އޭގެތެރޭގައި ސަރަ ބަހައްޓާ ބޭފުޅުން ވެސް، އަދި ގަސްއިނގާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ބަޖެޓު ބެލެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ބަޖެޓު ފޮނުވައިދެއްވާނީ މިނިސްޓަރު ބަޖެޓު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވީ 9 ގައި. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ގެއްލުމެއް، އެއްވެސްކަމެއް ނެތް. 9 ގައި ބަޖެޓު ހުށަހެޅުއްވުމަށްފަހުގައި ރަނގަޅަށް ނޯޓިސް ލިބޭނެ. އަދި 9 ގައި ބަޖެޓު ހުށަހެޅުއްވުމާ އެކުގައި އިންތިޒާމުތަކާއި ބަޖެޓުގެ މަސައްކަތުގެ ފަރާތްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީގެ ހަފްތާއެއް ފަހުން 17 ވަނަ ދުވަހު؛ އާދެ! 16 ވަނަ ދުވަހު ބަޖެޓުގެ ބަހުސް ފެށޭނީ. ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 15 މިނެޓު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. 87 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބަހާ އެކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގެންގޮސް އަޅުގަނޑުމެންވެސް ތަފާތުކުރަން ގޮތެއްގައި ޖަލްސާތައް ހަފްތާގެ ތެރޭގައި ބަޖެޓުގެ ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާނީ. އައި.ޕީ.ޔޫގެ އެސެމްބްލީ ކޮމިޓީގެ ރައީސް އިންޓަރޕާލިމެންޓަރީ އޮބްޒާވަރ މިއަދު. އޭގައި ރާއްޖޭގެ ބަދަލުގައި މަޖިލީހުގެ ބައިވެރިވާނެ. އަޅުގަނޑު މިއަދު ޕާލިމެންޓްތަކުގެ ހުށަހަޅާ ނިޔަލަށް މިނިސްޓަރަކަށް؛ މިނިސްޓަރު ފ ދުވަހު ސަރުކާރު އަދި އޮޕޮޒިޝަނުގެ ކޮންމެ އެއްޗެއް ޖަވާބު އަށް މިނިސްޓަރު ބަދަލުކޮށްދޭ ކޮންމެއަކަށް ބައިވެރިވެ؛ މިނިސްޓަރު ވ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން، އެސޯސިއޭޝަން މިނިސްޓަރު އަދި ހެލްތު، އެސޯސިއޭޝަން މިނިސްޓަރު އަދި ހިސާބުތައް، ސެކިއުރިޓީ އެންޑް އިމިގްރޭޝަން. ދެން އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ކޮވިޑްބަރު ކަމަށް ކަންނެތް. އެސޯސިއޭޝަން މިނިސްޓަރުން ތިއްބަވާނީ ކޮންތަނަކު؟ ދަރި އެއްޗެއް މި ވަނީ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަ މި ކުރަނީ، ދިވެހިސަރުކާރު ނަގަމުން ދިރިއުޅެ ތަނުގެ އަހަރުތަކެއް ދިމާވެ، ޕާރޓީ ފަރުޖަހަން ސިޔާސީ ގޮތުގެ ހަރަކާތް މިނިސްޓަރުކަން، ދެން އެންމެ ސަރުކާރު މިނިސްޓަރުކަން ލިބިވަޑައިގަތުމަށް މި ވަނީ.

5. މަޢްލޫމާތު

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5. ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ. މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވައިދެއްވުމަށް ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި މައްސަލައަށް ދިއުމުގެ ކުރިން ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވާހަކަދައްކަވަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ، ބަޖެޓު ޑިސެންބަރު މަހުގެ ފުރަތަމަ ހަފްތާގައި ނިމޭނެ ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ރިސެސްއަށް ނޮވެންބަރު ނިމޭ ތަނުން ދާން ގާތްގަނޑަކަށް އާންމުކޮށް އަޅުގަނޑު ހިތަށްއެރީ ދަންނަވައިލާނަމޭ. ބަޖެޓުގައި ނޮވެންބަރު މަސް ނިމޭއިރަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ރިސެސްއަށް ދިއުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުން ޤާނޫނުތަކާ ގުޅޭ ބަޔަކަށް ވީސް މި ދިޔައީ، އަޅުގަނޑުމެން ރިސެސްއަށް ނުގޮސް ރައްޔިތުންގެ ކަންކަމަށް އިސްކަންދީގެން. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ސަރުކާރުން ވެސް ފުރުޞަތުވާން ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރަމުން މި ދިޔައީ. އާދެ! އަޅުގަނޑު މައްސަލަ ހުށަހަޅައިދޭނަން. މި މައްސަލައަކީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް. މާލޭ ސިޓީގައި ބިލްޑިންގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ހަމައެކަނި އަންހެން ޖެހިފައިވާ ކަމުގައިވާ އާއިލާތަކަށް ފަރާތްތަކަށް ރެސްޓޯރަންޓް، އާންމު ކޮރަން އުޅުއުޅު ދުވަހު މަޖީދު ގެސްޓްހައުސްތަކުން ގެސްޓް ހިނދު، މި ދަރު ދަރަޖައިގެ އަމަލުގެ ސަބަބުން އާއްމުކޮށް ހިތްވަރަށް ހުރަސްއެޅިފައި ވިޔަނުދީ، އާސާރަށް ބޯޖެހި ގެސްޓުހައުސްތަކާ ގުޅުންހުރި ކުއްލި ހާލަތެއްގައި މި ދަރަޖަގެ ވިޔަފާރިތަކުގައި ކަސްޓަމަރުން ފޯރުކޮށްދޭ މިކަން ބަލައި، އާންމުކޮށް ގެސްޓްހައުސް ބަދަލު ކުރެވިދާ އަތަށް ދަނޑުމަތި ގެވެއިލައި، މުސްތަޤްބަލުގައި ވެސް އާމްދަނީ ހޯދުމަށް އަންނަނީ ހުރި ލިބޭ މިވަރު މަސައްކަތްތަކެއް ހިންގަވާނީ ގޮވައިލައި، ދައުލަތުގެ ކާމިޔާބު މުއައްސަސާތަކުގެ ސަމާލުކަމަށް މިކަން ގެނައުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު، ވޯޓުގެ ރަނގަބީލު ޖައްސަވައިދެއްވުމަށް އަމީންޢާންމު އަރިހުން އެދެން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި، ރިސެސް ފެށޭނީ ޑިސެންބަރު 1ގައި ކަމަށް ދެންނެވީ. އަޅުގަނޑު ހިތަނީ 15 ގައި ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ދެންމެ އަޅުގަނޑުމެން އެނގިއްޖެ، އެއީ ބަޔާންކުރުމަށް އޮތް ދުވަސްކަން. ރިސެސް ފެށޭ ޑިސެންބަރު 1ގައި. (ވޯޓުގެ ހާޒިރީ ބަލާ) ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމް، ރައްޔިތުންގެ

މަޖިލީހުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ، މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރެއްވުމާ ގުޅޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދުން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޢާޒިމް

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	37
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	35
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	35
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	18
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޒިމް، ހުށަހެޅުއްވި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ، މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމާ ގުޅޭ ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދަކީ؛ 37. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 35 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 35 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދަކީ؛ 18. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލަ ބަހުސްކުރުމަށް ފާސްވެއްޖެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުގައި ދަންނަވައިލާނަން އެއްޗެއް. އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުން އަބަދުވެސް، ހަނދުން މަޖިލިސް ފަދަ ގޭގައި ހަޖިރި ބޯޓު ޖީޕީއެސް ފެންނާނެ ގޮތަށް ހުރިހާރޮ. ދެން އާންމުކޮށް މިހަރުގެ ދިވެހި އަންގަލު ޝަފާފިއްޔަތާއި އެކަށީގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ، އަޅުގަނޑުމެން

މެސެޖިންއާއި އޮންލައިންގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ނުވަދެވޭ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމް. ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ރަނގަޅު. ކުރިއަށް ގެންދަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީން އަބަދުވެސް ދެކެނީ، އަބަދުވެސް ދަނޑުވެރި ގޮތަކީ، އަންހެނުންގެ ބައިވެރިވުމާއެކު ނޫން ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ދުނިޔޭގެ ކުރިއަރާފައިވާ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި އެ ފެންނަ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްދެވޭނީ ގޮތް، އަންހެނުންގެ ބައިވެރިވުމާއި، އަންހެނުންގެ ހިއްސާއާ އެކު ޤައުމުތައް ބިނާކުރުމުގައި ތިބެގެން ކުރާ އަބަދުވެސް އެމް.ޑީ.ޕީން ދެކޭ. ކަން ވީއިރު އެއްކޮޅުގައި ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އަންހެނުންނަށް ކަމާ ޖެއްސުމާއި، ފުރުޞަތުތަކާ، ވަޒީފާއާ، މި ކަންކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އުނިކަން އޮޅުވާލުމެއް ނުކަން ނިމުމަކަށް ގެންނަންޖެހިފައިވާ ބޮޑު މަސައްކަތެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ އެގޮތުން. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންވާނީ، ނޫން އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ، އަންހެނުންނަކީ، ކުޑަކުދިން ބަލާ ގެދޮރު އިންނަ ކުޑަކޮށް ކަމެއް؟ އެ ނޭނގުން، އެ ނޭނގުމުން އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ހަމަ ޙަޤީޤަތުން ވެސް ޙައްޤު ކުރިއަރާކަށްނުދޭ. ތައުލީމު އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ހިއްސާކަން 50% މީހުން އެއްބަސްވުން، 50% މީހުންގެ ބައިވެރިވުމާ ނުލައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަރައިދާނެކަން ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާކަށް ހަމަ ޙަޤީޤަތުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުމުގައި ހުރި މައްސަލައެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަދި އަޅުގަނޑު މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާ، މާލޭ ސިޓީގައި ހަމައެކަނި ބަސް ދުއްވާމީހުގެ ޚިދުމަތްވެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެމުންދާ އަންހެނުން ބަލަހައްޓަނީ؛ އާދެ! އާމްދަނީ ވަޒީފާއިން ފަސް ފަހަރުގެ މީހުން، އެއްޔާ ފަހަރު އެއްޔާ ކޮޅަކުން ފަސް ފަހަރުގެ މީހުން ހަމަވާ، ޖެއްސުންތަކާ، ކާމިޔާބު، ފުރުޞަތުތަކަށް ޖިންސީ ދޭތެރޭގައި ޤާނޫނުތަކާ އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކާފައި، އަދި އަޅުގަނޑުމެން އަނގަބަހުން ފަހަރަކު، ސިޔާސަތުން ޤާނޫނީގޮތުން ފަހަރަކު ނުގެނެސް މާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލީމު. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުން، ދައުލަތުގެ އެކިއެކި މުއައްސަސާގެ ސިޔާސަތުތަކުން ގެންނަންޖެހޭ ކަމުގައި ދެކޭތީވެ އަޅުގަނޑު މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާ. އާދެ! "ދަ ގްލޯބަލް ޖެންޑަރ ގެޕް ސްކޯ" ގައި ބެންޗްމާކެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާލިޔަސް؛ އަޅުގަނޑު އެބަ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ޖެންޑަރ ގެޕް އެބަ ކުޑަކުރޭތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް އެބަ ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުން ފެނޭތޯ؟ އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް އެކަން ވާ ތަނެއް ނުފެނޭ. އެކަން ވަމުންދާ ތަނެއް ވެސް ނުފެނޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ނިމިދިޔަ، މި ނިމިގެންދާ ދުވަސް އަހަރާއި އަދި ކުރިއަށް މި އޮތް ދިހަ އަހަރު ބޭނުންކުރުމުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެންނާ ދޭތެރޭ، އެމް.ޑީ.ޕީއާ ދޭތެރޭގައި ކޮންމެ

ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރު އަރާތު. އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ ރައްޔިތުންގެ އުއްމީދު އިންތިޒާރު ބޮޑުކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރައްގީގައި ކަންކަން އިންސާފުވެރިކޮށް، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ގޮތަށް، ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ކަންކަން ދާންކަމުގެ އުއްމީދުގައި މިހި ދިވެހި ރައްޔިތުން މަދުއް ނޫން. އެއީ ބަދަލުގެނައުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވޯޓުދިން ފަރާތްތަކާ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ފަރާތްތަކުގެ އުއްމީދު، އެ ފަރާތްތަކަށް ދެއްކި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މިސްރާބު، އެމް.ޑީ.ޕީ މެނިފެސްޓޯއާއި ދިރާސާކުރާ ފަރާތްތަކުގައި ވެސް ކިޔުންތެރިން ސަރުކާރުން، ވަރަށް ދުރު. ދާދިއުމަކުން ހުރަސްއަޅާފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ތަރައްގީގައި ދިއްބޭ ބެހުމަކީ، އަޅުގަނޑާ ދަރަޖަގައި ބައެއް ފަރާތްތަކުން އެހެން ނަޒަރުކުރުން ދާކަން ގޮތް ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ހަގީގަތް. އެ ހަގީގަތް އަޅުގަނޑު މިހާ ހުރި ބެލުންޖެހޭ. ނުބާ ކަމަށް ވާނަމަ، އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުން ތަފްސީލުކުރަން މިޔަގަން އެއީ ހުރުމުގެ ބޭނުމެއް އަދި ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފުލުހުންގެ އިދާރާއަށް ވެސް ވަގުތު ދަތިވެ މި މަސްއޫލު ހުރަސްއަޅައި މިކަން ނުބެލިޔާ ކަމަށް ވާނަމަ، މިއީ އެ އިދާރާގެ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވަން ފަހަރެއްގައި ވެސް ހުރިހާ ފުލުހުންގެ މައްސަލަތަކެއް. އެހެންނަމަވެސް، އިދާރާ ހިންގުމަށް މިހެން ފެށިން އެބަ ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ، އެ އިދާރާގެ؛ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާގެ މައްސަލައެއް ވާކަން. އެ މައްސަލައަކީ މިވަނީ ބަޔަކުކުރާ، ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ކަންކަން ކުރެވޭނެ މުއައްސަސާއަކަށް ރައްޔިތުންނަށް އެބަ އިޙްސާސް އެއްކަނި ދައްކައިދީފިން.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެން މި ދަންނަވަނީ. މި ވާހަކަފުޅު ހަ ދި އަހަރު ތެރޭގައި ހިންގާފަށްވީމާ! އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ބޮޑު އަދަދުގެ ހުރިހާއާ ހިސާބުން ފުރިގެން ދާދި މިހާރުކޮށްފައި އެ ހިސާބުއިރު 135 ސިޓީގެ ޖުމްލަގެ މައްސަލަ ހިސާބު ބަލައިލާއިރުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާގައި މައްސަލައެއް އެބަހުރޭ. ދެދި މާލޭގައި ކޮށްދާ މި އަހި. ދެދި މާލޭގެ ކަންކަން ބެލުމަށްދަނީ. ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއަށް އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުން ނުލިބޭ ބަޖެޓް ބެހި ނޫން. ކަނޑާލެވިދާ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އެކަންކަން ބަޖެޓާ ވަރަށް ނުބައި، ހިދި ހުނަރުގަދަކުރުމާ ވަރަށް ހިދި ހުނަރުވެރި، އެކަން ކުރަނީތި ވަގުތު އެކަން ނުކުރެވި އޮތްއޮތްމަތީ ހަމަ ތަރައްގީ ފެށޭ މުއައްސަސާ ޖިނާއީގޮތުން ކަމުގެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. އަޅުގަނޑު ދާއިރާގެ ދެމޮށް ކުރިން އެބައިން މިހާރުވެސް ޖަލުގައި ވެސް ޖެހިފައި 100 ގުނަވެ ފުރިގެން. އެ ސަރުކާރަށް ފެއިލްވަނީ. 135 ސިޓީ ފުރިހަމަ ކުރަން މިހިރަސްކާރާ އެއްކަން މަގުމަތީގައި ހަމަ ހިސާބުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންގޮސް، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ސިފަކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. މިވެ އަނެއް ފުރުޞަތު ނަގައިގެން ކަމެއް ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ. އެކަންކަން ބައްލަވައިދެއްވަ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤާނޫނުތައް ގޮތުގައި ކުރިއަށްދިއުމަށް ތަރައްގީކުރާ ކަމަކަށް ވާން ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އަޅުގަނޑު ކުރިން މި އިސްލާމްދީނުގެ، އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ މި ދަރުބާރު ދެކި ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާގެ ހިނގާ ފުލުހުން ގޮސް ވާހަކައެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ދަނީގެކުރިޔަ، ފުލުހުންގެ

މުއައްސަސާ ރަނގަޅުކުރުމަކީ، ފުލުހުންގެ އިދާރާ ހިންގަން ތިބި ފޯރިންގެ ބޮޑުގައި އެކުލަވައިލާ ވަރަށް ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތެއް. އެ އިންސާފު ފުރާ ހިސާބަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ތަޙްޤީޤުތައް ފުރާ ހިސާބު. އެ ކަންކަން، އެ ހެކި ހޯދަން ފުރާ ހިސާބު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނާ އެކުއެކީ މުއައްސަސާއިގައި ސުލޫކުކުރަން ފުރާ ހިސާބު. އެހިސާބުން އެކަންކަން ވަޒަންކުރާނަމަ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ މިސްރާބަށް މި ދައުލަތުގެ ކަންކަން ދިއުމަށް އުސޫލު ދަރިކަމަކަށް ފެށޭނީ. އަޅުގަނޑުގެ ބޭނުމަކީ، އަޅުގަނޑުގެ މިހާވެސް ބޮޑު އެދުމަކީ، ދިނަ އަންހެނުން ތަޢުލީމު ބިނާކުރުމުގައި ހިމާޔަތްދާރާ ނުކުމެ ދިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުން. އަންހެނުންނާ ނުލައި އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ހަމަ ވާ އެއްވެސް ކަމެއް އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލެއް ނުކުރަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަނީ މި މަސައްކަތުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަނީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ އަށް.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މައްސަލަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕާލަމެންޓަރީ ގްރޫޕް ލީޑަރު، މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ އާޒިމް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން މި ގޮވައިލަނީ، ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކުން މި މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް. ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކާ އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ، ފުލުހުން. އަދި އަޅުގަނޑުގެ ނަޒަރުގައި ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނާއި ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން ވެސް ހިމެނޭ. ފުލުހުން ޖެހޭނެ މި މައްސަލަ ބަލަން. ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން އެހެން ނަޒަރަކުން ވެސް އެބަ ބަލަންޖެހޭ. އަދި ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަންގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން އެބަ ބަލަންޖެހޭ، އާދިލު ވަޒީފާއަށް ފަސް ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ހަމަތަކާއި އަޅުމާ ނުބައިކޮށް އޮތީމާ، ކޮންމެ ފަހަރަކު ވެސް ހެއްކާ ނުހޯދާ ހިއްސާކުރައްވަން ކަންކުރާ މީހާ ދުރާލާ، ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤުން މި މަސައްކަތް ނުބަލަހައްޓާތީ، ހުރުމާއެކު މިކަން ހިނގައިދާނެ. ދެން މިފަދަ ކަންކަމުގައި ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ހުރިހާ ފަރާތަކުން މަސައްކަތް ކުރަން ޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފަހަރެއްގައި މި މަސައްކަތަށް އެ ބައެއް ނުވަތަ އެހެން ބައެއް ނުކުމެ ހަރަކާތްތެރިވަނީ. މި ދާއިރާގެ ކަމުގައި މިކަން ކުރެވޭ މިންވަރުން ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ސިފަ ބަދަލުވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އާދަޔާ ޚިލާފު މި ދިން ހަމަލާ؛ ޖެންޑަރ ބޭސްޑް ވައިލެންސް މި ދިން ހަމަލާ އެއީ ބަދަލުކުރަން. މި ވާހަކަ

ނަޒަރުކޮށް ބަލަންޖެހޭކަން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާހިސާބުން ދިޔައިމަ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އާބާދީ ހޯދުމަށް ބަޔަކަށް ބޭނުމީ ދެއްވަން އުޅޭ ހަމައެކަނި އަންހެން މީހާއަށް، ހަމައެކަނި އަންހެން މީހާއަށް ފަސް ފަހަރަށް ހަމަޖެއްސިދާނެ މި ގޮތަކަށް ނަޒަރުކޮށް އެބަ ބަލަންޖެހޭ. މިއީ ޒާތީ ކަމެއްގޮތުން ނުވަތަ މިއީ ހުޅު ރައްޔިތުންގެ ގޮސް. މިއީ ބަހުސްވާ ރައްޔިތުނަށްވާ. ވަކި ޖިންސެއްގެ، ވަކި ނަސްލެއްގެ، ވަކި ސިޔާސީ ގްރޫޕެއްގެ، ވަކި ކަހަލަ މިކަހަލަ ވީތި އަންނަ ހަމަހަމަކަމާ އެއީ ހޯދާ ލާރިދީލާ މި ކުރަނީ. އިންސާފާ، އެބަ ބަލަންޖެހޭ މިއީ އިންސާފު އަންހެނުންނަށް ވީމާ، ބޭނުމީ ދެއްވަން އުޅޭ، އެއީ ގޭގައި، އެއީ ދިމާވާ، އެއީ ބަލިވުމާ، އެއީ އާއިލީ ވަޒީފާއެއްގައި އުޅޭ އަންހެނުންނަށް ވީމާ، އެއީ ބަދަލުވުމާ ވަޒީފާއެއްގައި އުޅޭ އަންހެނުންނަށް ވީމާ އާދައިގެ އަންހެން ހަމަހަމަކަމާއި ވެސް އެބަ ބަލަންޖެހޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ، ގޮތުގަ ނަޒަރުކޮށް ބަލައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުން އޮފިސަރަށް ހިފުމަށް ރައީސަށް ކުޑަކުރަން ވެސް އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަކަށް ޝައްކެއް ނުވޭ މިއީ އާދިއްލާ ވަކިވާ ފަރާތަކަށް ޖެއްސަން ދީ ހަމަޖެއްސި ކަމަކަށް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް ފެނިގެން، އާދިއްލާ ވަކިވާ ފަރާތުން ފާޅުގައި އާދައިގެ ކަމަކުން މަސައްކަތަކީ ނިކަމެތި ހުރިހާ އަންހެނުން ފަސްޖެހިލައިގެން ނޫ ހަމަހަމަކަމާއި ޒަމާނީ. ތަރައްގީކުރުމަށް، ފަސްޖެހިފައިވާ ދަނޑިވަޅު. ވަޒީފާއަށް ނިކަމެތި ކޮންމެ ފަހަރަކު، ވަޒީފާއަށް ނިކަމެތި އުޅެއިނު މިވަރަށް ހަމަހަމަކޮށްދިނުމާ، މިފަދަ އަނިޔާ ޖިންސީ ފަސްޖެހޭނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިންސާއަށް، އާދިއްލާ ވަކިވާހަކަ އިންސާފު ކަނޑައެޅުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިންސާއަށް ހަމައެކަނި މިކަން ކުރި މިހެން ކަނޑައެޅުން އެކަންޖެއް ވީތި ނުން. އެހެނަސް އިންސާފު ފިޔަވަޅު ކަމަށް ވީނަ، އަދިވެސް އަސްބާބާ ހިމަނައިގެންވެސް، ރައްކާތެރިކަމާ އުޅޭގައި އަދިވެސް އަސްބާބާ އާދައިގެ ހިމާޔަތް، އަމިއްލަޔަށް އާދައިގެ ހިމާޔަތް އަސްބާބާ ރައްކާތެރިކަމާ އުޅޭގައި އިންސާފު ވަކިވާ ނިޔަލަށްވާނަމަވެސް ނަޒަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަޖައްސާލިދެވިދާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންސާފު ހޯދައިދީފާ ކަމަށް ވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަންހެނުންނަށްވެސް ވާނ، މީހުން ހަމަ ހިއްސާކޮށް ނުވާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަންހެނުންނަށް ވާނީ، އަޅުގަނޑަށް ވާނީ ހިއްސާވުމަށް އަންހެނުން ނިކަމެތި ކޮންމެ ފަހަރަކު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފައިސާއެއް ނުވޭ. ފައިސާ ހޯދުނުފައިވެސް ދެން ނިކަމެތިވާ އާދައިގެ ހޯދުން ގެންދާ ބޭރުގެ އެބަ ހޯދައިދޭ. އެ ބޭސް ހޯދާދިނުމާ، ބޭސް ހޯދާލި މިހާރުގެ ހުރިހާ ނުކުތް. އަޅުގަނޑުމެން، ޚާއްސަކޮށް ބިރުގައި ހުންނަންޖެހުނީމާ ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނުވާނެ. ހިތާމައާ ވަރަށް އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ގަބޫލުކުރައްވާނެ ހަމަހަމަ ވަކިވާ އަމިއްލައަށް ވާނީ ގަބޫލުކުރައްވާ، ދިވެހި އަންހެނުންނަށް، ތިމަންނައަށް ވާނީ ގަބޫލުކުރައްވާ، ވާނަވަރުގެ ނިޒާމު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަރުވުމަށްޓަކައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަސައްކަތް ކުރަމުންދާއިރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެއްބާރުލުމަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު

މި ދަންނަވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުސް އޮފީހުން ފަސް ފަހަރަށް [illegible] ހަމަލާދީގެން، ފަސް ފަހަރަށް އަންހެނަކަށް ހަމަލާދީގެން އެ މީހާ ދޫވީމާ، އަދި ކޮންމެ ފަހަރަކު ހުރި ނޫސްގެން އޭނާ ދޫކޮށްލާފާ މިއީ މަސައްކަތެއް. އެ މީހުން ވެސް އެބަ ކުރަންޖެހޭ. އަދި ނުސަލާމަތް އިންތިޒާމު ކޮމިޝަނަރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުސް އޮފީހުން މިކަން ނުކޮށްގެން އުޅޭނީ ރިޕޯޓްކުރުމުގެ ވެސް ކަންތައް އެބަ ބަލަންޖެހޭ. ހިނގުން ބަލައިގެން ވެސް ވަކި މީހުން އާދައިގެ ވަކިވަކިން ކަންކަމަށް އެބަ ބަލަންޖެހޭ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މެންބަރުންގެ ކުރުފުރުމަތީގައި ވާ ސުވާލު ވަރަށް ފުޅާ. އާދަޔާ ޚިލާފަށް ހަމަޖެހިން މައްސަލަ؛ މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން އުފެދިފައި މި އޮތް ފުޅާ ސުވާލަކީ، ހަރުކަށި ފިކުރުގެ މީހުން ބޭނުންވާ ބޭނުމެއް، އަންހެނުން ގޭގައި ބަހައްޓައި، ހަމައެކަނި ޖިންސީ އެދުން ފުއްދުމަށާއި، ޚިދުމަތްތެރިންގެ ގޮތުގައި އަދި ދަރިން ބަލައި، ގޭގައި [illegible] ބައެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރަނީ. މި ފިކުރުގެ [illegible] ދިވެހި މުޖުތަމަޢު އުސޫލުތަކަށް ބަދަލު ބިރުދައްކައިގެން، ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން، އިންތިޒާމުވެގެން ހިނގަމުން އަންނަ މަސައްކަތެކެވެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އައްސަވާ ސުވާލަކީ، އެ އިންތިޒާމުގައި ދައުލަތުގެ އެހެން މުއައްސަސާތައް ބައިވެރިވަނީތަ؟ އެއީ ކަންބޮޑުވުން ބޮޑުވާ އިތުރު ސަބަބެއް. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ސިޓީ މާލޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] ފަސްވަނަ ފަހަރު ހަމަލާދެވިފައިވާ އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމު ވެސް އެ ހަމަލާ ސިފަކުރަނީ، ނިސްބަތްވާ މިންވަރުގެ ސަބަބުން ނޫނީ ޖިންސުގެ ސަބަބުން އާންމުން ދެވޭ ހަމަލާއެއްގެ ގޮތުގައި. ޖެންޑަރު ބޭސްޑް ވައިލެންސްގެ ބަޔަކަށް، މި [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނަމަވެސް ހިމާޔަތް މި ހަމަލާ ފަސްވަނަ ފަހަރަކަށް [illegible] ގޮތަށް ދާއިރު ވެސް އެއްވެސް [illegible] އިދާރާއަކުން [illegible] އިންސާފުގެ [illegible] [illegible] ސީ.ސީ ޓީވީން އެކަން ކުރީ ކާކުކަން ފެންނައިރު ވެސް، މި ކުޑަކުޑަ މާލޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] އަޅުގަނޑަށް ހިތާމަވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިކަމުން އެބަ ދައްކުވައިދެނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ކަންކަމަށް؛ ޖެންޑަރ ބޭސްޑް ވައިލެންސަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] މުއައްސަސާތަކުން، ތަކުރާރު އިދާރާތަކުން ދޭ [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު [illegible] ޖިންސީ ކުށްތަކުގެ [illegible] ހިންގާ ފުލުހުންގެ

މިނިސްޓްރީއާ؛ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއާ ހަވާލުވެ ހުންނަ މިނިސްޓްރީގެ ވަޒީރު އެއީ ކުޑަ ކަމެއް ކަމަށް ވިދާޅުވިޔާ އަޑުގަނޑެއް ހިފެހި މިކަހަލަ ޢަމަލުތަކަށް ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ހިތްވަރުދެވޭނެކަން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން، މިނިސްޓަރު ވަނީ މީގެކުރިން މާދަން އެދިވަޑައިގެންފައި، އެ މަނިކުފާނަށް އެ ވިދާޅުވުން ބަސްފުޅުވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން ގޮތުގައި ނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނާނީ މާދަން އެދުމާއެކު، އިސްތިއުފާގެ ސިޓީ ފޮނު ރައީސް އަތްޕުޅަށް އަރުއްވާ ވަކިކުރު. އެހެންނަމަވެސް، މި ރާއްޖޭގައި ވަރަށް ބޮޑު ބާރުތަކެއް ބަހައްޓާފައިވާ ރިޔާސީ ނިޒާމް މި ނިޒާމަކީ. އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ވަކިކުރައްވާލިޔަސް، ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ އިންތިޒާމެއް ހުރިހާ ވަޒީރުންގެ ތެރޭގައި ހުރެގެން ވިދާޅުވިޔަސް، އިސްތިއުފާދެއްވުމުގެ ވިސްނުމެއް، ޚިޔާލުތަކެއް ހުރިނަމަ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޭނގެން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ މައިގަނޑު ވާހަކަ މި އަމާޒުކުރަނީ އިޖްތިމާޢީ ރަޢިއްޔަތު، ދައުލަތުގެ އިސް މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގައި ތިއްބެވީ ބޭފުޅުން، އެ ބޭފުޅުންގެ ޢަމަލުތަކާ ބާއްޖަވެރިކަމާ ގުޅޭ، މިހާރުވެސް އެބަ ރަނގަޅުކުރައްވާނެތީ. ޖެންޑަރ ބޭސްޑް ވައިލެންސާ، ކޮރަޕްޝަން، މިކަހަލަ ކުށްތަކާ ޖިންސީ ސެކްސުއަލް ހެރެސްމަންޓް ހުރިހާ ކަމެއް ދިރާސާކުރުމަށް މިހާރުވެސް ކޮމިޝަނަރުކަމުގައި ހުންނަވާފައި. އެހެން އުފާވެރިކަމާއެކު ބަޔާންކުރަން، އިއްޒަތްތެރި އިސްލާމީ ފަރާތްތަކުގެ އޮފިސަރުންގެ ގޮތުގައި ތިއްބެވިފައިވޭ. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ ފިޔަވަޅުތަކުން، ފިޔަވަޅުތަކުން މުއައްސަސާތަކުން ފުލުސް އަދި މުޅި ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ސިފައިންގެ ތެރޭގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދޭ މިފަދަ ކޭސްތަކަށް، ޖެންޑަރ ބޭސްޑް ވައިލެންސަށް، މިނިވަން ސަބަބުން ނުވާ އަނިޔާއަށް އަޅުގަނޑުމެން އަރިހުން ރިޕޯޓުތަކުން ކުޑަ މިންވަރު މި ދައުރުތަކުގައި ކުރެވޭ ވަކާލާތަކީ. އަދި އާއިލީ ވަރަށް ގަދަ އެތައްއެތައް އަންހެނުންނާއި ކުޑަކުދިންނަށް އިންސާފު ހޯދުން ދަތިވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ފުރުޞަތުގައި އަދިވެސް އެދެން އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއަށް، މި އެނގިވަޑައިގެންނެވި ބަދަލު ހިނގާ ޝަރީޢަތް ދައުލަތުގެ އިންސާފުގެ ކުރިމަތީގައި ގެއްލުން، އާއިލީ ބަލާއިރު އިންސާފު ހޯދުމުގައި ދިމާވާ ކުރިމަތިލާ އަންހެނުންނަށް މި އިންސާފުގެ ސަރަޙައްދުން ކުރިއަރައްވާނީ މިގޮތަށް ކޮށްދެވިގެން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފަށް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމައްޗަށް ހުށަހެޅިފައި އޮތް މައްސަލައަކީ، އާދައިގެ މައްސަލައެއް ނޫން. މިއީ ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވާ މައްސަލައެއް. މިއީ ބިރުވެރި މައްސަލައެއް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގެ މިސްރާބު ނުރައަތަށް ޖެހިފައި ހުރިކަމުގެ ދަލީލެއް. މި ކަންކަން އިސްލާހުނުކުރެވިއްޖެ ނަމަ، މި ޤައުމު ފުން ވަޅުގަނޑަކަށް ވެއްޓިގެން ހިނގައިދާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަންހެނުންނަކީ ކޮބައިތޯ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މައިން، އަޅުގަނޑުމެންގެ އަންހެން ދަރިން، އަޅުގަނޑުމެންގެ އުޚުތުން. އަދި މި ޤައުމު ބިނާކުރުމުގައި އެންމެ އިސްދައުރެއް އަދާކުރަން ތިބި ފަރާތްތަކެއް. އެ މީހުންނަށް ރައްކާތެރި މާޙައުލެއް ހުރިހާ ކަމެއްގައި ވެސް އޮތުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް. ޤައުމެއް ކުރިއަރައިނުގަން އަންހެނުންނަށް ރައްކާތެރި ބަޔަކަށް ނުވެއްޖެ. ދެން ޤައުމުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން އެބަޖެހޭ، ޖިސްމާނީއާއި، ޖަސަދީއާއި، ނަފްސާނީއާއި، ބުލިއިންގާއި، އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކު ކަރުގައި ހިފާން ދިމާވެއްޖެނަމަ، މިކަހަލަ ބޮޑެތި ކަންތައް ފެނިގެން. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ބިރުވެރިކަމެއް. މިގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް އެބައޮތް. ރައްކާތެރި މާޙައުލެއް ފުރިހަމަކަމާއެކު ދަރިކޮޅުތަކަށް އޮތް ވާޖިބެއް. އެ ޤައުމުގައި އަންހެނުންނަށް ވެސް އަދި އާންމުކޮށް އެހެން ރައްކާތެރިކަން ވެސް، ރައްކާތެރި މާޙައުލެއް މަސައްކަތްކުރުމުގެ މާޙައުލުގައި ވެސް އަދި އޭރުން ހާލަތުގައި ވެސް ނުބައި ކަމެއް ވެސް ވިއްޔާ، އެ ދަރިވަރުން ފެއިލްވި. އެއީ ދަރިވަރުން ދަރިވަރުންގެ ގޮތުގައި ތަޢުލީމުގެ އެންމެ މުހިންމު ކަމަކީ، އެ ދަރިވަރުންގެ ދޮޅަނަސް ހިފުން މިސްކިތްތަކުން، ރައްކާތެރިން ރައްކާތެރިކަމާއި އަމާންކަމާއި ދިރިއުޅުމުގެ ހަމަ ޙައްޤު. ދިރިއުޅުމަށް ކުރާ މަސައްކަތަކީ ކުރިއަށް ކިޔަވައިފައި ދެއްވުން. މިކަމަކީ މުޖުތަމަޢުގެ މައްސަލައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ގާނޫނުތަކުގައި ފިރިހެނުން، ވަކި ބަޔަކު އަންހެނުންނަށް ފުރައްސާރަކުރަން ޖެހިލުމެއް ނުކުރާ ކަމަކަށް ވަކި ވިއްޔާ ހީ ކަނޑައެޅިގެން ކަމެއް ވަނީ. ދެކަކުން ގާނޫނުތަކުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލަކީ ދަރިވަރުންގެ ހިމާޔަތުގެ ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކުގެ ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން. މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނެތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުން ފުދުންނާ އެކަކު މަސްތޮޅުކަމަށް. ދެން މުޖުތަމަޢު އަންހެނުން ރައްކާތެރިކުރުމަށް ބާރައި މަސައްކަތްތައް ކުރަންޖެހޭ. ދެން މުޖުތަމަޢުގެ ވިސްނުން އެގޮތަށް ބަދަލުކުރަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން ޤައުމުގެ ރައްކާތެރިކަމާއި، އަމާންކަމާއި، ހަށިގަނޑަށް އިޙްތިރާމުކުރާ ބަދަލުކަމަކަށް ވާނެކަން. އެހެންނޫނީ ކަމަކަށް ވެސް ވިއްޔާ މި ބާވަތުގެ ބޮޑެތި އިޖްތިމާޢީ ބަދަލެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރުބިއްޔަތުގައި ހަރުދަނާކުރާ ފުރުޞަތެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު އެންމެ ކަންބޮޑުވަނީ، މުޖުތަމަޢުގެ ދަރިއަށްކަމާ އެއްބައި މީހުންނަކީ ބިރުގަންނަ ރައްކާތެރިކަމާ ވުރެ. އެއްދުވަހުން އަނެއް ދުވަހަކު ގިނަވަމުން އަނިޔާގެ މައްސަލަތަކާއި، އަންހެނުންނަށް ކުރާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަތަކާއި، އަނިޔާގެ ކަންކަމުގެ ބޮޑުވަމުންދާކަމުގެ ހުރި މުޖުތަމަޢުގެ އެކިބައިން މިކަހަލަ ބަދަލުތަކެއް ވެސް ފެނިގެންދާނެ އެބަޔަށް. މި ކަންކަން ބަދަލުކުރުމަށް ބާރުއަޅާ ބާކީ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ވެސް، ދައުލަތުގެ އެންމެހައި އިދާރާތަކުން ވެސް، މުއައްސަސާތަކުން ވެސް ކުރެވެން އޮތް ހުރިހާ ކަމެއް

ކުރަން އުޅެނީ. ސިޔާސީ ފުރުޞަތުން ވެސް މީހުން ކޮންޓްރޯލްކުރުމާއި އަދި އަދުލުއިންސާފުގެ މީޒާންތަކުން ވެސް ފިތުނަފަސާދަ ފެތުރުމުގެ ބަދަލުގައި، ޤައުމު އެއްބައިވަންތަކުރުމަށް ޓަކައި، އަދި މީހުންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމަށް ޓަކައި، އަދި އަންހެނުންނަށް ޚާއްސަ ރައްކާތެރިކަމެއް ދީގެން ނޫނީ އަދުލުއިންސާފުގެ ޤައުމުގައި އަދުލުއިންސާފުން ތަރައްޤީގެ ދަނޑިވަޅުތަކަށް ހާސިލުކުރުމަށް މި އުއްމީދުކުރާ މިކަމުގައި ވާސިލުވެވޭނެކަމަށް ގަބޫލުކުރަން، އެ މަގަން އަޅަންހުރި ފިޔަވަޅުތަކާއި ކުރަންހުރި މަސައްކަތްތަކާއި ކުރަން އުޅެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބައެއް ބޭފުޅުން ހީކުރުމަށް، އަންހެނުންނަށް މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި މި ކަންކަން ނުހިނގާ މަސައްކަތްތަކެއް ނޫން. ފިރިހެނުން މަސައްކަތްކުރާތަން. ނޫން، ޤައުމުގެ ރައްޔިތުންގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައި މީހުންނަށް މަސައްކަތްކުރުމުގެ ވާދަވެރި ޤައުމުގެ ކުރިއަރަން ނުދާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަ އެހެންމެ އަދުލުވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ސިޔާސީގޮތުން އާންމުން ދަރިންނަށް ހަވާލު ގޮތުގައި މަސައްކަތްކަން ކާނދިނުން ވަނަން އާއިލީ ފަރާތް ވަރަށް އެ ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްކަމާއި އެ ކުރާ ހިތްވަރަން. އެއީ ފިޔަވަޅުތަކެއް ކުރަނީކަމަށް ބަލައިގަނެވޭ. އެހެން ވެސް ބާއްވާ ގޮތަށް ހިނގަމުންދާ ޖިންސީ އަނިޔާގެ ބާރު ދާއިރާގެ ތެރޭގައި، އޭގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތަކުގައި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި، ގެއްލުން އަރަނީ ޖިންސީ އަނިޔާ ދެކޮޅަށް ވެސް އަދުލު ވެސް ބޮޑަށް ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ކަންކަމުގެ މަސައްކަތް އަދުލުވެރިކަން ރިޢާޔަތްކުރަން އުޅެނީ. މުޖުތަމަޢުގައި ވަކި ބަޔަކު އުފައްދާލާ، ވަކި ބައެއްގެ ބޭނުމަށް ގެއްލި ވަކިން ކަންތައްތައް ކުރުމަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މުޖުތަމަޢު ހަލާކުވާ ގޮތްތަކެއް ފެއްޓިގެން ހިނގައިދާނެ ކަމެއް. އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުވާލަން ޖެހޭ ބައިގައިމު، އަންހެނުންނަށް ހާއްސަ އިސްތިރާމް ދީގެން އަންހެނުންނާ އެއް އެއްކަމުގެ ސަމާލުކަން ބޭނުމު، ބައްޓަންކުރާ ގޮތުގައި އިސްކޮށް އަދުލުވެރިކަމުގެ ނަޒަރިއްޔާ، އަދުލުވެރިކަމުގެ ޤައުމުގެ މުޖުތަމަޢު ބަދަލުކޮށްފައިވާ ގޮތަކަށް ހިނގައިދާނެ. ޤަބޫލުކުރަންތަ؟ އެއީ އަދުލުވެރިކަމުގެ މުޖުތަމަޢު ބަދަލުގައި ޖެހިލުމަށް ބޭނުންކުރަން ތިބި މިހާރު އިސްލާމް ޤައުމުގެ އަނބިދަރިންގެ. މިސްރާތީ ކަންކަމުގައި މާސްކަރަން ރިޢާޔަތްކުރަން ވިސްނައި އަވަސް ފިޔަވަޅުތަކެއް ސަރުކާރުން ވެސް، ދައުލަތުގެ އުނުން މުއައްސަސާތަކުން ވެސް، އަދި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ވެސް، އަދި ރައްޔިތުން ވެސް، މުޅި މުޖުތަމަޢު ބައިވެރިވެގެން ޤާނޫނުން ކުރަންޖެހޭ. ސަރުކާރު އުނަގި ބައްލަވާކަމެއް ކަމުގެ ދަރިވެރިން ޤާނޫނު ކުރަންޖެހޭނީ. ދުސްތޫރީ ފަރާތް ދަރިއަނބަތެރިއަށް ސިޔާސީ ފުރިހަމަކަން ވެސް، މުޖުތަމަޢުގެ އަނބިދަރިން ވެސް މިއަދު ދަރިވަރުން މިއަދު ޖިނާއީ ކުށްތަކަށް ޓަކައި ބޭނުންކުރެވޭ. އަދި މިއަދު ޖިނާއީ ކުށުގެ މިހުންނަށް ވިއްކާލަން ސަރުކާރުގެ ގާނޫނަށް ބަހައްޓާލަން ޖަލަކަށް އެގެ ކުރަން ޝަރުޢީ ޤާނޫނުން ވެސް ބައްޓަންކުރެވިގެން ކުރަން ހުރި މަސައްކަތްތަކުގައި ކުރަން ޖެހޭ. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލުކަމެއް. މުޖުތަމަޢުން މި ބަދަލުކަން ނަގައިދާނެ ޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޝުކުރިއްޔާ.

ޖޫރީބަޔަކަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ، އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމަށް. އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 2018 އިން ފެށިގެން މިހާތަނަށް ފަސް ފަހަރަށް ޢާއިޝަތު ވަހީދާ [illegible] [illegible] ހުރި ފަހަރު ކަމެއް މިވަނީ [illegible]. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޫސްތަކުން ބަލައިލާއިރު ޢާއިޝަތު ވަހީދާ ދެއްވާފައިވާ އިންޒާރުތަކުން ފަހަރުވާކުރާ ކަމެއް އެބަހުރޭ. 27 އޮކްޓޫބަރު 2020 މިހާރު ނޫހުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ ޚަބަރުގައި ވެސް ޢާއިޝަތު ވަހީދާ ވިދާޅުވެފައި އެބަވޭ، ކާރުގައި ދުއްވާފައި ދަރިކޮށް ކުއްޖާވެފައި ގެއްލުންދިނީ، އޭނާގެ ފިރިމީހާ ކަމަށް. އަދި އޭނާގެ ފިރިމީހާގެ ބައްޕަބޭފުޅުންގެ ފަރާތުން ވެސް އޭނާއަށް ދިފާޢުނުކުރާ ކަމަށް. އަދި އޭނާއާ ދިމާކޮށް ގޮވައި، އިންޒާރުދީ ދީ ޖެހުމާއި ވަޅިއަޅުވާފައިވާ ވެސް އޭނާއަށް ޖެހިފައިވާ ކަމަށް. އަދި އެ ދީ މިހާރުގެ ކަމުގައި ވެސް ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ، 2018 އިން ފެށިގެން މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރުގައި ވެސް މިކަމާ ދޭތެރޭ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އެޅިފައިނުވާކަން. މިއީ، ކާކު ހަމަޖެހިފައިވާ ހަމަޖެހިލާން ހުއްޓުމާ ބަދަލު އެއްވެސް ގޮތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުފެނޭ. މިހިރީ ހަމަ [illegible] ހިނގާފައި ހުރި ކަންތައްތައް މީހުންގެ ކުރިމަތީގައި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ އެކަމާ ދޭތެރޭގައި އެއްވެސް ކަހަލަ ކަމެއް ނުކުރެވި މިހާރު ވެސް އައި ތަން. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ކުރާ އަނިޔާ [illegible] މިތަނުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތުގައި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ބިލެއް މި މަޖިލީހުން ފާސްކުރަން ހަރައި، [illegible] ފުރިހަމަ މިހާރު ކިޔައި ދުވަސްކޮޅު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އެހެންނަމަވެސް، އެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ޕްރޮޓެކްޝަން ހަރަކާތްތެރިކަން މިއަދު ހަމައެކަނި ވެސް އެންމެންނަށް ވެސް، އަދި އެގޮތުން [illegible] ފަދަ ވެސް ނުލިބޭކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކާކުންތޯ އަޅުގަނޑުމެން ވުޒާރާ ދަސްކުރަމުންނެއް، ފާސްކުރުމަކުންނެއް، އަދި ޢަމަލުކުރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮބާ ފައިދާއެއް ކޮށްދޭ އިދާރާތަކުން އެ ކާކުތޯ ކޮންޓްރޯލްކުރާނީ ކަމަކު ވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީތަކުން މި ކޮންމެ ދައުލަތުން އަންނަ ވާހަކައަށް، ފުލުހުން ހޯދުމުގައި މި ކަންކަން ބަލަން މީޑިއޭޝަން މިކަހަލަ ސެޝަނެއް މިހާރު ކަމަށް. އަސްލުގައި ވަގުތުގައި ހުއްޓުވުމާގައި މީޑިއޭޝަން [illegible] މިހެން، ފުލުސް ސްޓޭޝަނުގައި މި [illegible] ބަލާ މީހާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަމުން ނަތީޖާއެއް ނުނިކުމޭ. މިކަންކަން ހުއްޓުވުން ބޭނުންވާ މިހެން މިފަދަ ދެކޮޅުހަދާކަމުގައި މަސައްކަތްކުރާ ތަން

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަން އެބަޖެހޭ. މި މައްސަލައިގައި ވެސް އަޅުގަނޑަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަން މި އޮތީ، މީގެކުރީގައި ވެސް އޭނާގެ ފިރިމީހާގެ؛ ކުރީގެ ފިރިމީހާގެ ފަރާތުން މި އަނިޔާތައް ލިބެމުންދިޔައިރު، ކީއްވެގެންތޯ މި މައްސަލަ ނުބެލި އޮންނަންވީ؟ މިހިސާބަށް އައިއިރު މިކަމާ ގުޅޭ އެއްވެސް އެކްޝަނެއް ނުނެގި އޮންނަންޖެހޭނެ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތް. ހަމައެކަނި މައްސަލައަކީ މިއީ މާ ބޮޑު ކަމަކަށް ނުވާކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މީގެކުރީގައި ވެސް ގެވެށި އަނިޔާކޮށްގެން މީހަކު ފޮނުވަމުން ތޮއްޑެއްގެ މައްކަރު އަނބިމީހާ ވައްޓާލައި ޝަރީޢަތުން 250 ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރި. މިއީތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުންވާ އިންސާފަކީ؟ އެކަމަކު ކުޑަކުދިންނަށް މިބ މުންގެ، މައްސަލަ ބަލަން މިބ މުންގެ، މައްސަލަ ބާ މުންގެ މައްސަލަ ބަލަން މިބ މުންގެ، ހުރިހާ އެންމެންގެ ވެސް އިޖްތިމާޢީ ޖިންސީ ގޯނާކުރުން، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން، ރޭޕްކުރުން، ގެވެށިއަނިޔާކުރުން، މިއީ ވާ ބޮޑު ކަމެއް ކަމަކަށް މި މުހިންމުކަން ނުދެކޭ ކަމަކަށް ވަންޏާ ގޮސް ކޮންބައެއް ނިކުމެ މި ކަންތައް ބައްލަވާލެއްވުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތިގޮތުން މި އުޅޭ މައްސަލައީ. މިކަހަލަ ހާލަތްތަކުގެ ބޮޑު ވަރުވަން ނުވިސްނިގެން އޭގެ މައްސަލަ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ބައިޖަހައި، ތަރުބިއްޔަތު ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މި ފަރާތަކުން މި ވަޒީފާގައި ގެންގުޅުން އެބަހޭ. ބައިވެރިއްޖެ ނިޒާމުގެ ބެހެއްޓުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިލަކުގެ ގުޅުންހުރި އިސްރާއީލުން އެބަ ގަޔާ. އަންހެނުންގެ ގައިގައި ބިޔަލަ އޭ އެއްލާ ނޫން. އަންހެނުން ގައިގައި ބިޔަލަ އެއް ކަނޑުބާ ކަލެއް ނޫން. އެއީ ބަލިގަނޑު ކަމެއް ނޫން. ކުރީގައި ވަރަށްގިނަ ޖެހި މީހަކު އަނިޔާކުރުން، އެ މީހާ ފަސޭހައިން ބާކީ ނޫން. ނިކަންނަހަރު އެ މީހާގެ ތެރެއިން ބަލިކަމަށް ނިސްބަތްކުރެވޭ ބައިވެރިއަކަށް ބޮޑު ކަމެއް ނޫން.

އަޅުގަނޑުމެން އަންހެނުންނަށް ބައްޓަން ހެދިފައި ސަރުކާރުގެ ފާރަވެރިން ކަނޑު ކަންތައްތަކުގެ ތަޙުޤީޤު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ފެންނަނީ، އަނެއްކާވެސް އިތުރު ފިހާރަތަކަށާއި އަންހެނުންނާ ކުރިމަތިވާ ތަން. އިތުރު ދަތިތަކާ ކުރިމަތިވާ ތަން. ހަ މަހުގެ ތެރެ ތަން؛ އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަ ދައްކާ ހަމަ މަހުގެ ތެރެ ތަން ނުކުރެވިދާނެ އެއް މުއްދަތު ކުރިއެއް ނުގެންދެވި އޮތް މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ވެސް ގިނަ ފަހަރު ވަޒީފާއިން ބޭރުކޮށް، ފަރާތްތަކަށް ކުރިމަތިވަނީ މި ކުރިން؛ ބިރުދެއްކުން ފިޔަވާ ހިތްޕުޅުގައި މި ކުރިން، ބިރުދެއްކުމަށް ހޫނުކަމަށް؟ ކޮންއިރަކުންތޯ ވިއްސާ މި އުޅެނީ؟ މިއީ ދައްކަނީ ހަމަހަމަ ވަރަށް ބޮޑު ނުރައްކަލެއް އަހަރެމެން. ތިޔައީ ވަރަށް ބޮޑު ނުރައްކަލެއް އެބަހުރި. ކޮންމެ ފަރާތުން ވެސް ދިރިއުޅުން އަނބުރާ މި ކުރިން ހޯދާލަދޭން ވަޒީފާއެއް. އިހުސާސްތަކާ، ދުވަސް ވެސް ސަލާމަތްކުރަން ފަހު ބަލާއިރު އެ ފަރާތަކުން ހޯދާދީފައި، ހަމަ ކަން ތަރަހައްޔާ ފުރިހަމަ ދެވޭނެ ބަޔަކު ނުލިބޭ ބަޔަކަށް؟ އިންސާފު މިހާރު މިއަދު އެބަ ކުރަނީ. މި ޖިނާއީ ސިސްޓަމް އެބަ ހިނގައި. އެދެ! ކޮބާ އަހަރެމެން ބަލަހައްޓަން 6 މަހުގެ ތެރޭގައި ބަޔަކު ނިޔާކުރާ ހިނގަމުންދާ ކަންކަން އުސޫލުތަކާ. އެކަމަކު ކޮބާ ކިޔާ ދަރިކޮޅާ ކުރިއަށް އޮތް ދައުރުގައި ހަދަ އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާފައިވާ ޤަވާޢިދު ކުރިން. އެ ކާރިތަށް ބަލަހައްޓަން ފިޔަވަ

ބިނާވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅުމީހަކާއި އެބަލިބޭ. އެ ކުއްޖާ ގޭގެ ގޮތުގައި ގޮއްސަވައްޔާ މުޖުތަމަޢަށް އެ ކުއްޖާ ހެދިގެން ބޮޑު އުނދަގޫތަކަށް އެބަވޭ. އެހެންވީމާ، ދަރިން ބިނާކުރުމަށް ބަލައި ދޭންޖެހޭ ވަގުތާއި، މި ކަންކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން އުނގަނޑުދިނުމުގެ ގޮތުގައި ދިރާސާކުރަންވާނެ. މި ކަންކަމަށް ޚާއްޞަ ގޮތްގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަން. އަހަރެން މިހާ ވަޒީފާއަށް ނުކުތުމަށް އެކުލަވާލެވިފައިވާ ގޮތުގައި ނުވަތަ ވަޒީފާ ނުދިނުމަށް އެކުލަވާލެވިފައިވާ ގޮތުގައި އޭނަ ފިހާރައިގެ ބަދަލުގައި މި ބަލައިގަންނާ ކަމެއް ނޫން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ނިސްބަތުން ވެސް ދަރިންނަށް ބޭނުންވަނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ޕްރޮގްރާމްތަކެއް އިތުރުކުރަން އެބަޖެހޭ. މި ކަންކަމަކީ ބޮޑު ކަންކަން މުޅި މުޖުތަމަޢުގެ އެންމެންނަށް ވެސް ވިސްނޭނެ ނޫނީ މިކަމަކަށް ބަހައްޓައި ނުލިބޭނެ. މޮޅުކަމާކާއޭ! ރައީސް ވަޒީފާއެއްގެ ގޮތުގައި އަމާޒުކުރަން ކުރުމުގެ ޢަޤީދާ ތިކަން ކުރަން ނުދޭ. މިއީ ރައްޔިތުންނަށް ކޮންމެ ހިދުމަތްތަކުގެ ގޮތުގައި، ރައްޔިތުންނަށް، މިކަމުން އަނިޔާ ލިބޭ މިހާރު މިންޖުވާން އެކަށީގެން ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެވޭ ނޫނީ މިކަމަކީ މުއްސަނދިކަމުގެ ބަޔާ ފުރިހަމަކަން މި ބޭނުމަކީ ވަޢުދުވެވިފައިވާ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑު އެއްކޮޅު އިނގޭތޯ. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަދެއްކެވި ޝުޢޫރު، އަދި ދެއްކެވި ވާހަކައިގެ މުޅި ޚުލާޞާ އަޅުގަނޑު ހިތްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ސަރަހައްދު ކުރިއާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް އަޅުއްވުން. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު އަރުވާލާނީ ދިއްގަރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްހާމް ހަސަނަށް. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދޭ! އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު، ދިއްގަރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޒިމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މި ވާ ކުއްލި މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ހުރިހާ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ވެސް މަސައްކަތްތަކުގެ މާބަޔަކުގައި ރައްކާތެރިކަން އޮންނަންޖެހޭނެ އަންހެން ބޭފުޅުން ކަމުގައި ވިޔަސް، ފިރިހެން ބޭފުޅުން ކަމުގައި ވިޔަސް. އަދި ހާލުބަލާކަން އަންހެން ބޭފުޅުން ނިކަމެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާގައި އެކުވެރިވުމަކީ މި ވަގުތު ގެއްލުމެއް ހުރި ގޮތުން އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ ހައްޤު ހަމަޖެހޭނެ ގޮތަކަށް ކަމެއް ދިރާސާކުރުމުން މި މަސައްކަތް ގުޅިގެން ހުށަހެޅިގެން ހިނދު، ގެއްލިގެން ހަމަ ވަޢުދު ވިސްނުންތަކަކީ މި

މައްސަލަ ބަލައި، މިގެ ދުރާލާ ވެސް ރަނގަޅަށް ބެލުމަށްފަހުގައި މި މައްސަލަ ނިންމަންޖެހޭނެ ކަމަށް. މިހެން ހުރިހާ މައްސަލަތައް ނުނިމި ތޮއްޖެހިފައި އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެއީ ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑެއް ގަބޫލެއް ނުކުރަން، މިހެން ހުރިހާ މައްސަލަތަކާ ވަކި އިތުރު ސެންސިޓިވްކަމެއް އާދައި އޮވެގެން ބަލަންޖެހޭނެ ކަމެއް ކަމަކަން. ހަމަ ހުރިހާ މައްސަލައަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެއް ފެންވަރަކުން ބެލި، އެ އޮންނަ އުސޫލުގެ ތެރެއިން މައްސަލަތައް ނިންމި ރަނގަޅަށް ދާންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. މިއީ ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ މައްސަލައެއް. ޖުޑީޝަރީއެއް ދުއްވަން އަހަރެން ބޭނުމަކީ ނުކުތާއިދުރުން އަހަރެން ބޭނުންކަމަކަން. އަޅުގަނޑެއް ގަބޫލެއް ނުކުރަން އެއްވެސް ގޮތަކަށް ޖާގަ ދޭން ޖައްސާލައި، އާދެ އެ ކުރުމުންދާ މަސައްކަތްކުރާ ހުރަސްއަޅަންޖެހޭ އެއްވެސް ހާލަތެއް ޒަމާނުގައި އެންމެންނަށް ކަމަކަން. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެ ކަމެއްގައި ވެސް ދެކޮޅު އިންސާނުންނަކަން އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާނީ. ދެކޮޅު ވެސް ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާލުމުގައި އެ ވިސްނުމުގައި؛ އަޅުގަނޑު މިހެން މިދަންނަވާ ސަބަބަކީ، ބަޔެއް ހާލަތްތަކުގައި، އަޅުގަނޑު އެއްބޭކަލަކުވެސް ނުދަންނަވަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ހަމަ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ޝުކުރިއްޔާ މަނައްސާ ނުން އިނގޭތޯ. މިގެ ދުރާލާ، ހަމަޖެހިލާ ބެލިއަސް.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްރާފް ރަސީން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު އެއްކޮޅަކަށްވެސް ޖުޑީޝަރީއާ ވާހަކަ މަޖާކުރަނީކީ ނޫން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއީ ކަންބޮޑުވުމެއް. ޖުޑީޝަރީ އަހަރެން ބޭނުންވަނީ ދުއްވަންނަން. އަދި މަސައްކަތްކުރާ ދާއިރާތަކުގައި ވެސް އަހަރެން ބޭނުންނަން ދުއްވަންޖެހޭނެ. މަސައްކަތްތަކު ވެސް ކުރަމުންގެން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، ދާދި އިހަކަށްދުވަހު އަޅުގަނޑާ ވެސް ދިމާވެގެންދިޔަ މައްސަލައެއް. އާގައި ވެސް ދުރާލާ އޮވާ. އެއްކޮޅުން، ބަލައި ހަރަކާތްތެރިވި ދުރާލާ ބަލައިނުދިނުން ކުރާކަން ވެސް އެއީ އަޅުގަނޑު ވެސް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން ބޭނުން، މިއަދުގެ ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓަރަށް، ވަރުގަދު ވެސް މި ޖުޑީޝަރީ ދުއްވި އެންމެން ބާރުގަދަން އިރުޝާދު ވެސް ފުރިހަމަވެސް. އަޅުގަނޑު ވެސް ބަހައްޓަން މި އެންމެން ބޭނުންވާ މަސައްކަތްތަކެއް. އަދި އަޅުގަނޑު ހިތްވަރު ވެސް ދޭން ބޭނުން. މިކަމަކީ ނުކުރާ އެންމެން ބޭނުންވާ މަސައްކަތަށް އަޅުގަނޑު ހިތްވަރު ވެސް ދޭން. ނަމަވެސް އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ ވާހަކައަކީ، ކޮންމެ ކަމެއްގައި ވެސް ބަލައިލުމުގައި ހަމަ އިންސާނުންނަކީ ކަމެއް. އެއްބޭކަލަކު ވެސް އަޅުގަނޑު ޖުޑީޝަރީ ދުއްވުމާ ޚިލާފުވަނީ ނޫން. އަދި އެންމެން ބޭނުން ފިކުރުންނާ

އެއްވަރަށް ނުކުތް މުޖުތަމަޢުގައި މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް ފެނޭ އަޅުގަނޑު ހަމަ ގަބޫލުކުރަން ހިތުގެ އަޑިން. އަދި އެކަހަލަ ހާލަތްތަކުގައި އެއްވެސް ކަހަލަ އުސޫލުތަކެއް އެއިން އަންހެން ބޭފުޅަކަށް ކުރިމަތިވުމަކީ ހަމަގައިމު ފެނޭ އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު އެކަން ފާހަގަކޮށްލަން. އަޅުގަނޑު ހިތްވަރުދެން. އަޅުގަނޑު ފެނޭ މި އަންހެން ބޭފުޅާއަށް ހިތްވަރުދީ، އަޅުގަނޑަށް ކޮންދުވަސް އޮތީ ހުރިހާ ކަމެއް މިކަމުގައި ކޮންދުވަސް ތައްޔާރަށް ހުރި ވާހަކަ ފެނޭ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، ދެކޮޅު ކޮންމެ ކަމެއްގައި ފެނޭ، ކޮންމެ މައްސަލައެއްގައި ފެނޭ ދެކޮޅު ބަޔަކުމީހުން އިންސާނީ އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން އެއީ ޤާނޫނީގޮތުން ކަމެއް ކުރުމަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޮޅުވެ އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ. އެއްގޮތަކަށްވެސް ޖެހޭނީ ދެއްވަން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިދެނީ ނޫން. އެގޮތަށް ނުވިސްނަމަވެސް އިނގޭތޯ. ޖެހޭނީ ފެނޭ ދެއްވަންޖެހޭނެ. ޚަރަދުކުރަން ފެނޭ ހުރަހަށްޖެހޭނެ. އަދި އެއަށްވުރެ މައި މަޤާމުތައް ފެނޭ އަންހެން ބޭފުޅުން ފުރުއްވަންޖެހޭނެ. ފިރިހެނުންނާ އެއް ހަމައެއްގައި އަންހެން ބޭފުޅުން ނިކުތް ޤައުމުގައި މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން ހިތުގެ އަޑިން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝަހީމަށް.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު ހުށަހަޅުއްވި މައްސަލަ މިއީ އަޅުގަނޑު ފެނޭ ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ މައްސަލައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މައްސަލައަށް ވަރަށް ތަފާތު ގޮތްގޮތުން ވިސްނަންޖެހޭ މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. މިއީ ވަކި ބަޔަކު ވަޒީފާގައި ތިބެގެން، ވަކި ބަޔަކު އަންހެނުން ކުރިމަތިލާ ނުރައްކާ ކަމެއް އަންހެނުނަށް ކުރެއީ، އެކަމަކު ތަޢާރަފްކުރެވުނު ހަމަހަމަކަމުގައި ފެނޭ މިކަން ނުހުއްޓޭވާ މިއިން، ވަކި ގޮތަކަށް ހުރިހާ އަޅައިގެން، ވަކި ބައެއް ގޮތް ބިރުން ތަޢާރުފުކުރެވޭ އިދާރާތަކުން ތިބޭބޭފުޅުން ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ތަރުތީބުކުރެވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު މިދަންނަވަންޖެހުނީ، ހާދިސާތަކާ ވަކިން އަދި ކޮންމެ މަސައްކަތެއް ކުރުމުގައި ކަމުގައި ވިސްނާފައި، ކާއިވެނީގެ ގޮތުން ގުޅިގެން އުޅުއްވާ ބޭފުޅަކު، އެ ކާއިވެނި ޙުދޫދުތަން ފަހަރަށް ބަދަލު ގެނައިސް އަޅައިގެން ތަކުލީފުތަކެއް އުޅެއްޖެ. ވަރިހަލާކުގައި ހުއްޓާ އަޅައި، ގޭގައި އިނދަ ހަޅުވ އުނިކަމާ ދަތިތަކައި ކަނޑައަޅާ އުސޫލުން ކަނޑައަޅުއްވައިގެން، އެހެންކަމުން އިންސާނުންނާއި، އިތުރު ދި ފުރިހަމަކުން ގޮތައިގެން ވަޅިން ޙަތީގެ ޢަމަލެއް ހިންގަން އުޅެޔޯ. މިކަން ފެނޭ ވަނީ ގޮތް ސަރުކާރުން ހިންގާ ކަމެއް.

ތަކުރާރުކޮށް ހަމަލާ ދެވުނު؛ ފަސް ފަހަރެއްގެ މަތީން ދެވުނު ހަމަލާ އެބައޮތް ޗާލީސް ސަރަވިސްއަށް ހުރަސްއެޅިފައި އެބައޮތް ފަހަރަކު. ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީއަށް އެބައޮތް ފަހަރަކު ހުށަހަޅާފަ. 7 ޖުލައިގައި ޕްރޮސީޖަރާއި ޖެންޑަރަކަށް ވެސް ސިޔާސަތުން ދުރުނުވެވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ޤައުމުގައި ދީން ދިފާޢުކުރަން ކަނޑައެޅިގެން ކަމުގައި އިންސާފު ޤުރުން ދުނި؟ އަޅުގަނޑުމެން އިންސާފު ގެއްލުވައިދޭ ކަމަށް، އިންސާފު ލިބޭން ކަމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެންމެގެ ބައްދަލުވުމަކީ ރައްޔިތުންނާއިވާޖިބު ކަމަށް ދުރު މިއާ ޖިބޫތުކަން އަދި އެކަން ވެފައި ޚޮޅި ތަހަނާ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަވާށެވެ ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެންމެ ފަހުން އާއިލާތަކާ ދިމާވާ ކަންތަކަށް މި ވިސްނުން ހަމަހަމަކަމުގައި ވާހަކަ ދައްކަން. ބޭސްފަރުވާގެ ތަކުލީފު ކުރަން. ވަރަށް ދުރުގައި ވަށައިގެންވާ ދަރިވަރު ޖެހޭ އެބައޮތް ދަނޑިވަޅު ޤާނޫނު ހޯދާ، ޤާނޫނީ ގޮތުން ދިފާޢުކުރުމަށް ޓަކައި އިސްކަންދިނުމާއެކު ބައެއް ބަޔަކު ބޭނުންވާ ހަމަހަމަކަމާ، އިންސާފު މިއަދު ވަކި ގޮތަކުން ތަރައްޤީ ނުވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާ ތަނެއް ހިނގާ ކަންކަން ނުނިކުމެ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ދަރިންގެ ހަމަހަމަކަމުގައި ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ދެރަވެސް ކުރަމުން ދާ މުޢާމަލާތް ބަލައިގަނެ ހިތްހަމަނުޖެހި ބުނަން. ހަމަ އެއާއެކު ތިބެ ދޫކޮށްލަނީ، މިއީ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ކަންތަކެއް ހިންގާ ދަށުން ދެކޭތީ. ތިޔަ ސަރުކާރުން ބާރުއަޅާ މި ސަރުކާރުން ހިމާޔަތް ދެމެހެއްޓުމަށް ޓަކައި ހިތް ދަރުމަވަންތަ ގޮތެއް އެނގެނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ އިންސާފުގައި ވަރަށް ހަމަހަމަ، ކުޅަދާނަ ވަޒީފާ ދެމެހެއްޓުން ނޫނީ ހަލާކުކުރާނެ ދިވެހިން ނިކަމެތިކަމާ ބަރާބަރު. މަތީ ޖެހުނު ދަށު ތިބޭ ފަރާތްތައް، ކޮންމެ ދުވަހަކު ނިޒާމް ބަދަލުކުރެވޭތޯ ބަލަން. މީގެ ތަފާސްހިސާބު ޤާނޫނުގެ ބަދަލުތަކާ އަޅުގަނޑު ދެކެން ޢިނާޔަތް ބަޔަކާ. ފަހުން ހިނގާ ޤާނޫނު ކަނޑައެޅުމަށްފަހު ދިރިއުޅެން ދިމާވާ ގޮތަށް ބޭނުންވާ އެއްގޮތަކަށް ކުރަން. އިތުރަށް ތަޖުރިބާ ބޭނުންވަނީ އެކު ރޮނގުތަކުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ސަރަޙައްދު ބަހައްޓާ ކަމުގައި ފުރިހަމަ ޤާނޫނު. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ޤާނޫނުތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ ދިފާޢު ތަފާތެއް. ކުރިން ޖަލްސާގައި ޤަރާރުތަކުގެ މަތިން ހިނގަނީ، ސަރުކާރު ފަރާތުން އަދާކުރާ ރޯލް ހިމާޔަތްތެރިކަން ދޭ ޤަރާރު. މިހާރު ބާރުގެ ކަނޑައަޅާ ދަށުގައި ކޮށް، ފިޔަވަޅު ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ ދިވެހިން ހިމާޔަތްކުރަން ހަމައެކަނި ނުވާނެ؛ ދިވެހި ޤާނޫނަކީ ދިރާސާ ކޮށް ހިމާޔަތްކުރާނެ ރަށްރަށުގެ މުސްތަޤްބަލަށް ވާހަކަ ދައްކާ ހުރިހާ ކަމެއް ކަނޑައަޅާ. ވަގުތަކަށް ހަމަ އެނގޭ ގޮތަށް ދިރާސާ ކުރަން، ކުރިއަށް ދާނެ ގޮތަށް ތިބެން ބޭނުންވަނީ؛ އެ ދިރާސާ ހިންގައިދޭ ކުރިއަށް އަންނާނީ ބިމާއި، ހަމަ ދިރިއުޅުން، ހަމަ ގާތްކަމުގައި؛ އެ ފުރިހަމަ ހިނގާ ކަމުގައި ޤާނޫނު ޢާއްމު ގޮތުން ކުރާ ބަދަލު، ފުރުޞަތާއި ވަގުތު ކަނޑައަޅައިގެން ފުރުޞަތު ދިނުމާއި، މި ނިޔާ ކުރުމުގެ ދަށުގައި ހިމާޔަތްކުރާ ދިރާސާ ތަރައްޤީ. ދިރާސާ ފުރިހަމަ ކުރަން އެކުލެވޭ ޤާނޫނު، މި ބަދަލުގައި ދެކެވޭ ހަމަ ބޭނުންވާ ހަމަ ބޭނުން

މިފަދަ ތަންތާނގައި ތިބެންޖެހޭނީ. އަޅުގަނޑު އެއްގޮތަކަށްވެސް ކޯޓެއްވެސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް ވެސް އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ވެސް، އަދި ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީއަށް ވެސް ޗެލެންޖަކަށް ނޫން. އެކަމަކު ދިވެއްސަކު ދިވެހިރާއްޖޭގައިކުރި ކަމަކާ ގުޅިގެން މި ދިމާވި މައްސަލަ، ކޮންޓްރޯލް އޮތީ މިކަމުގައި އިންސާފުވެރި ލިބެން ނެތީ؟ އުޅުންތެރިޔާ، މިހާރު މި ހިސާބަށް ކަންކަން ދިޔައީމާ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މި މައްސަލައަށް މި ބަހުސްކުރަމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވަގުތު އޮތިއްޔާ އަދި ހަމަ ކުޑަކުޑަ ދެތިން މިނިޓު އަޅުގަނޑު ބޭނުން. މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުން ފާޅު، އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މީހަކު ވެސް، އެއް އިންސާނަކު އަނެއް އިންސާނަކަށް އިޙްތިރާމްކުރަންޖެހޭ. އަންހެނުންނަށް ޚާއްސަ ފުރުޞަތު ދޭންޖެހޭނީ. ރާއްޖޭގައި އުފެދިގެން މި އަންނަ ޓޮއްވަރުއް؛ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ބިރުގަންނަންޖެހޭ ކަމެއް. އެ ބަޔަކު ހިމާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ދިމާވި؛ އެ ލޯސްޓް. އަންހެނުންނަށް ވަކި ކަންތައްތަކެއް ކުރުވާ ބަލަހައްޓާ ވެފައި، ވަކި އިތުރުގައި ބިޑިވާ ބަލަހައްޓާ ވެފައި، ވަކި ޓަކަސްކަން ހެދުން އަޅަންޖެހޭ ބަހައްޓާ ވެފައި، ބަސްބުނުމުގައި ވަކި ގޮތަކަށް އުޅެންޖެހިފައި، ދަންނަވަންޏާ ހަމަ ހައްސަ އަނިޔާވެރި އިންސާނަކަށް ވެގެންދާ ހިސާބަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަންހެނުން ވާކަށް ކޮންމެހެން ބޭނުން ނުވާނެއޭ ބަހައްޓާ. އެކި ގޮތްގޮތަށް ދެކިފައި ތިބި މީހުން އެބައޮތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިފަދަ ކަންކަމަށް ހިތްވަރުދެވުން ކަމަކުން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، މިދިޔަރޭ މިން މުއައްސަސާއަކުން މި މައްސަލަ ރުހުނުގެން އެއްވެސް ތަކުން އެކަހެރިކޮށްލާ ޖަވާބުދާރީ ނުވި، އެކަހެރިކޮށްލާ ބޮޑަކަށް މި މަޖިލީހަށް ބަލައި، މިކަމުގައި އިހުމާލުވާ ބަޔަކު ފުރުޞަތު ދޭ މީހާ އަދި މިހާރަން ނުރައްކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖުޑީޝަރީ ވަރަށް ބާރުވެރި ބާރުގެ މި މައްސަލައާ ބަހުސްކުރަން އެދިފައިވާ ގޮތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ކުރުކޮށްލާނަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެދެން، މިއަދުގެ މި ހުށަހެޅުއްވުމާ މަޖިލީހުގައި މި ހުށަހެޅުން ވެސް މީގެ އިތުރަށް ކުރިއަށްގެންދާ، މި ކަންކަމުގައި މަޖިލީހަށް ބައްލަވާފައި ތިބޭފުޅުން ޖާގަ ކަނޑައަޅުއްވާނެ، މި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ހުށަހަޅާ ޚާއްޞަ ބައްލަވައި، ހަމަހަމަކަން ވިސްނާލައިގެން ޤާނޫނީ ބާރުތަކާއި، އިންސާފު ގާއިމުކުރެވޭނެކަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، ރާއްޖޭގެ އެންމެ ރައްޔިތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތިޔަ ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުތަކަށް ސަމާލުކަމާ އެކީގައި އަޑުއައްސަވާނެ. އަދި އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން، ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން ވެސް މިހާ ފާހަގަކުރައްވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ވިސްނަވައި، މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުޖުތަމަޢުގެ މިސްރާބު ގެއްލިނުދާނެ ގޮތަށް ރައްޔިތުންގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓެވުމުގައި އޮންނާނެ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމަލުތަކާއި ބެހޭގޮތުން. އަޅުގަނޑު މިހާރު

މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަތީފަށް. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަތީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސިޔާސީ ގޮތުން ކުރާ ތަފާތުތައް ކަމުގައި ވީ ނަމަވެސް، މިއަދުގެ ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން، ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައަށް ކަންބޮޑުވުމާއެކު އަޅުގަނޑު ވެސް އިންތިހާއަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބާވަތުގެ ކަންކަމުގައި މިއީ ދެބަސްވެ އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކަންޖެހޭ ކަހަލަ ކަންކަމެއް ނޫންކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. މިއީ އިންތިހާއަށް ކަންބޮޑުވާން އޮތް ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. އަޅުގަނޑު ވެސް ސޯޝަލް މީޑިއާގައި މި ވީޑިއޯ ދައުރުވަމުން ބަލާލިއިރު މިއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނުގައި ވަކާލާތުކުރާ [illegible] މައްސަލައެއް ނޫން. އެއަށްވުރެ އިންސާނިއްޔަތަށް ކަންބޮޑުވާން އޮތް ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. އެހެން [illegible]، ދައުލަތުގެ އޮތް ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކަކަށް އިންސާފު ގާއިމުކޮށްދިނުމަށް އެދި [illegible] އާދޭސްކުރަމުންދާކަން އެއިން އަޅުގަނޑުމެނަށް ހާމަވެގެން ދިޔައީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގައި ބަލައި މިއަދު އޮތް އެންމެ މުހިންމު އެއް މުއައްސަސާއަކީ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ކަމަށް ވީއިރުގައި ހުރި [illegible] ވަރަކަ އަޅުގަނޑުމެން [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމައެކަނި [illegible] ފުލުހުން ނޫން މި ބާވަތުގެ ކަންކަމަކީ. މިއާ ދުރުން ބަސްކޮށް ބަޔަކު ވެސް މި ކަންކަމުން އޭގެ ނާޖާއިޒު ފައިދާ ހޯދައި، އެ ބާރުވެރިކަން [illegible] ފާހަގަކޮށްލާނަން ކޮންމެ މުޖުތަމަޢެއްގައި ވެސް [illegible] އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަ ބަޔަކޭ. މިއަދު ހޯމް މިނިސްޓަރަކަށް ހުންނަވާ ޝައިޚް އިމްރާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިސްތިޢުފާދެއްވަން އެދެން. އެއީ [illegible] ދެއްކެވި ވާހަކައިން [illegible] ކަންކަމުގައި [illegible] ރައްޔިތަކަށް ހިމާޔަތްދޭން ދިޔައީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ ބޭފުޅާގެ ވާހަކަފުޅުން [illegible] ވާހަކައެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] ވެސް އެ [illegible] ކަނޑަކަށް އެބަ އަހަރެމެން. އެކަންކަމުން، މިއަދު [illegible] މަސައްކަތްކުރަމުންދާ [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރުން މިހާރު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގައި [illegible] ވެސް؛ ދަންނަވާ މަޖިލީހުގެ ނަހަމަ ރައީސް [illegible] ކޮމިޝަނުން ވެސް؛ [illegible] ރަނގަޅު މި މައްސަލަ ނުބަލާ [illegible] ފެށުނީމާ އެން.އައި.ސީން މި މައްސަލަ ބަލައި

ޕަބްލިކްޓްރާންސްޕޯޓްގައި މި ހިސާބަށް ޓްރާންސްފަރވަންޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މާ ގިނަ ދުވަހަކު ހުއްޓުމަކީ މި މައްސަލަ ނުބެލި އޮންނަން ޖެހޭނީކަން އަޅުގަނޑުގެކަން ނުފެނޭ. އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ، މިހާރުން މި މަޖިލީހުން ވެސް މި މައްސަލަ ބަލައި މިއަދު އިންސާފު ހޯދައިދިނުމަށް. އެއީ މިއަދު މުޖުތަމަޢުގައި އަންހެނުން ކަނބަލުންގެ މަޤާމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ފެނޭ އިސް ސަފުގައި ތިބެގެން މަސައްކަތްކޮށްދެއްވަން ޖާގަ ދިނުން. އެހެންކަމުގައިވާނަމަ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިފަދަ ކޮންމެ ކަމަކަށް ހުރަސްއެޅޭ ކަމަކަށް ވާނަމަ، އަޅުގަނޑުމެން މި ހަދާ ބަޖެޓު ގާނޫނުތައް ކުރި މާ ބޭނުމެއް މާނައެއް ނެތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފްލޯރއަރުވަނީ ހިތަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ނާޒިލަށް. ހިތަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޖަމާޢަތުން އާދިނަމް ވަރީތާއަން އިންސާފު ހޯދައިދިނުމުގެ ގޮތުން، ދުވަސްވަރު ހިތަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ހާމިދު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޗެއާގެ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު ހުންނެވިއިރުވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބޭނުން ތާއީދުކުރާ ފަރާތަކުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި އާދިއްތަ ވަޒީރާގެ ވާހަކަ އަދުއްލާ ދުވަސްކޮޅެއް ފެށީ. 2018 އިން ފެށިގެން މި ވާހަކަ ތަކުރާރުކޮށް އަޑުއިވުނު އެބައޮތް. ވޯޓު ވަކާލާތުގެ މަގާމު މިކަމަށް އިންސާފު ނުލިބި ދިރުވިގެންނޭ، އަދި އިތުރު؛ ކުރިއަށް އޮތް ތަޖުރިބާގައި ހަމަ، ހަމައެކަނި ފެށި އެއީ ކަމަށް އިންސާފު ނުލިބިގެންދާ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން. އެހެންވެ އަޅުގަނޑުމެން އުއްމީދު މިއަދު އިންސާފު ހޯދައިދޭން. މި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރުވޭތޯ އޭގެ ހިމާޔާ މަސައްކަތްކޮށްފައި ވެސް ކަރުދާސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަހަމަކަން އާދިޔާ ވަކިން އަންހެނުން ބާރުގަދަކަން ފަހަރު، ބާރުދޭ ދުއްވާލި އާދިއްތަ ވަޒީރާގެ ހިތްދަތި ކަމާއި ނަގާފާ ނުކުރާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އެހީ ކަމެއްކުރަން ދިމަދިމާލުން ފާހަގަކުރޭ، 2018 ވަނަ އަހަރު ރިޔާސީ އިންތިޚާބަށް ޖަޒީރާ ގެންގުޅުނު ފާޅުގައި ރައީސް އިބްރާހިމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ވަޢުދުފުޅުތަކުގައި، ވިއްސުމުން 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަމަޖެހޭނެ ވިދާޅުވި ހިސާބުން ކުރީގެން އަންހެނުން ބަރާބަރަށް ވަޒީފާ ދިނުމުގައި ސަރުކާރުގައި، ހިއްސާވާ ކޮމިޝަނުތަކުގައި ފުޅާކޮށް ޒިންމާތަކާއި އޮތް ވަޢުދު. އަދި މިއަދު ހިސާބަށް އެކަން ދަނީ އިތުރުވަމުން، ބޭފުޅުން، ދިރުވަމުން، އެއަށް ބަލާފަ ނުލިބުމުން. އިއްޒަތްތެރި

ރައީސް؛ މިއީ އަހުރެމެން ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް. މި މަޖިލީހުން އިހަކަންދުވަހު ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް މި އިސްލާހުކުރުވިގެން ދިޔައީ. އޭގައި އަންހެނުންނަށް ތަފާތު އެކި ގޮތްގޮތަށް އަހުރެމެން ފުރުޞަތުތަކެއް އިތުރަށް އިތުރު ގޮތްތަކަށް މަގުފަހިވާން ގޮތަށް ޤާނޫނު މި ބައްޓަންކުރަނީ. މިއާއެކުގައި ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން ވެސް މިއަދު ވެސް ފުރަތަމަ ކުރާ ސުވާލަކީ، އަހުރެމެންގެ އަށް ރޮޒައިނާ ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން، ވިހަނަންނޫ؟ ކިތައް ފަހަރު ވިހާނީ؟ ކިތައް ދަރިން ވިހާނީ؟ އަހަރު ދުވަސްވީއިރު ވިހާނީ؟ ވިހައިފިއްޔާ، 6 މަހުން 6 މަހުން ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ އަހަރު ބޮޑުވަނީ އެންމެ ދުވަހަކު ވެސް ވަޒީފާއަކަށް ނުނިކުމެވޭނެ. މި ސުވާލު މި ކުރަނީ. މިއީ އަހުރެމެން ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ސުވާލެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރައްވައިފި، ރަނގަޅު މުޖުތަމަޢެއް ބިނާކުރުމުގައި ދަރިފުޅުންނަށް ދޭންޖެހޭ ހިޔާ ވަގުތު މަންމަ ދޭން އެ ފުރުޞަތު އަހުރެމެން އެބަ ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަހުރެމެނަށް ހަމަ މި ބަހުސްގެ ގުޅުމުން ވެސް އެބަ ފާހަގަކުރެވޭ ބޭނުން، ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެގެން ތިބި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ގޮތުން ވަގުތު އިތުރުކޮށްދެއްވުމަށް. ވާދު! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ އަހުރެމެން ފާހަގަކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. ފޯނަނބަރު ސަރުކާރުގެ ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން ވަޒީފާއަށް އެދޭ އެ ހަނދާނީ މިބަހި ވިއްސެ، އާދި އަންހެނުން ބޭފުޅުން ވެއްޓިގެން، އެ ވަޒީފާ ހަމަޖެހިފައިވާ ކުރިއަށް ގެންދާނެ ވަގުތު ދޫކޮށް، އެ ވަޒީފާ ހަމަޖެހިފައިވާ ކުއްލިއަށް، ދުވަސް ދޫނި، އެހެން ފިރިހެނުންނާ އެ ވަޒީފާ ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުން އަންހެނުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް، މި މަޖިލީހުގެ އެކަމާ ގުޅުވާލަން ކޮމިޓީތަކުގައި މި މަސައްކަތެއް ހިނގަމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަސައްކަތެއް އެބަޖެހޭ ކޮމިޓީތަކުން؛ އެސް.ޓީ.އޯ ކޮމިޓީން ވެރިސް އަދި އެއާއެކު ކޮމިޓީތަކުން ވެސް މި މަސައްކަތް ބޭނުންވާ އިންސާފު ލިބި މުޅި ބައިވެރިވުމެއް. އިތުރު ބައިވެރިވުމެއް ވެސް ރަނގަޅަށް ކުރަންޖެހޭ. ކޮމިޓީތަކުން ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތައް މަސައްކަތް ކުރެއްވުމަށް މި މަޖިލީހުން ކޮމިޓީތަކަށް އިތުރު ވާހަކަދައްކާ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޑުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސައީދަށް. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސައީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ކުރިން، ދާދި ދެންމެ އިބްރާހީމް ނާޒިލް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ހިތަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ވަގުތު އިތުރުކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ ސަމާލުކަމަށް މި ގެނައީ މައުޟޫޢުގެ މުހިންމުކަމުން. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ ވަގުތު އިތުރުވެގެންދާނެ ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ހުށަހެޅިފައި މި އޮތް މައްސަލައިގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޒިމް، މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ؛ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނީ ޖުމުލަ މައިގަނޑު ދެ ކަމެއް. އެއް ކަމަކީ، ޕްރައިވަރަން ހަމަޖެހިން މިހުންނަން އަދަބުދިނުމަށް. ދެވަނަ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި، އާމްދަނީ ހޯދުމަށް ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި ކަސްޓަމަރުންނަށް، އަސްލުން ބާޒާރުންނަށް ހިތްވަރުދިނުން. އެއްވެސް ސަރުކާރެއް ނޫނޭ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެ ފަހުގެ ތަޖުރިބާތަކުން ބަލާއިރު ގޮތްގޮތަށް، ޕްރޮޕޯޝަން 51% އަށް ދަށުގެ ޖުމުލަ އަންނަން ބޮޑުވެގެން، އާބާދީގެ ނިސްބަތުން ބިލިޔަން އަސްލުން ބޮޑުވުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު މި ވާހަކަ ދައްކާއިރު އަޅުގަނޑުމެން މި ދެ މައްސަލައަށް ވަކިން ބަލައިލައިފިނަމަ ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި. އަޅުގަނޑު ހަމަ ބައިވެރިވަން، މީކާއީލް ނަސީމް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާއި؛ ޙުސައިން މުޙައްމަދު ރަޝީދު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަދި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވެސް ގިނަ މެންބަރުން މިއަދު ގޮވައި އުފާވާ ހުރި މިނިސްޓަރުގެ އިޤްތިޞާދު ނުކުޅަދާކަމުގެ ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތަފާތު ގޮތްގޮތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް އެ ވާހަކަ މި އަންނަނީ ވިދާޅުވަމުން. މިއަދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ ވާހަކަ ވިދާޅުވާވިދާޅުވުމަށް އަޅުގަނޑަށް ޖާގަ ލިބުނީ އަޑުއަހާލާފައި. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވޯޓު ބޭނުމަކީ ދޭއި ވާހަކައާއި، މަސްޖިދާއި، ބަހާއި އަދަބާ ދިރާސާ ތަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދަނީ....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ވާހަކަފުޅުދައްކަވަމުން ގެންދަވާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވަމުން ގެންދަވަނީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޗެއާޕާސަން ރައީސް ނަޝީދު ކަމަށް ވިދާޅުވަމުން ގެންދެވީ ވާހަކަ. އެއީ ސަބަބަކީ ރައީސް ނަޝީދު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް ނަގާ އެކަން ވާހަކަކޮށްލަން. އަޅުގަނޑު މި އިނީ އަޑުއަހަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑަކަށް ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރަކު އެހެން ވިދާޅުވި އަޑެއް އިވިފައެއް ނުވޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ތަދުމިއްތާ ވެސް ބަލައިލާނަން. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ޒޫމް މި ވަގުތު އޮންލައިންކޮށް ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ބޭފުޅުން ބައްލަވަމުން ވެސް އެބަ ގެންދަވާ. ޗެނަލްތަކުން އެބަ ބައްލަވަމުން ގެންދަވާ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ލައިވްސްޓްރީމުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ކޮވިޑް މިނިސްޓަރުގެ ނަން އަޅުގަނޑު ގެނައީ ތިޔަފަދަ ވަނީ، ތިމަންނަމެން ނުބުނަމާ ކޮވިޑް މިނިސްޓަރު އިސްތިއުފާދެއްވާނެކަން. މި ތަނުގައި ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މާލޭ ނަޝީދާ، މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް އީވާއި، މަޖިލީހުގެ ރައީސް، މަޖިލީހުގެ ނަޝީދާއި؛ އަދި މި ތިއްބެވި ހުރިހާ މެންބަރުން، މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު ވެސް މި ގޮވައިލައްވާ ކިޔޫތީ؟ ޤައުމުގެ މައްސަލައިގައި ޝައިޚް އިމްރާން ދެއްކެވި ދީނީ ދަރަޖައިގެ ވާހަކަ. އެ ވާހަކަ މި ދައްކަވަނީ އެހެން ގޮތަކަށް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ނަން ދެންނެވީމަ، ތިމަންނަމެން ނުބުނަމާ ކޮވިޑް މިނިސްޓަރު އިސްތިއުފާދެއްވާނެކަން. ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިއަދު އެބަ އެނގޭ، ކަރަނާ ގެއްލުން ވާހަކަތައް މި ދަންނަވާލީ، ހަމަ ގެންނަން ދައްކަވާފައިވާކަން. މިއަދު ހަމަ ވިޔަފާރިވެރިންނޯމަ ދުނިޔޭގެ؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮންޓްރެކްޓު އެސޯސިއޭޝަންގެ ހުސައިނުއްދީނުގެ ނަތީޖާ ރައީސަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ވެސް ދޭ. މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީން ނިކުމެ ވަކާލާތު މި ކުރަނީ އަންނަން ކަނޑައެޅުން ބޮޑުވެރިކަމުން ކަމަށް ވަސީލަ ސަރުކާރުން މިހާރުނަން ކޮބާ މިނިސްޓްރީން، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން، އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީން، ފައިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ކިހި ކަމެއް ވިޔަފާރިބައިތަކާ؟ ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދުގެ 28% ހިއްސާ މި ކުރަނީ ޖީ.ޑީ.ޕީއަށް، ކޮންޓްރިބިއުޓް މި ކުރަނީ ޓޫރިޒަމުން، ޓޫރިޒަމްގެ ސިނާއަތުން. މިއަދު ކިހާ ގިނަ ރިސޯޓުތަކެއް ގެސްޓްހައުސްތަކެއްގައި ބަންދުވެފައި އެބަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަ މަސްދުވަސް ވަންދެން، ތިން މަސްދުވަސް ވަންދެން؟ އެ މީހުންނަށް ދޭނެ ހަމައެކަން އަނބިދަރީގެ ގާތުން، ދެފުށުހިޔާރުގެ ގާތުން، އެއްވެސް އެހީއެއް ލިބިގެންވާ ނޫން. ވެސް ހަމަޖެއްސައިދިނުމަށް ނުވޭ. އެސް.ޕީ.އޯގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ދެން އިހަށްދުވަހު؛ ކާކު އިހަށްދުވަހު ކަރުނަ ހިފަހައްޓަވައިގެން އެ ދިޔައީ. ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނު، ޖަނަވަރުން އެއް ވެސް އެހީ ގެންނަވަމުން، މިއަދު ހަމައެކަނި އެއިރު ޕޮސްޓްކާޑު ވެސް ހަދަތޮއްޕިފައިވާ ނޫން. މިއީ މިއަދު އިންސާނުގެ ދަރުމަ ބިރުގަ ނޭނގޭ. އިންސާނުގެ ދަރުމަ ތި ކިޔަނީ

[illegible] [illegible] ނެތް. 65 މެންބަރުން ތިބީ. މިއަދު ހޯމް މިނިސްޓަރުގެ އިސްތިއުފާއަށް ގޮވައިލިމާ، [illegible]! ތިމަންނަމެން ނުބުނަމޭ ހޯމް މިނިސްޓަރުގެ އިސްތިއުފާއަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި [illegible] އޮތް ގޮތް އެނގޭތޯ. އާދެ! މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގޭނެ، މި ތާރީޚުގައި އަޅުގަނޑުމެން އިންސާފަށް މަސައްކަތްކޮށްގަން ހުރިހާ މިހާރު މި ވަނީ ވިއްސަކަށް އަހަރު. އެ މަސައްކަތުގެ ބޮޑު ބައެއް އަޅުގަނޑުމެން [illegible]، 2012 ވަނަ އަހަރުގެ 7 ފެބްރުއަރީ މި ތާރީޚު [illegible] [illegible] ދުއްވާލި ދުވަސް. މިއަދު ފުލުހުންނަށް މަސައްކަތްކޮށްދިނުމުގައިވެސް އެ ދުވަހު، ބަޣާވާތުގެ ސަބަބުން. އެ ބަޣާވާތްކުރި ފުލުހުން އޮތީ ފުލުހުންގެ [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ފުލުހުން އެ ތިބީ [illegible]. އެ ފުލުހުން އޮތީ އެމް.ޑީ.ޕީ.[illegible] [illegible] ޖަރީމާ. ދަން މި ބަޣާވާތުގައި [illegible] [illegible] ކަމެއް [illegible]. މި މަޖިލީހުން، މި މަޖިލީހުން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ އެ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ރަނގަޅުކުރުމަށް [illegible]، ރިފޯމް؛ ފުލުހުންގެ ރިފޯމް ބިލެއް ތަޢާރަފުކުރަމުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ތަނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ތަނަށް އަދި [illegible] [illegible] މިނިސްޓަރު ގެނަޔަސް، ހޯމް މިނިސްޓަރު ގެނަޔަސް [illegible] ނުކުރެވޭނެ ބަޣާވާތް ކުރީގެ ތިބި ފުލުހުން ތިބިހާ ހިނދަކު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުވާނީ ބަޣާވާތަކަށް މި ތާރީޚުގައި އޮތް [illegible] [illegible] ކަމެއް. އެ ބަޣާވާތަކަށް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ހިތަށްއެރީ ކިހިނެއް ބާއޭ؟ މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކޮންކަހަލަ ނިޒާމީ މައްސަލައެއްތޯ އެ ނެގީ؟ ދުވަހަކު މި މަޖިލީހުގެ ބޭރުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެންގެވި ކަހަލަ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ނޫން އެ ނެގީ. ބައްލަވާ! މިއަދު އަޅުގަނޑު ގޮތް އެ ވިދާޅުވަނީ، އަޅުގަނޑު ބުނާނަ، މިއަދުގެ ހޯމް މިނިސްޓަރު ބައްޔާވުމުގެ އަޖީގައި ވާސް ތި ރުއްސުވީ. އެ ވާހަކަތަކޯ ތި ވިދާޅުވަނީ؟ އަޅުގަނޑު ގޮތް މި ބުނަނީ، ހަމަ މިނިސްޓަރު ކޮބާ ބަޖެޓުން ގަސްދު ކުރާ ވާހަކަ ދައްކަވާތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ރަޝީދު ހަމަ އެ ވާހަކަ ދައްކަވާން ފުރުސަތު ނަންގަވައިގެން ވާހަކަ ދައްކަވާނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ މި ވާހަކައަކީ، ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ، އިސްލާމާގެ ދަރުމަގޮތުގެ އެހީގެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑު މި ސަބަބަށް ޓަކައި މިދަންނަވަނީ، މި ތަނުގައި އިހުނދު ތިއްބަވާފައި އެކަކު އަނެކަކަށް ކުރިމަތިލެއްވައިގެން. އާދޭސް މި ބަހުސް ގެންދަވާށޭ. މިހާރު ބަޔާނުތަކުގައި އޮތް ނިޒާމާ ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ނަގަންވީ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް. ކަނޑައެޅިގެން އެބަ ސާފުވޭ، އެއީ ނިޒާމާ ގުޅޭ މައްސަލައެއް ނޫނަސް ޖެއްސާން އެ އުޅުއްވިޔާ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި އެއްޗެއްސަކަށް ރައްދު ދެއްވަންކަން. ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޒަހީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ރައީސް އެއްޗަކަށް ނޫން އިނގޭތޯ. ހަމަ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް މި ނަގަނީ. އެއީ މި މަޖިލީހުގައި؛ މި މަޖިލީހަކީ މުޅި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ބަލަން ތިބޭ މަޖިލީހެއް. ދެން ކަނޑައެޅިގެން ބޮޑުމިން ތާގި ހަމަކަން ޖާފިރާ އެއީ ނިޒާމީ މައްސަލައަކަށް ނޫން ގޮތަކަން ނިޒާމީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތާރީހުގައިން މި ތަނުގައި ހުވާކުރެވިގެން މިއީ ބަޔަކު ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ހުވާކުރެވިގެން މިއީ، މާތްالله ގަންދީ ހުވާކުރީ، ދީނާއި ދައުލަތާއި، ދީނާއި ދަސްތޫރާއި، ސަރަޙައްދާއި، މި ޤައުމާ އަދި ރައްޔިތުންނާ ތެދުވެރިވާނަން. ތެދުވެރިވާނަމޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ އެހެން ބުނަނީ ބަހާން. ތެދުވެރިވާނަން. އަމަލުން ބަހާ ތެދުވެރިވާނަން. މިއަދު މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްދިނުމުގެ ވާހަކަ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ، އިންސާފަށް އެމް.ޑީ.ޕީ ނިކުތް ދޮރިޔާގެ ފަހަރަށް ނޫތޯ މި ވަގުތު. ފޫހިއްސަވާ އަމީ. އިންސާފު މި ފޮނުވީ ކަނބަލުންނަށް އިންސާފު ދިނުން. އިޤުތިޞާދީ ގޮތުން ބާރުވެރިކުރުން. އިޖުތިމާޢީ ގޮތުން ރައްކާތެރި މާޙައުލެއް އޮތުން. އަދި ހަމަހަމަކަމާއެކު ހުރަހެއްނެތި ވަސީލަތަށް އިންސާފުވެރިކަމާއެކު ބެލުން. އިއްޒަތްތެރި މި މެންބަރުން ވެސް މި ދައްކަވަނީ، އެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު އެ ވާހަކަ މި ތާއީދުކުރަނީ. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ، ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން މި މަޖިލީހުން ސިޔާސީ ފިކުރެއް ނަގައިގެންނަމަ، މިއަދު މި ސަރުކާރާ ދޭތެރޭގައި ވެސް އިދިކޮޅުން ކޮންމެ ހަމަ މި މަޖިލީހުން ނިންމާނީ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ އެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމައިލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށްބޮޑަށް....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް، ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން ތިރިއަށް ހުރި ހުރިހާ މާއްދާއަކާ ޚިލާފު އެބަވޭ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ސިޔާސީ ފިކުރެއް ނަގައިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އިލްތިބާސު ނެތިކަން މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިންމަވަނީ، ކޮންގޮތަކުން؟ ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ފަރަށް ފޫހިވެގެން ވާ އަޑުއަހާ ކަމީ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރަށް އެބައޮތީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމައިލާނަން. އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލަމުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުން؛ އިންސާފު ހޯދޭނީ އިންސާފުވެރިން ބަލައި ނިޔާތަކާއި އަމަލު ދިމާވާ ބަޔަކު، އެ ވާހަކަ ދައްކައިގެން. މިއަދު މި ރައްޔިތުން 65 ގޮނޑި މި މަޖިލީހަށް ދީފައި އޮތީމާ، މިއަދުގެ މެޖޯރިޓީ ލީޑަރު އަރިހު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން، މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް ރިޕޯޓަށް ހުރިހާ ތާއީދުގެ މަޖިލިސްގައި ޝަރީޢަތުގެ އިލްތިމާސް އެ ދައުލަތު ދަރު ދަރަޖައިގެ ވާހަކަ؛ ޝާޒު ޝާޒުކަން ނުވާ ވާހަކަ ކޮންފިޑެންޝަލްކަމުގައި މިއަދު މި މަޖިލީހުން ބަލާނެއް ނުލިބޭނެ. ހިތްވަރުދީފާނެ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އަޑު ހުރިހާ އެކަން ކޮށްދޭނެ. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. އެ ކަމެއް ނުވާނެ. އިންސާފުވެރިކަން އޮތް އެއްވެސް ޙާލެއް އެމް.ޑީ.ޕީގައި ނެތްކަން މިއަދު ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ހާމަވެގެން މި ދިޔައީ. އަދި ހާމަވެގެންދާނެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮންމެ ދުވަހަކު ގޮތުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައީސް މިއަދު މި އިނގިރޭސިވިލާތުގައި. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދަށް.

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސް، މި ކުއްލި މައްސަލައަކީ، އަދި އަޅުގަނޑު ޤަވާޢިދާ ގޮތުން މި ކުއްލި މައްސަލަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު ހުށަހެޅި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުން އޮތިމަ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ހަމަލާއަކީ ހަމައެކަނި އާދިއްޔާ ފަރާތަކަށް ދިން ހަމަލާއެއް ނޫން. މިއީ ހުރިހާ ހިއުމަން ރައިޓްސް ޑިފެންޑަރުންނަށް ދިން ހަމަލާއެއް. ހަމަ އެގޮތަށް ހުރިހާ ބްލޮގަރުންނަށް ދިން ހަމަލާއެއް. ހަމަ އެގޮތަށް ހުރިހާ މަސްއޫލިއްޔަތުވެރިންނަށް ދިން ހަމަލާއެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ހަމަލާ ކުށްވެރިކުރަން. އަދި ފުލުހުންގެ އިދާރާއާއި ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީއާއި، އަދި ހޯމް މިނިސްޓްރީއާއި، އަދި ކަމާ ގުޅޭ އެހެން މުއައްސަސާތަކުން ވެސް މި މައްސަލަ ވީހާވެސް ގޮތުން ބަލައި، އާދިނަމް ވަރިހާއަށް އިންސާފު ހޯދައިދިނުމަކީ އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށް ބޮޑު އެދުމެއް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ، މި ކަމުގައި ކުރި ބަޔަކު، ނޫނީ ކުރުވާ މީހަކު އެ ބޭނުން ހަމަ މަސައްކަތްކުރާ މަޖިލީހަކަށް މަގުފަހިވާނީ. މަސައްކަތްކުރަން ޖެހޭ. އާދިލަށް ވަރިކާ ނުހުއްޓޭނެ. ހަމަލާ ތަރިއްޔާއިން ދަރިންނަށް ކާންދީ، މަސައްކަތްކުރުން ގެނައުން އަމިއްލަ ދިރިއުޅުން ހަމަޖެއްސި. އޭގެ ހަޤީޤަތެއް. އަޅުގަނޑު މިއަދު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 60 އިއްޒަތްތެރި

މެންބަރުންނާއި، އަދި ސަރުކާރާއި، އެމް.ޑީ.ޕީ ވެސް މި އޮތީ އާމިނަތު ފަރީދާގެ ފަރާތުގައޭ. އެއީ ހިތްވަރުގަދަ އަންހެން ބޭފުޅެއް. ވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މިތަންގައި އެ ކަމަނާގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އިންސާފު ލިބޭނެ. މިކަމަށް ހުއްޓުމެއް ވެސް އަންނާނެ. އަދި ނުހުއްޓި ކުރިއަށްދާކަމުގައި ވަނީނަމަ، އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ވެއްޖެއްޔާ ކުރުމަށް ތައްޔާރުކަމުގެ ޔަޤީންކަން އަޅުގަނޑުމެން ދީފައި އެބަ ދެން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، މަޑުވެއްލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް. މާފުކުރައްވާ! އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ ނުކުތާ ނަންގަވާފައި އޮތީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މަޑުވެއްލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ރަހުމަތްތެރިޔާ ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވާފައިވާތީ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން. ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް މިއަދު މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް މައްސަލައިގެ ބާވަތުން ވަރަށް ކަންބޮޑުވޭ. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަ މި އަންނަނީ އާދިއްޔާ ވަޒީފާއަކަށް އެކަށީގެން ނޫން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، އަދި ކަންބޮޑުވެސް، މި ބާވަތުގެ މައްސަލައަކީ އަންހެނުން ރަނގަޅުކޮށްގެ ނުކުމެ އާންމުންނާ އެކީގައި މަސައްކަތްކުރަން ގަބޫލުކުރާ ބޮޑު މީހުން އެބަ މި ރާއްޖޭގައި ތިބި ގޮތަކަށް ހުރިތަން. އަންހެނުންނަށް އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުވެ އާންމުންގެ ތެރޭގައި ހިފާ އެހެން މީހުންނާ އެކީގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ގޮތަކަށް ތިބީ ބައެއް ނޫން، އެ މީހުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި. އެ ފަރާތްތަކުން އަދާ ހުރަސްއެޅުމާ ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން މި ގަބޫލުކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެންމެ ކަންބޮޑުވާ އެއް މައްސަލައަކީ، އަދި އެ ބާވަތުގެ ހުރަސްއެޅުމާ މީހުންނާ އުޅޭގައި ތަސްވީރު އިތުރުކުރުމަށް ވެސް ބައެއް؛ އެންމެންނަކީ ނޫން. ބައެއް ބޭފުޅުން މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، މި ރާއްޖޭގައި މި ކަންކަން ހަމަހަމަކަން ނެތި މި އޮތީ. އަޅުގަނޑު މީގެ ކުރީގައި ނިޒާމީ ނުކުތާއަކީ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލިން، ބަޖެޓުގައި ވެސް މި ރާއްޖޭ ރަނގަޅުވެރިކަމުގެ 7 ފެބްރުއަރީގެ ބަޣާވާތަށް އިންސާފު ލިބިގެން. އާއްމުކޮށް ވެސް، އެ ބަޣާވާތުގެ ފުރުޞަތުގައި ސިފައިންގެ ތެރޭގައި މީގެ ބާރުވެރިން އަޅުގަނޑުމެން ބަހުގެ އަދަބު ދެވިގެން ނޫނީ މި ރާއްޖެ ސާފުވެ ނުކުންނާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެ މީހުން އުޅޭގައި ދިމާ

ދުވަހަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޅި ނިޒާމު ގަޑުބަޑުވެދާނެ. ކަންކަން ރަނގަޅަކަށް ބަލަހައި އެ ކަންކަމުގެ ތަރުތީބުވެސް ނުހިނގާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ރިޔާސަތުގެ ބިލުން ގެނެސްގެން މި އުޅެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަދި މިއަދު މި ދިމާވި މައްސަލައިގެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑު އަދި މާ ކަންބޮޑުވާ އެހެން މައްސަލައެއް އެބައޮތް. އެއްވެސް ބަޖެޓުން ކަމަކާ ނުލައި ކަނޑައެޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދޭން ބަޔަކު މަސައްކަތްކުރަމުން އަންނާތީ. މާދަމާއަކީ އާދީ 1 ދުވަސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނޮވެންބަރު 3 އަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނަސްރުގެ ދުވަހުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރާ ދުވަހެވެ. އެ ދުވަހަކީ އިންޑިއާގެ އަސްކަރިއްޔާއިން ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދުވަހަކު ވެސް ހިތްނުފިލާވަރުގެ ޒުޚުމެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިން ދުވަހެވެ. މި ރާއްޖޭގައި ނޮވެންބަރު 3 އައިރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހުރީ ހަމަ ހުޅުލޭ؛ އަޅުގަނޑުގެ އުމުރުން 21 އަހަރު. އަޅުގަނޑު ދުށިން އެ ދުވަހުގެ ހަނގާމާއި އެ ބިރުވެރިކަން. މުޅި ރައްޔިތުން ހުރި މަގުމައްޗަށް ދުވެފަ. ސަރުކާރުގެ ބޮޑެތި ނޫނޭ. ސަރުކާރުގެ ބޮޑެތި ނޫނޭ. ގޮދުރުގެއް! އާރުގެ ދިރާގު ބޮޑު، އެސް.ޓީ.އޯ.ގެ ގޮތުގައި ވަރަށް ހިތްވަރުގަދަ ދިވެހި ޒުވާނުން ވެސް ތިބި. ޤައުމަށް ވަފާތެރި ޒުވާނުން ތިބި. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން، ޝަހީދު ހުސައިން އާދަމްގެ ނަން، އަދި ޒާހިރު ހުސައިން އަބްދުﷲގެ ނަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ފަޚުރުގެ ގޮތުގައި؛ ސިފައިންގެ ގޮތުގައި ޝަހީދުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގައި ބަލިވުން. އެއީ ހިތްވަރުގަދަ ގޮތުގައި. އެ ދުވަހު ފުރާނަ އަހުމައްކަރ ތަރައިގެން މަސައްކަތްކޮށްދީ. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ ދުވަހު ވެސް ދައުލަތުގެ ސިފައިންގެ ތެރެއިން އެންމެ ބޮޑު ހިއްސާ ނަގައިގެން އެންމެ ބޮޑެތި ޢަސްރަފު ސަރުދުގެ ތެރޭގައި ހިހި ސައިފަތް ފާރިގަސުގެ ބަރައަން އެރި މިހާ މިހުން ވެސް. ދުންފަތް ސިގިރެޓުގެ ފާރިގަސުގެ ބަރައަން އެރި މިހާ މިހުން ވެސް. އާދެ މީން ފަން ޖަހާފައި މިހާ މިހުން ފަން ވެސް ނަގައިބާރަދޭން މިހާ. އެއީ ފަހަތަށްދެއި ވެސް ފިޔަވައްޖައީ އާނާ ބޭމީހަކު ވިދަ އަނިޔާކޮށްފާތީ. އާވަރުގެ ސިފައިން ފަން މިހާ އިނގޭނެ. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑު މި ދަނޑުވަޔަށް، ދި ފަރާތް ވެސް އެއީ، އެހެންވީމާ، އެ ދުވަހު ކޮން ބައެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކައިރިއަށް އައީ؟ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކައިރިއަށް އައީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން އެދިގެން އިންޑިއާގެ ސިފައިން. އައިސް އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ރާއްޖެ ސަލާމަތްކޮށްދިނުމަށްފަހު އިންޑިއާގެ ސިފައިން؛ އަޅުގަނޑުމެން އިންޑިއާ އަދަބު ދައްކަން ނުޖެހުން، އިންޑިއާ ބޮޑުކަނޑާކަމެއް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ވެސް ވަރަށް ޝުކުރުވެރިކަމާއި އިންޑިއާއިން ވެރިން އެހީތެރިކަމަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް، ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން، އިންޑިއާ ސިފައިން މި ތަނަށް އައިއިރު ދިވެހި އަބްޠާލުން ވަނީ މި ޤައުމު ހިމާޔަތްކޮށްދެއްވާފަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ޝުކުރުވެރިކަމާއެކު ދަންނަވަން، އޭރުގެ ސަރުކާރުން އެދިލެއްވުމުން އިންޑިއާ ސަރުކާރުން އިޖާބަދެއްވައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހީތެރިވެދެއްވުމަށް މި ތަނަށް ވަޑައިގެންނެވީ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކާމިޔާބު، ނަސްރު އާދު އޮތީ ލިބިފަ. އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާއަކީ، އިންޑިއާ ސިފައިންނަށް ދަރުމަވަންތަ ދެވުނުއިރުގައި އެ ހަނދުމަކުރަމަށް އޮތީ ނިމިފައެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ދަރުވަބުދިން މަޖިލީހަށް. ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވާހަކަފުޅެއް އިނގޭތޯ. އިންޑިއާ ސިފައިން އައިސްފައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިން އޮފިސަރުން އެ ދޯނިގަނޑު؛ ތޮންނަމެޝިން ތަރައިން ވެސް ނަގަންޖެހުނު. އިންޑިއާއި ސިފައިން އައި ފަހުން އެ ބާޣީން އެ ދޯނިގަނޑުން ނުކުތީ ވެސް. އެހެންވީމާ، އެ އޮތީ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހިމާޔަތްކުރެވިފަ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަޔަކުން ހިމާޔަތްކުރަން ކުރި މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނު. ޝަހީދު ހުސައިން އާދަމް އަވަހާރަވެގެންދިޔައީ، ވާނަކަމުގެ ދާކިރީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް މި ނަގަނީ، 3 ނޮވެންބަރުގެ ޢުދުވާނީ ހަމަލާގައި ދިވެހި ސިފައިން އިސްތިޤްލާލަށް ވަރަށް ބޮޑެތި ޤުރުބާނީތަކެއް ވެސް ހަމަ އެއިން އެއްވެސް ކަމެއްގެ އަޅުވަޒަންނުކޮށް، އެ ޝަހީދުންގެ އަގުވަޒަން ގޮތަށް ބިލެތްފަހީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަދެއްކެވިއްވާތީވެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ޖަމާޢަތުގައި ކޮންމެހެން ހަމަހަމަ ނުވާނެ ކަމަކަށް ނުދެކެމެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑަށް މި ނިޒާމީ ނުކުތާ ދުވިން ބަލައިނުގަނެވޭ ސަބަބަކީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބުނެއްވިން އާދަމަށް ކަންތަކުން ޝުކުރު ދަންނަވަމު. އަދި އެ ދުވަހު، ނޮވެންބަރު 3 ވަނަ ދުވަހު ބަނޑޭރިގެ ދިފާޢުކުރުމަށް ޙަޔާއި ފުރާނަދީފައިވާ ބަޔަކަށް މިހެން އާދެ އެ ގުޅޭ ނިމި، މަދަރުސާއިން ކަނޑައެޅި އަހަރެއް ބިލު ކަދިރުސްކޮޅު. އެ ކަދިރުސްކޮޅު ވެސް؛ ރޭގަނޑުއިން އެއް ބާރުވެރިއެއްގެ ނަމާ ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކާފައިވޭ. ދެން އެއްޗެހިގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެބަ ފުރާދެކެވުނީ، ސައިދާ ޚާލިދުގެ ކޮޅުކަރީތަކާއި، ޚާއިސްތާފަސިން ޚާލިދުގެ ހަރުކަ ބާރުވެރި ވަރުނަތަކީ. ހޯދީތަޔާ، އިއްޒަތްތެރި؛ ބިލުގައި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ދަންނަވަން؛ މި ދު ވާހަކަ، އެ ދު ވާހަކަ، ދު ޚާލިދުގެ ހުރިހާ ވާހަކަ ސާބިތުކޮށް އެކިއެކި ނުކުތާތަކެއް މި ޖަލްސާގައި ނިގުޅާފައިވެއް.

ބިލުމީދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑަށް މާލެ ޖިރާއް. އެ ދުވަހު އަޅުގަނޑު ހުރީ މާލޭގައި. އަޅުގަނޑުގެ އުމުރަކީ 21 އަހަރު. އަޅުގަނޑަކީ ވެސް ތަންދޮރު ފެނިފައިވާ ހުރި. އަޅުގަނޑަށް ނޮވެންބަރު 3 ޙާދިސާއާއިބެހޭ. މާލޭގައި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ވެސް، ފޮޅުސްވައިގޮނޑު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ވެސް؛ އަޅުގަނޑު މަޤާމު ނުކުތާ އެ ވަގުތު ފޮޅުސްވައިގޮނޑުގެ މެންބަރު އަދި މާލެ ވަގުތިއްޔާ ކަމެއް ވެސް. ކޮންމެދުވަހަކު، ހުރީ ސާބިތުކުރާ ނަހަޖަހަން. އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ސާބިތުކުރެވޭ އިނދޭ. އަޅުގަނޑު 21 އަހަރު. އަޅުގަނޑު މާލޭގައި ހުރީ. އެ ދުވަހު ކަން ހިނގައިދިޔަ ގޮތް އިނދޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިލާގެ މިހުން ވެސް ފުރޯސް ޙަޤީޤަތުގައި، ސިފައިންނާގައި ތަންތާނގައި މަސައްކަތްކުރި. މިއީ ފަރާތް ކޮށްކޮށް ރައްޔިތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ސާބިތުކުރާ މި ދަރަނިވެރި، މިއައްޔާގައި ވާގިވި ދިވެހި ޤައުމުގެ ޚިދުމަތުގައި ބަނޑާރަގައިން ނިކުމެ މަސައްކަތްކުރި ހަރުކަށި ސިފައިން. ފުރާނަ ދީފި.

ދުއްވައިދީ ހަމަ މި ޤައުމަށް ޖަހާއި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އެ ދުވަހު ވެސް ހަމަ ގަބޫލުކުރަން، މިއަދު ވެސް އަދި ހަމަ ގަބޫލުކޮށްގެން މިހިރީ، ތިބި އިންސާފު ދުވުރުންގެ ތެރޭގައި ސިފައިންގެ ތެރޭގައި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުހައްމަދު ލަތީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއްގޮތަކަށްވެސް އަޅުގަނޑު އޭރު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ނެގީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ބަޝީރު ދެއްކެވި ވާހަކައަށް އިންސާފުކުރުމުގެ ގޮތަކުންނެއް ނޫން އެހާ ބޮޑުކަން. އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކީ އަޅުގަނޑުމެން ދުޅަބަލިވުމުގެ ބަޖެޓެއް. ދިވެހި ރާއްޖޭގެ އެކަމަށް ހިޔާލުން. އޭރުގައި އިރާދުން އަޅުގަނޑުމެން ކޮވަން 17 ވަނަ ޖެހިއިރު އަލިފާނުގެ ފަރާތުގައި ދުއްވަން ޖަހާއި އާދޭސްދަންޖަވާބުދިނަ، މަސްދަރު ކާރުގެ ވެސް ދިޔާނަމަ ތިވަރަން ގޭނު ނުޖައްސަވާނެ. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅާގެ ވެސް ހިތްވަރު ހުންނާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކިހާ ވަނަތޯ، 17 ވަނަތޯ؟ ތިނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ތިނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ބާލީގު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ރަނގަޅު ވާހަކައެއް އިނގޭތޯ. އެއީ މި ދާއޫބާގެ ޤާނޫނު. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނަކަށް ނޫން. އެއީ މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު. 1998 ވަނަ އަހަރުގައި ފާސްކުރި ކޮންސްޓިޓިއުޝަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު. އޭގެ ޤާނޫނު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނާ ގުޅިގެން އެ މަޖިލީހަށް ފޯރި. ގުޅުއްވާފައި ވިދުވި، ދެން ކިހިނެއް ހުރީ؟ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން، ހަވީރު އަށްޖެހި ދެމިއޮތްކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން 21 ގޮތް ޖަހައިގެން ނުކުމެ ސަރުކާރުގެ ނަރާށް. އެހެންނަމަވެސް، ދަންނަވާލަން އޮތް ހަރުކަށި މަސް ފަހަން ގޮތަށް 21 ވަނަ ޖަލްސާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެ ދުރު ހިނގައިދާ. އެހެންވީމާ، އެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ދެކެން، އެ ދުވަހު

ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބަލާއި 17 ގޮލް ޖެހިއިރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތް ކުރަމުންދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ރާއްޖެއަށް ފުރަތަމަ ސިލްވަރ މެޑަލް ގެނައިރުގައި އެ ޓީމުގެ ވެސް ފަހަތް ބެލެހެއްޓި މީހަކީ އަޅުގަނޑު. އަދި އޭގެފަހުން އިރާނާ އެކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުޅެ 3-0 އަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރިން، ނަތީޖާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދުނިޔޭގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފުޓުބޯޅަ މާބަނޑުން ބާރުވި އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނާ ހުރި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އުޅެނީ، އެ ދުވަހު އިންޑިއާ ސިފައިން މި ރާއްޖެއިން ފައިބައިގެންދިޔައީ އެއްވެސް މީހަކު މާލޭ މަގުމައްޗަށް ނުކުމެ އިންޑިއާ އައުޓް ގޮވައިގެންނެއް ނޫން. އިންޑިއާ އައުޓް ގޮވައިގެންނެއް ނޫން. އެ ދުވަހު އިންޑިއާ މީހުން މި ރާއްޖެއިން ފައިބައިގެންދިޔައީ. އަސްލަކީ ބޮޑެތި، ބޮޑެތި ބެރާއި، ގުޑުގުޑާގެ ބަރޫދާ ކޮންސަރޓް ޖަހައިގެން އައިސް މީބި މިރިޖަބެރި ހުސްފާރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު މި އަންނަހުރިން ސަފާރީގައި އައިސް މި ތަނުގައި ފުޅުބޭއް އަޅައިދޭކަށް ނޫން އެ ބަޔަކު އެ ދުވަހު އައީ. އެ ބޭފުޅުން އެ ދުވަހު އައީ ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރާ އެކީގައި. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަގުމައްޗަށް މީހަކު ނުކުމެ އިންޑިއާ އައުޓް، އިންޑިއާ އައުޓް، ބުނަން އަޅުކަންކުރާ ވާހަކަ ގޮވާލަން ނުޖެހުނު. އިންޑިއާ މީހުން އައީ މަސައްކަތް ނިންމާފައި ރިއްކަތް އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުކޮށްފައި އިންޑިއާ މީހުން ފުރައިގެން ދިޔައީ. ފުރައިގެން ދާން ހުރިހާ ވެސް އޭރުގެ ވެރިކަމުގައި ތިބި ބޭފުޅުން ބުނި؛ އަދި ދެ މަސް ވަރު މަޑުކޮށްލަދެއްވާނެތޯ؟ އެހެންނަމަވެސް، އެ ބޭފުޅުން ބުނި، ނޫން، ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެހެން ޤައުމުތަކަށް އަރައި މިތާ ބަހައްޓާ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތަކީ ނިކުނިމާ އަޅުގަނޑުމެން ދާނަމާ. ބައްލަވާ! އެ ދުވަހުގެ ޖެހުނަސް މިނިސްޓަރު އޮތީ، އަދި ބިންގާތަކުގައިގެން ދަތުރުގެ ފަހަރެއްގެ މަތިން ފުރިހަމައިން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންކަން އިނގޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހުގައި މި ވާހަކަ ދައްކަނީތީ؟ ނޮވެމްބަރު 3 ދިޔައިމަ ވެސް ދައްކަނީތީ؟ އެކަކު އޭނާ ޖާނުބޮއްގެ ދަރަނި ވަކި. ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް ކޮންމެވެސް ގޮތަކުން ވެރިކަމުގެ ފަރާތުން ދަރަނި ވަކި. މިއީ ކަން އޮތް ގޮތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ އަޅުގަނޑު 21 އަހަރުގައި ދެކުނު ބޭނި. އަޅުގަނޑު ހަރަކަތްތެރިވެގެން ދައްކާ ވަކިވާހަކަތައް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަޅުގަނޑަށް ސާފުވި ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ވަކިވާހަކަ، މި ރާއްޖޭގައި އާދިކަމް ވެރިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ވިޔަ ކުޅަ މައްސަލަތައް ނޫން، އިންޑިއާ އަޅުވާ މި ގާތްވެ. މިހާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ގޮތްލުގެ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުބަޔަކު މަސްދަރާ ޕީ.ޕީ.އެމް ރާއްޖޭގެ ފަރާތުން ހަމަޖެހިފައިވަނީ، ޕީ.ޕީ.އެމްގެ އެ ގަވާއިދު ރައީސަށް ފުރަތަމަ ދަތުރުކުރުމަށް އިންޑިއާއަށް. މިކަމަކީ ތަރުޖަމާ ދިނުން ބޮޑު ނޫން، އެއްޗެއް ނޫން ކުދިން. ފިޔަވަޅު ހިފައިގެން ވެސް ދަރަނިތައް ވަކިވެއްދީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ އިލްތިމާސަކީ، މި ރާއްޖޭގެ ވަރުގަދަ ފަރާތްތައް ވެސް އަދި ސިޔާސީ ފޮޅުވުން؛ ޚާއްސަކޮށް އިންޑިއާއަށް ފުރުސަތު ދޫކުރުން ނުކުރުމަށް ދުރުހެލިވުމަކީ. ސިޔާސީ ބައިވެރިވާނެ ދަރަނިތަކާ ވަކިކަމުގައި. އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން.

އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެބަ ދައްކަން ބައެއް ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ތިބެންޖެހޭނީ ފުރަމާނަ ދަތުރު އިސްޢާފަށް ކުރެވޭ މިންވަރުގައި. ހާލަތުގައި ޖެހުނީމާ އިސްޢާފަށް ދެވޭ މިންވަރުގައި. މިހާރު އެ ބާރުލުން އެ ކުރައްވަމުން އެ ގެންދަވާ ކަންތައްތަކުގެ ސަބަބުން ވަރަށް އުނދަގޫ މައްސަލަތަކާ އަންނާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައިގެ ނިންމާލަމުން ދަންނަވައިލަން ބޭނުން، މާފަނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވެއްޖެ ބައްވާތައްކަންގަން ތިބި މިއަސްނާއި ކިޔަވާގެންތޯ ސަރަޙައްދު ހިނގަން ތި ތިބީ؟ ދުރުވެއްޖެ! އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ތަރުހީބު ބައެއް. އަޅުގަނޑުމެން އަދި މި ޤައުމުގެ ބަދަލުކުރުމަށް. އެ ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން މި ކަމަކަށް ބާރު ކުރިއަށްގެން ކަންތައް ކަމެއް ކުރަން. އަދި ހާދިސާ ހުރިގައި މާދަމާ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލައްވާނެތީވެ އިސްލާމް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ޚަލީފާ ބައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ކަނޑައެޅިގެން އިސްލާމީ ސަރީރު އިމްރާން، ހޯމް މިނިސްޓަރަކު ވެސް ހަމަ ބާއްޖަވެރިކަމެއް ބަޔަކަށް އާދޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އިމްރާނާ ހުރިގައި މި ތިބެނީ މި ދައްކަން ކަލޭ. ބައްލަވާ! އަބުދުއްނަފީސް ވެސް އެބަ ވަރަކަށް ބޭނުންވާ ކަމެއް...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މުދިއައްކަން ވަގުތު ހަމަވީއްޔާ ވެސް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، 10:30 ވާން ދަނީއާއި، އަދި ވަގުތު އިތުރުކުރުމުގެ ވޯޓު؛ އަޅުގަނޑުމެން އެ ވޯޓަށް އަރާނީ 11 ޖަހާއިރު މި ތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން ވަދެ، ވަގުތު އިތުރުކުރުމުގެ ވޯޓު އަޅުގަނޑުމެން ނަގާނީ. މިހާރު ވާނީ 5 މިނެޓުގެ ރަނގަބީލު ޖަހާތީ. އެހެންނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދުވަހުން މި ގެއްލޭ ނަގާލައި ވެސް. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު މިހާރު މި؛ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޒިމް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެއް ފާހަގަކޮށްލައްވާން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރުމަށްޓަކައި ނިންމުމުން ޖަލްސާގެ ވަގުތު އިތުރުކުރުމަށް ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ހުށަހަޅުއްވައި، މާފަނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ތާއީދުކުރެއްވި ހުށަހެޅުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވައިގަންނަވާ ގޮވާލަން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު: 87

ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 27

ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 25

ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 00

ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 00

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 25

ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު: 13

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ: ފާސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައަށް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވައި ނިމުނުތަން ޖަލްސާގެ ވަގުތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވީ، 27 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވީ 25 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވީ 25 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 13 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލައިގައި ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެން ތިއްބެވި ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވާހަކަދައްކަވައި ނިމުނުތަން ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ފާސްވެއްޖެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި މެދުކަނޑައިލަނީ ސައިގެ ވަގުތަށް. އަނބުރާ އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް ތި ބޭފުޅުން ވަޑައިގަންނަވާނީ 11 ޖަހާއިރު.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 10:34 އިން 11:04 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް އީވާ ޢަބްދުﷲ)

7. ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދާނީ މިއަދު ހެނދުނު ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިން. އެއީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ޢާޒިމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައިގެ ބަހުސް. އެހެންނަމަވެސް، އޭގެ ކުރިން މި ގަޑީގައި ހިނގަމުންދާ ކޮމިޓީތައް ދަންނަވައިލާނަން. 10 ޖަހާއިރުއްސުރެން ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީ، 10 ޖަހާއިރުއްސުރެން ޤައުމީ ސަލާމަތާއި ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީ، 10:30 ގައި، ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ. 11 ޖަހާއިރު، އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ. 11 ޖަހާއިރު، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީ. 11 ޖަހާއިރު، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީ. 11 ޖަހާއިރު، ހިއުމަން ރައިޓްސް އެންޑް ޖެންޑަރ ކޮމިޓީ. 11 ޖަހާއިރު، އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީ. 12:15 ގައި އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ ފަށާނެ. 12:30 ގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ. އަދި 2 ޖަހާއިރު، ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއާއި ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ، [illegible] ކޮމިޓީ އަދި އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީގެ ޖޮއިންޓް ކޮމިޓީ، އަދި 2 ޖަހާއިރު ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާނެ. މި ވަގުތު 8 ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް އެބަ ކުރިއަށްދޭ. އެހެންވީމާ، އޭގެ މާނައަކީ ގާތްގަނޑަކަށް ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ވަގުތު ކޮމިޓީތަކުގައި ތިއްބަވާނީ. ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ ތިނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖް.

ތިނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވެސް މިގައި ދަންނަވާލަން އެއްޗެއް ހަމަ [illegible] ވެސް ނޫނީ. 5 ފަހަރު މިކަން ހިނގައިދިޔައިމާ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ދެން ހަމަ ބޭނުން [illegible] ކުރަން ކަމަކު ނުފެނޭ. ވަރަށް [illegible] ވާހަކަދައްކާއިރު މި މަޖިލީހަށް [illegible] ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ [illegible] ފަރާތްތަކުން [illegible]؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] 5

ފަހަރު، އެންމެ ފަހަރަކު ނޫން، ދެ ފަހަރަކު ނޫން، 3 ފަހަރަކު ވެސް ނޫން، 4 ފަހަރަކު ވެސް ނޫން، 5 ފަހަރު ޖެޓްސްކީގެ ޖެޓްސްކީއަށް ގެއްލުންދިނީ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުލުހުން އެބައޮތް ސަލާމަތީ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމަށް ޖަހާއި ދައުލަތުން ވަރަށް ބައިވަރު، ވަރަށް ބޮޑުމި އަދަދުތަކުން ޚަރަދުކޮށްގެން ގެންގުޅޭ ފުލުހުން އެބައޮތް. މިހާރުގެ ހާލަތު، އެކެއްގެ ހާލަތު 5 ފަހަރު ގެއްލުން ދޭއިރުގައި އެކަން ނުހުއްޓޭ ކަމަށް ވަޒީރަކު އެއީ ހަމަ ބަޓޭލިޔަނުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާންޖެހޭނީ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު މިދިޔަ އަހަރުގެ ބަޖެޓް ކުރެވުނު ބަހުސްގައި މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ވާހަކަދެއްކުމުގެ ކުރިން. އަޅުގަނޑަށް އޮފީސްތަކުގެ ޚަރަދުގެ ބަޖެޓުގައި 2020 ވަނަ އަހަރުގައި ޖަހާފައި ހުރި އަދަދުތަކަށް ކުޑަކޮށް އަޅުގަނޑު ބަލައިލާނަން. ރައީސް އޮފީހަށް ބަޖެޓުގައި ޖަހާފައި އޮތީ، އޮފީސްތަކުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި 175 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ވާހަކަ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ޖަހާފައި އޮތީ 193 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ވާހަކަ. ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނަށް ބަޖެޓުގައި ޖަހާފައި އޮތީ 522 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮވިޑްވެސް ސަރުކާރުން ދައުލަތުން އަޅުގަނޑުމެން ޚަރަދު އެބަ ކުރަން 1.49 ބިލިއަން ރުފިޔާ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ދެމެހެއްޓޭ މަސައްކަތް ބަހައިލައިދީ ކަމުގައި ވާނަމަ، ދުވާލަކަށް 4 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ވަރަކަ އިޤްތިޞާދީ ބަހިސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތަށްއަރާ ދުވާލަކަށް 4 މިލިއަން ރުފިޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހުރުމުވެސް އޮތީމަ ދިޔަނު އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާ މި ކުރަނީ؟ މިހާރުގެ ހާލު 5 ފަހަރު، 5 ފަހަރު ހަމަޖެހޭގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ދުވާލެއްގެ މަސައްކަތް ފުރުސަތު 4 މިލިއަން ރުފިޔާ ބަޖެޓުން ދީގެން އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާ އިޤްތިޞާދީ ބަހިސް މި ކުރަނީ؟ އަޅުގަނޑުމެން ފެނޭ ގޮތުގައި މި މަސްއޫލިއްޔަތު ގެންގެން ކަމާ ބެހޭ ކޮމިޓީތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހުށަހެޅުން، ކަމާ ބެހޭ ކޮމިޓީތަކުން ފުރުސަތުން ޖާގަތަކުން މިއީ ކިހިނެއް ހިނގާ ކަމެއްތޯ ބަލަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުން ބޮޑުމި އަދަދުތަކުން؛ ބޭނުންވި މިންވަރަކަށް، ހުރިހާ މިންވަރަކަށް ބަޖެޓު ދިނުން ސަލާމަތީ ކަންކަން ބަލަހައްޓާއިރުގައި ވަގުތުން ތެރެއިން ވަރަށް އުނދަގޫ އަޅުގަނޑުމެން ޖެހިލުމެއް ޖެހިގެން އޮންނަ ހަރުގެ ޖެހިލުމުން ގަނޑުވެރިން. މިފަދަ ކަމެއް ވިޔަސް، 5 ފަހަރު ހާލަތު ހަމަޖެހިފައިގެން އެކަމާ ކަންބޮޑުވެގެން އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ހިސާބަށް ބަރާބަރު އިޤްތިޞާދީ ބަހިސް ދިޔައިރު ހަމަ ބަޓޭލިޔަނުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި 4 މިލިއަން ރުފިޔާ ފުދުނުހެން ދީގެން މިކަމާ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ސަލާމަތަށް އިސްކަން. ދުވަސްތަކުގެ؛ ހަމަ މި ކަންކަމާ ގުޅިގެން ފުދުނުހެން އޮފީސް ރިޕޯޓްތަކުން ނޫން ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދި، ބިލްތަކަށް ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ ފުރުސަތު އެ ފަރާތްތަކުގައި ފަރާތުން، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ނުކުމެ، އަޅުގަނޑުމެން މި ހުށަހެޅި ބިލުތަކާ ފުރުސަތު އޮފީސް ރިޕޯޓްތަކުން ނޫން ގޮތަކަށް ވިޔަސް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ބޮޑު ކަނޑައެޅި ކަމެއް މި ގަޑީ ހަމަ ނުބެލިގެން. ދުނިޔެވީ ވަރަކަށް ބަޖެޓު އެބަޖެހޭ. މި ދުނިޔޭގެ ދުވާލަކުގެ މަސައްކަތް އިޤްތިޞާދީ ބަހިސް، 2020 އަހަރުން

ކަނޑައެޅި ބަޖެޓުން ވެސް އޮޕަރޭޝަނަލް ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ޚަރަދުކުރުމުގައި ފުލުހުން އޮފީހަކުން ދުވާލަކު 4 މިލިއަން ރުފިޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހަރަދު އެބަ ކުރަން. 4 މިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދުކޮށްގެން ރަނގަޅުނުވީމާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ ފުލުހުން އޮފީހުގައި ތިބި ބަޔަކު ބަދަލުކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކަންހެން. ފުލުހުން އޮފީހުގައި ތިބި ބަޔަކު، އިސްކޮޅު ތިބި ބަޔަކު ބަދަލުކުރުވިގެން ނޫން ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ރައްކާތެރިކަން ހޯދުން [illegible]. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އުޅެނީ ބޮޑު މާރާމާރީއެއް ހިންގިޔަސް، ބޮޑު ވައްކަމެއް ހިންގިޔަސް، މިފަދަ [illegible] ހިންގިޔަސް، މިހާ ދުވަސް ވެގެންދާއިރު މިއަދު އިންސާފު ނުލިބި ދާ މަންޒަރު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހުރި މަސައްކަތުން 19 ވަނަ މަޖިލީހުގައި، އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ދައުރުގެ ވެރިކަމާ އޭގައި މި ކުރުވުން މަސައްކަތުން އިތުބާރު ގެއްލިފައި އޮތް ކޯޓުތަކަށް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުބާރު ވަރަށް ބޮޑަށް ރައްޔިތުންނަށް [illegible]. ހަމަ އެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތެއް، އިތުބާރު ގެއްލިފައި އޮތް ފުލުހުން އޮފީހަށް އިތުބާރު ހޯދުމުގެ މަސައްކަތްކުރުން. އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ [illegible] މަސައްކަތުން ހުއްޓިފައި އޮތް ހިސާބަކީ، އަޅުގަނޑުގެ ނަޒަރުގައި ހަމަ ފުލުހުން އޮފީސް ރިފޯމުވާ [illegible]. އެކަން ރަނގަޅުކުރުވާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވާހަކަ [illegible] މާދަމާ [illegible] މައްސަލައެއް [illegible]، މިފަދަ އެހެން ކަންބޮޑުވުމުގެ ވާހަކަ ވެސް ދެއްކިދާނަން. އެހެންނަމަވެސް، މި މުޅި މައްސަލަތަކަށް ބަލާއިރު [illegible]، ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] ރިފޯމުކުރުވިގެން، [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނޫނިއްޔާ، އެހެން އިންތިޒާމުކަމުން ވެސް ފުލުހުން އޮފީސް ރިފޯމުކުރެވިގެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ކުރުކޮށްލާނީ ހަމަ އަޅުގަނޑުގެ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް، މިފަދަ އަދި [illegible] ރީތި ކަނބަލުން، [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްކުރާ ކަނބަލުންނަށް 5 ފަހަރު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ހަމަ މިކަމުގައި ހަމަ ދަންނަވަމުން [illegible] ހަމަ [illegible]. ފުލުހުން އޮފީސް ރިފޯމުކުރެވިގެން ނޫން ގޮތަކަށް މިކަން ރަނގަޅެއް ނުވާނެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހިތަދޫ މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރަޝީދު.

ހިތަދޫ މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރަޝީދު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ކަންބޮޑުވުން އާދެ މުހިންމު، އާދެ ޙައްސާސް މައްސަލައެއް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި ކަމަށް ޓަކައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު ޢަލީ ޢާޒިމަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ، އަންހެނަކަށް 2018 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން އަނިޔާ ލިބެމުންދާ ވާހަކަ. މިހާރު އަނިޔާތަކާ ޖަމާޢަތްސޫރުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަރަގެންޓިއާވާ ނަފްރަތާއި ފިތުނައިގެ ސަރަހައްދުން ހިނގަމުންދާ ކަންތައްތައް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކައެއް ދައްކަނީ މި މައްސަލައިގައި. އެހެންނަމަވެސް، ޕޮޕިއުލަރ ތަންތަނުގައި ހިނގާފައި ހުރި މިކަހަލަ ހުރިހާ މައްސަލަތަކަށް ބަލައިލުމުން، މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުން އުޅޭ މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑު ދެކެނީ، މިކަމުގައި މާ ކުރިއްސުރެ ވެސް ބެލުންތެރިކަމާ ހުރި ކަންކަން. އެއީ ޖަމާޢަތްސޫރުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަކިވަކި މީހުންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން ކާފިރުކުރުމަށް އަސްލަފުޅާއި، މިކަހަލަ އެއްޗެއް ކަމެއް މި ދަނީ ކާފިރުކުރުން. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހަމައެކަނި އެއްވެސް ބައްޔެއް ފިތުނަފަސާދައިގެ، މިއަދު މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކާފިރު ވެސް އެއް ވާހަކަ ވަރަށް މަޖާލެއް ކަމެއް، އަނިޔާ ދިމާވެދާނެ ވެސް، އަދިވެސް ބައެއް ފަރާތް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، މިކަން މި ގޮތަށް މި ދިމާވާ ކަމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދުލުއިންސާފާ ހުރި ކުރިމަތިވާ ކޮންމެ ފެނުނީ މައްސަލަތަކެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ރަނގަޅަށް ވާހަކަދައްކާ ފަރާތްތަކާއި، ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑުމެން އެކުވެރިން، ތިޔަ ވާހަކަ މިއަދު ދަންނަވަން 6 މެދުއަނބުރި ދުނިޔޭގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެ މަސައްކަތް، ފަރާތްތައް މީހަކު 7 މިދިޔަ ފަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަން ފާހަގަކޮށްލާ އެ މަސައްކަތަށް ފުރިހަމަ ސަމާލުކަން އެ މަގު ކަންތައް ކުރި ގޮތް. އެކަމުގެ ސަމާލުކަން އެބައެއް ބަލައިލުމުން، އަސްލަށް އެދިގެން ހިމާޔަތްކުރާ ފަރާތް ގުޅިގެން ދިރިއުޅުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި ކަންކަމާ ވަކިން ބަލާއިރު ވާހަކަ ދެކެން ކުރިއަށް ދިޔައިމާ ކަންކަން ކުރެވުނު ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. މިހާރު ކަންކަމުގެ އިންސާފު ނިމިގެން ދިޔަ ފަރާތްތައް ކުރެވޭނެ ގޮތަކުން ފަހަރެއް އަޅުގަނޑު ހިމާޔަތްދޭ ނިކަމެތި ފަރާތް. އޭގެ ސަބަބުން ހާލަތު ބަދަލުވެ ފަހަރު ފުރިހަމަ ފަސޭހަ ސަރުކާރަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ބޮޑުވެރިކަމުގެ ކޮންމެހެން ވެސް ހަލާކުވެދިޔައިރު. އިނގޭ ފަހަރު ހުރި މީހާގެ ހާލަތު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފަސޭހަ ފަރާތަކަށް ނުކުރަން. އަޅުގަނޑު ބަލައިލާއިރު ވެސް ބޭރު ހެނދުނު މަގާބަޔަކުން ކުރެވޭނެ. ފިޔަވަޅު އަޅަން ހިމާޔަތްތެރިކަމެއް ނެތީ. އަދި ފަސޭހަ ދުވަސްވަރު ވެސް ހިމާޔަތް ހޯދުމުގެ ފަސޭހަ ކަމެއް ފަހަރެއް ނިޔާނުކުރާ ކަމުގެ ގޮތުން ފުރިހަމަ އިންސާފު ފެނިގެންދާނީ. އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީން އަސާސީގޮތުން ވަޒަނުކުރަމުން މިއަދު ރައްޔިތުންނަށް ހިމާޔަތް ލިބިގެން. ސަރުކާރަށް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ފަސޭހަ އަދި ދައުލަތުގެ ފުރިހަމަ މުއައްސަސާތަކުން ފަސޭހަ ގާނޫނީ ފިޔަވަޅު އަޅަން. އަޅުގަނޑުމެން އަޅަން މި ޖަހާފާނެ ފަސޭހަ މިހާރު ހަމައެކަނި، އަސްލު ލިބޭ ފުރިހަމަ ފުރުޞަތު؛ މަގާ ޤާނޫނީ ފަސޭހަ ތަކެއް ފުރިހަމަ ނުވާން، ފުރިހަމަ ސަރުކާރަށް ފަސޭހަ ހިމާޔަތް ވެސް ހިމާޔަތްދީ ކަމަށް ބެހޭގޮތުން ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޓެކްސީވުރާ އަންހެން ބޭފުޅަކަށް ޖިންސީގޯނާ ދެއްކުމާ ބޮޑު ގޮތުން މިއަދު މި ހުރަހެޅިފައި އޮތް މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ، އަދި އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޒާމަށް ކުށްވެރިކުރާ މައްސަލައެކޭ. އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން، އާދިއްލާ ވަރިހަމަ އަންހެން ކަނބަލުންގެ ތެރެއިން ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، ވަރަށް ހިތާމަވެރިކަމާ، އަޖުމު ވަރުގަދަ، އަދި އަންހެން ބޭފުޅުންނަށް ވަރަށް ރިސް މިސާލެއް ދައްކަވަމުން ގެންދަވާ، އަމިއްލަ ދިރިއުޅުމާއިގެން ލިބޭ އާންމު އުޅެން އެއްވެސް އެހީތެރި ކަމަކަށް ނުބައްލަވައި އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރުން ދިރިއުޅުމަކަށް މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދަވާ އަންހެން ކަނބަލެކޭ. އެ ކަމަނާއަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އައްސަރިބަހާއި ސާބަސް ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަންޖެހެނީ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގައި މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތައް އުފެދެންފަށައިފި، އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖުބޫރުކަމެއް ވެސް މި ވާހަކަ ދައްކަން ޖެހޭނީ ބަހައްޓަމުން ވެސް މިގޮ ކަންބޮޑުވުންތަކުގެ ދޭތެރޭގައި ވަރަށް ބޮޑަށް އާންމު ކަމުގައި. ކަމަނާއަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން، ޖިންސީ އިހުތިރާމްކޮށް ވަރަށް ބޮޑު ފިޔަވަޅެއް ބަލައިގަނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި ހަރަކާތުގައި ވެސް އެ ކަމުގެ ހުކުމްތަކުން ބަލައި އިންތިޒާމު މަސައްކަތްކުރުމުގެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަވުން އެކަށޭ ގެންދަވާ. އެ ޒުވާން ހިތާމަވެރިކަމާއި، މިއަދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުން ރިޕޯޓުވެގެން ދިޔައިމާ ވެސް ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުން އެ ކަންކަމަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަލާމަތާ، ޝަރުޢީ އަޅަން ޖަވާބުދާރީވުމަށް، ސަލާމަތާ އެކަންކަމާ ދޭތެރޭގައި އަޅަންޖެހޭ އެންމެ ހަރުދަނާ ފިޔަވަޅުތައް ސަލާމަތާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މުޖުތަމަޢުގައި އަނެއްކާވެސް މަސައްކަތް ވެއްދިއްޔާ މިކަމަށް ބަލާގެންނަކުރާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދުގެ މި މުޖުތަމަޢުގައި އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވާ އަޅުގަނޑުމެން ދިމާވެގެން، ސަރުކާރުން މިކަމާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެންނާއި ގުޅުންހުރި މި މުޖުތަމަޢުގެ ބޮޑުތަން ކަންބޮޑުވެވޭނެގޮތަށް އެއީ. ހަމަ އެއާއެކީގައި އިންސާފު ހޯދުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކުގެ ސަލާމަތް މި މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭ ބޮޑުވެގެން ދާރުއްސަލާމް، ކަންބޮޑުވެވަޑައިގެންނެވި އެވެ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ގެންދަވާކަށް ނުކުރެވެނީ؛ އެހެންނަމަވެސް، މި ބާވަތުގެ ކަންތައް ކަމެއް ކުރަން ފަރަތައިގަންނައިރު ހުރަސް ތަޖުރިބާއި ގޮންޖެހުންތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އެބަހުރިކަން. އަދި ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ވެސް ކުރަންޖެހޭ

ކަންތައްތައް ކުރުމުގައި ބޮޑެތި ގޮންޖެހުންތަކެއް ހުންނާނެކަން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން، ސަލާމަތީގައި އަންހެނަކަށް ލިބުނު އަނިޔާއާ ގުޅިގެން ސަރުކާރުގެ ވަޒީރަކު ވިދާޅުވީ، އެއީ އެއާ ބެހޭ ކަމެއް ނޫން. މިވަރުގެ ވާހަކައެއް ސަރުކާރުގެ ވަޒީރަކު ވިދާޅުވާއިރު، އަޅުގަނޑު ހިތުން އާންމުންނަށް އެ ދަނީ ވަރަށް ބޮޑު ހިތްވަރެއް. ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެން އެ ދަނީ ވަރަށް ނުބައި މެސެޖެއް. މި ބާވަތުގެ އަންހެނުންނަށް އަނިޔާކުރުމުގެ މައްސަލަތަކަށް؛ ޖިންސީ ގޯނާގެ މައްސަލަތަކަށް ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު އޮތް ގޮތް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހާމަވެގެން އެ ދަނީ. އެ ބާވަތުގެ ކަންތައްތައް ނުވާނެ ގޮތަކަށް މި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައްތައް ކުރަންޖެހޭ. އެހެން ކަމުން ކުރިމަތިވެގެންދިޔައިމާ އެ ބޭފުޅާ ދޮގުހަދައި މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކޮށް ފޮނުވައިދީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިވިގެންދިޔައީ އަހަރެ، އެ މަނިކުފާން ދިފާޢުކުރުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރައްވާން ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އިއްޔެދުވަހު ރައީސް؛ މި ވާހަކަތައް ދިމާއެއް ނޫނޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މައްސަލަތަކުގައި ބަލައި އިޒަތާ ސިޔާސީކޮށްގެން ވެސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިމާވާ ބާވަތުގެ ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގައި އެ މައްސަލަ ބަލަހައްޓަވާ ޖާކައި އިޖުތިމާޢީ އެކިގައި މައްސަލަތަކުން، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެ މައްސަލައެއް ބަލަހައްޓަވާ ސާބިތުކޮށްދޭ ގޮތް ބައެއް ގޮތްތަކުގައި މި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ދެކޮޅުހަދައި ފުރިހަމަ މައްސަލަތަކެއް އެބަ ކުރަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި މިއަދު މި މައްސަލަ ވައްދަވައި މި ވާހަކަ ދައްކާލަވަން ނޫނެއް ފެނޭ. މި ބާވަތުގެ ކަމުގެ މައްސަލައެއްގައި އަޅުގަނޑު ދެކޮޅުގައި މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ސަރުކާރުން އެކަން ނުވެގެންދާ ކަމުގެ ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ޖިނާއީގޮތުން އެކިގައި މި މަޖިލީހުން އިސްލާހު މި މައްސަލަތަކުގެ ޙައްލަށް ވަދެ، މި މައްސަލަތަކުގައި އެ މިހުރިހާ ދިމާވާ ގޮންޖެހުންތަކާއި، މި ކަންކަން ބަލައިގެން ސަރުކާރުން ދިމާވާ ގޮންޖެހުންތަކުގެ މައްސަލަތައް ބަލަހައްޓަވާ ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން ދެކޮޅުހަދާ މައްސަލަތަކުގައި އެބަޖެހޭ. އަންހެނުންނަށް، ދުނިޔޭގައި؛ ހައްސާސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވެސް އަންހެނުންނަކީ ދިވެހިރާއްޖެ ބިނާކުރުމުގައި ވަރަށް ހިއްސާ ދައުރެއް އަދާކުރައްވާފައި ވާކަން ބުނެވޭނެ. އެ ބުނެވޭނެއިން، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޤައުމު ތަރައްގީކުރުމުގައި ކުރިއަށްގެންދިއުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހިންގާ ފަދަ ބޮޑެތި ޒިންމާތަކެއް ފުރިހަމަވެގެންދާ ވާކަން ބުނެވޭނެ. އަދި ހަމަ އެއާއެކީގައި އެ ބުނެވޭނެއް، އަޅުގަނޑުމެންގެ އަންހެނުން އޮތީ ޖިންސީ ގޯނާތަކުގެ އަނިޔާތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ޝަރުޢީގޮތުން ބޭނުން، އޭރު ބޭނުން އެބަ ޖެހޭ. ދުވަސްވަރުގައި ފަވާއިދުގެ ބޭނުންވާ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް އެބަ މައްސަލަ ކުރަންޖެހޭ، އަންހެނުންނަކީ ގޮތަކަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުމުގައި އެކަނި މައްސަލަތަކެއް މުޖުތަމަޢުގައި ހުރި ބޯހަލާކުރުމަށް. އެ މައްސަލަތަކުގައި ކުރުމުގައި ބާރު އަޅާ ފުރިހަމަވާ އަޅުގަނޑުމެން އޮތް ވާހަކަ މައްސަލަތަކެއް ކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ސިފަކުރެވެނީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ހިމާޔަތް ފައިދާ ފަސޭހަ ވާ ފަހަރެއްގައި މިއާ ބަހުސްކުރަމުންދާއިރު، މާލަމާ ހިމަ މިނިސްޓަރުގެ ނަންބަރެއް ބަލަނިވި ފަދަ އަދި ތަކެއް ފަރާތަކުން ވެސް ވާގޮތަށް

އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެއީ ގަބޫލުކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން އިންސާފުވެރިކަމާއެކު މިއަދު ބަލަމާހް ނުވަތަ ނަތީޖާ ނެތުން ބޭނުންވާ ކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މި މަޖިލީހުން އެބަޖެހޭ ހުރި މިނިސްޓަރުންގެ ނޯކޮންފިޑެންސް ނަގައި ހުރި މިނިސްޓަރު ބޭރުކުރަން. ސަބަބަކީ، އެ މަނިކުފާނު އެ ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަކީ، އަމިއްލަފުޅަށް އިޢުތިރާފުވެވަޑައިގެން ވިދާޅުވީ، މާފަށް އެދިވަޑައިގަންނަވަނީ، އެއީ ދައުލަތަށް ރަނގަޅު ވާހަކައެއް ނޫން ކަމަށް. ދައުލަތުގެ؛ ހާއްސަކޮށް ސަރުކާރުގެ ހުރި މިނިސްޓަރަކަށް ހުންނަވާ ބޭފުޅަކު އެވަރުގެ ވާހަކަފުޅުތަކެއް ދެއްކެވީމާ އަޅުގަނޑު ހިތުން ސަރުކާރުން އެއަށް ފިޔަވަޅެއް ނާޅައިފި ކަމަށް ވަންޏާ ދެން ފިޔަވަޅުއަޅަން އޮތް ތަނަކީ މި މަޖިލީސް. މި މަޖިލީހުގައި ސުޕަރ މެޖޯރިޓީ އޮތްކަމުގައި ވިޔަސް ވެސް އޭގެ ނާޖާއިޒް ނުވަތަ އޭގެ ބޭނުން ނުހަމަ ގޮތުގައި ހިފުމުގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިއަދު ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްތެރިވެވަޑައިގަންނަވާން، މި މަޖިލީހުގެ ތިބި ބޭފުޅުން ވެސް އެ ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަފުޅުތަކުން ދެއްކެވި ބަޔާންތަކުން، ނުވަތަ އަޅުއްވަންޖެހޭ ފިޔަވަޅެއް މަޖިލީހުން ވެސް އަޅުއްވަމުން ގެންދަވާނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ މި ބާވަތުގެ ބޭޒާރީ އިޖްތިމާޢީ މައްސަލަތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުން ސާބިތުކަމާ އެކުގައި މަސައްކަތްކޮށް ދިމާލަށް ކަނޑައަޅާ ރަނގަޅު ނަތީޖާއެއް ނެރުމަށް މަސައްކަތްކުރައްވާނެ ކަމަށް. ދެއްވި ފުރުޞަތަށްޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކީ، އަސްލުގައި ޑްރައިވަރަކު ރޭސް ދުއްވާ ކާރަކުން 5 ފަހަރު ހަމަލާދިން ވާހަކަ. އެކަހަލަ ގަސްދުގައި ކާރު ހަމަލާތަކުގެ ވާހަކަ. ތަކުރާރުކުރަމުންދާ ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މި ދައުރުގައި އަނިޔާވެރިވުމުގެ ހާދިސާތަކެއް ނުހިނގާ ކަމަށް. އަނިޔާވެރިވުމުގެ ހާދިސާތައް ނަތީޖާއެއް ވަރަށް ބޮޑު، އަނިޔާވެރިކަމުގެ ނަތީޖާއެއް ކޮށްލީ، އަނިޔާވެރިކަމުގެ ނަތީޖާ ނުބަލައިގަނެވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު ވެސް އެއީ ބަލަހައްޓާ ބަޔަކު ނުވަތަ. ފިކުރު ވެސް އެއީ ވެސް އެއީ ބަލަހައްޓާ ބަޔަކު ނުވަތަ. އެއްބަސްވެފައި އަދި ބަލަހައްޓަން ތިބި ނާކާމިޔާބު. ދެން ކިހިނެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަރާނީ؟ ރާއްޖޭގެ މުޖުތަމަޢު މިހާ ދުރަށް ބަލަހައްޓާ ވެސް އެބަޖެހޭ. އެކަކަކު ހިނގުމުގައި ގަވާއިދުތަކާ ބަލައިފި އެއީ އެކަހަލަ ގަވާއިދު ވާނީ. ފުލުހުންގެ ގޮތްތަކަށް ފުލުހުން ކޮބާތޯ؟ ފުލުހުންގެ ގޮތުން ތަންފީޒުކުރަނީ؟ މަސްއޫލިއްޔަތު ބާރު ގޮތުން ތަންފީޒުކުރަނީ؟

އެއްކަލަމް ވެސް ނުހުރޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ހަދަނީ. ހަމަޖެހިލުންތަކާހުރެން ގެސިން ބަދަލުތަކެއްގެން މިޔާ ޕްރިންސިޕަލްތަކުގައި 24 ގަޑިއިރު ގާނޫނު ހަދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ގާނޫނުހަދަން ތިބޭވަރި ނޫން. ޑްރާމާއެއް ކުރަނީ ނޫން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް ވިދާޅުވަނީ، އެކަން ކުރަން. އެހެން ފަރާތްތަކުން ވެސް ވިދާޅުވޭ، އެކަން ކުރަން. ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަށް މި ވަނީ 5 ފަހަރު ހަމަވަ ދިނީމާ؛ އަނެއްކާވެސް ސަރުކާރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަވަރަށްގިނަ ކުދިކުދި އެއްޗެހި ބަދަލުކުރުމަށް ހުރި ޓެކްސްތަކުގައި 5 ފަހަރަށް އަސާސީކަން ހަމަޖެހިއްޖާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުރިމަތީގައި އަޅުގަނޑުމެން ތަފާތުކޮށްލެވޭތޯ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީވެގެންދާ މަސައްކަތެއް މިއީ. އެއް ކަހަލަ ވެސް ނުބަލައިފާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފަހަރަކުހުރެވިދާނެ ސިޔާސީ ވެސް، ހުރިހާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، 1.4 ބިލިއަން ރުފިޔާ، މިލިއަނެއް ހާސް ބިލިއަން. ބިލިއަން. 1400 މިލިއަން، ދުވާލަކަށް 4 މިލިއަން ޑޮލަރުކަރި ދައުލަތުގެ އަމަންއަމާންކަން މި އަނެކްހުރިހިސާބު، މާލޭގައި މި އޮތީ ކޮއްޓެހިފަ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ 50%، މި ބޭނުގެ އާމްދަނީ، މި މާލޭގެ އަމަންއަމާންކަން ބަލަހައްޓަން. އާލަވަރަށް ސަރުކާރުގެ ގާނޫނުތަކެއް ބަންޑާރުގެ ނުހުރޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނުބައެއް ބަންޑާރުކުރަނީ ނޫނެކޭ މިކަން ފަން އޮތީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން ކުރެވޭނީ މި ބައެއްޗަރު، 7 ފެބްރުއަރީގެ ބައާޔާތުގެ ހިނގައިދިޔަ ކަންބޮއްޖެއް ބަލައި، އެ ބައެއްޗާ ކަންތަކާއި ބިލް މިހެން ފުރުސަތު އޮތުން ނުކުރެވޭނެ. ފުލުހުންގެ ބޮޑުގައި ވަރަށް ރަނގަޅު ކުރިން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޮވެންބަރު 3 ގައި ވެސް ފުރުސަތު، ރަނގަޅު މިހެންނާއި ހަމަ މިހެންނާ ވެސް ފުރުސަތު. އެހެންވެ ރަނގަޅު ކުރިން ތަޢާރުފު ރާއްޖޭގައި ހުރި ފުލުހުންގެ މަސްލަހަތު، އަދި ސިޔާސީ ޖަދުވަލު އުފެއްދެވުން، އަދި ސިޔާސީ ޖަމާޢަތްތަކުގެ މަސައްކަތް ފުރަތަމަ ދުނިޔޭގެ ޤައުމުތަކުގެ އެންމެ ގާތުން ޖަމާޢަތް ބާރުވެދިނުން މިކަން ކުރެވޭނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަނެއްކާވެސް ސަރުކާރުގެ އަމަންއަމާންކަން ނިޒާމުގެ ބަދަލުކޮށްގެން؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފުރަތަމަ ފަހުން އަޅުގަނޑު އަރިހުން، ހަމަ މިނިސްޓަރު ގާތު އަޅުގަނޑު އަރިހުން، ހިންގާވަރުގެ މިހާރު މަސްއޫލިއްޔަތު ނަގާނީ؟ ބިނާ ފަހުން މިހާރު ފުރުޞަތު ނުލިބޭ. ހިންގާވަރު ބަލަހައްޓާނީ؟ ފަހުން މިހާރު ތިމަންނަމެން އެ އެއްކޮޅު ހަދަ ފުލުހުންނަށް ހިފާފައި، މިނިވަން ކުރެވޭ؛ ސަރުކާރުގެ އިސްކޮށް ދައުލަތުގައި އަޅުގަނޑު ކައުންސިލްގައި ބޮޑުތޮލީ، އުޅަނދު ކުރެވޭ އުސޫލުތައް ނަގާފައި ތިޔަމަންނަވަން ހިތާ އެއްކޮށް ފަހުން ނަގާނީކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު އެ ގާނޫނުގެ، ގަވާއިދުތައް ހިފެހެއްޓުން. ގަވާއިދުތައް ނަމޫ. ހިންގާވަރު ހިދުމަތް ޤަވާޢިދު ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާރުތަކެއް ބާރަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އެއްބާރުލުން ތަނުގެ؟ މި ދައުލަތުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިނާކޮށް ބަނޑުން މަސްއޫލިއްޔަތު އެއްވެރިކަން ފާހަގަ. މިފަދަ ކަންތައްތަކުގެ ނުކުރެވިއްޖެނަމަ. މިއީ އަނެކްހުރިހިސާބު. މިއީ ޤައުމުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އަނެއްކާވެސް ފުރަތަމަ ކުރެވޭނީ މިހާރުގެ އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ނިޒާމުގެއްލިގެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަޒީރާ ކަންކަމާ؛ ބަލިބަލިގެން ދިވެހީގެ އެހެން ތަޤުދީރާ ހިފާފައި ވަޅުވަޅުން ބޮޑުކުރުމުގެ ގޮތަށް، ވަޅުން ރަނގަޅު ބޮޑުކުރުމުގެ ގޮތަށް ޖެހިލުންތަކުގެ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ އަނެއްކާވެސް ނިޒާމުގެއްލިގެން. އަނެއްކާވެސް

ކިރިޔާއްތޯ ބަޖެޓުއްޗާއި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އަހަރެމެންގެ ނުބައިކުރުވާ ބެއްލެވުން މިއީ މަސައްކަތްތެރިއާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބަޣާވާތުގެ މަސައްކަތް. ބަޣާވާތުގައި ތަކުރާރުވާ އެކަމު މަސައްކަތް. މިކަމަކީ ބައިވެރިވުން ލިބިގެން ނުނިމޭ ސަރުކާރު ވެސް ބަޣާވާތުގައި ތަކުރާރުވީ. ދާދި ބައިވެރިވެލައްވަން ގޮތަކީ ދު ވަޒަނާ ދައްކަވައިރަސް، އުމުރު! ލިބިގެންނެވިން. އެމް.ޑީ.ޕީ ބަޖެޓުވާނަ ހުރިހާ ކުރަމުން ދޭ ހަމަ ބޭނުމަށް އެ މިހެން ބޭނުން ކުރަނީ. ކުރިއަށް ގެންދަވާ ފަދަ ވާހަކަތަކުގެ އެމް.ޑީ.ޕީއަކުން ހުށަހެޅި ގޮސް ބަނޑުބޮޑުވީ ސަރުކާރުން. އެޕާޓީ އެމް.ޑީ.ޕީ ރައީސް ކުރިމަތިލާ ބައެއް ނުރައްކާތެރި މަސައްކަތް. ދޭތެރޭ ހިޔާލު ދެވޭ ނޫން ހަމަ މިހެން ބުނެވޭ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ބަޣާވާތުގެ މަޤާމްތަކުގައި ތިބި ބައިވެރިންގެ ބަޔާނާ ފަރާތުން ހަމަ ޖެހިގެން ނުކުމެވުނީ. މަސައްކަތްތަކަށް ހަމަ ޖެހުން ބަޔަކާ އަޅުގަނޑު އެކަމަށް ބަޣާވާތުގައި ބާރުއަޅަން ޖެހިލައިގެން މިކަމަށް ފާޑުކިޔުން އަޅުގަނޑު ވިސްނާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ފުރުޞަތުގައި ނުކުތީން. ކުރިއަށް ގެންދަނީ އެބަހުރި. އަޅުގަނޑުމެން ޖެހިގެން ނުވާނެ. އެކަން ކުރަނީން. ބަޣާވާތް ކުރަމުން ހުރި އެހެންވީ ވެސް ނުބަލައިގަތުން ފުރުޞަތު އެދިވިސްނުނީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދައްކަ ފުރުޞަތުގަ ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވަނީ، ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙިސާން ޙުސައިން.

ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙިސާން ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދައްކާ ވާހަކައަކީ، އަންހެނުންނަށް ފިރިހެނުންނާ އެއްވަރަށްވުރެގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ހައްޤު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިގެންވޭތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ ދަންނަވަން؛ އަންހެނުންނަކީ ވިޔަސް، ފިރިހެނުންނަކީ ވިޔަސް ތަފާތުކުރުމެއް ނެތި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ހައްޤު ޤާނޫނުއަސާސީން އަންހެނުންނަށް ވެސް ލިބިދީފައި އެބަވޭ. އާދެ! އެ ހައްޤު ކުރިއަރާނެގޮތަކަށް ލިބިގަތުމަށް އޮތްގޮތް އެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ނެތިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ. އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލިވެއްޖެނަމަ މަސައްކަތްކުރައްވާއިރު ވެސް މިއަދު މި ދަރިފުޅުގެން އުފަންވުން އަހަރަށް. 5 އަހަރު، 5 އަހަރު މިހާރު އަމިއްލަ ކުދިން މަސައްކަތްތެރިޔާ އާދަޔާ ނުވަތަ އޭނާ ބޭނުންކުރާނަމަ އޮތީ، މި އިންސްޓިޓިއުޝަނެއްގައި ނަމަ، އެ ކުއްޖާ ރަނގަޅަށްބަލަހައްޓާކަށް އުނދަގޫ ޑޭކެއަރ ސެންޓަރތަކެއް ހުރިކަމުގައި ވިޔަސް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ކުއްޖާ ދެއްވަނީ ފިރިހެނުން ބަލަހައްޓާ ގެނބިގެން އެހެނިހެން 5 އަހަރު ވަރަށް އެކަމަށް ކުއްޖާ ރަނގަޅަށްބަ

ނަމަ، އަޅެ! ހަމަ ހުރި ނުތިބެން އެއްވެސް އަދަބެއް ނުލިބި، މިގޮތަށް ދިގުލައިގެން ދިޔައިސް ބާއޭ. އަޅުގަނޑަށް އުނދަގޫ ގަބޫލުކުރަން އެހެން ވެގެން ކަމަށް. އެންމެ ފަހަރަކު ހަމަލާކުރަންޖެހުނީ އެ ބޭނާ ކުރެއް. އެ އަނބުރާ މިހާ ހުންނާނީ ބޭއަޅުވާލައި ގެންގޮސް ޖަލުގައި. އާދެ! މި ތަފާތުކުރުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ނައްތާލަން އުޅޭ ތަފާތުކުރުން. އަޅުގަނޑުމެން މި ބުނަނީ؛ އަންހެނަކަށް ވިޔަސް، ފިރިހެނަކަށް ވިޔަސް ކޮންމެ މަސައްކަތަކަށް ވެސް ކުރެވެންޖެހޭނެ. އޭގެ މާނައަކީ، އެ ޙައްޤާއި މާބޮޑު ދައުލަތުން އަންހެނުންނަށް ފުރުޞަތުދޭންޖެހޭނެ. އަންހެނުން މަސައްކަތްކުރާއިރު، ކުރަމުން ޖެހިއަށް ދާއިރު، އެކަށީގެ އަރިހު ބޭލިކަމެއް ނިވައިލާގައި ބަލަހައްޓާނެ ނުވާނެ ސިފައެއް ނަމަ، އެކަމުގެ އަދިކަން ފުރުޞަތުދިނުމަކީ ދައުލަތުގެ ޒިންމާއެކޭ. އަޅުގަނޑުމެން މިދަންނަވަނީ، އަންހެނުން ކުރާ މަސައްކަތަކަށް ބަލާއިރު ފުރުޞަތުދިނުމަށް ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެކޭ. ފުލުހުންގެ ޒިންމާ، ފުލުހުން އަދާކުރަންޖެހޭނެ. އަދި ދައުލަތުގެ އެހެން މުއައްސަސާތަކުން އެ މުއައްސަސާތަކުގެ ޒިންމާ އަދާކުރަންޖެހޭނެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ މި ބާރުނުލާ ޙައްޤު ތަޢާރުފުކުރެވިފައި މިގޮތަށް ބަލާއިރު ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކާ، ހަމައެކަނި ގާނޫނުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެއްކޮށް ދިޔުން ހުރިހާ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އެއީ ތަސްދީގު އިޤްރާރުކުރުން އެ މުޢާހަދާ ތަސްދީގުކުރުމުން، އެ ބައިނަލްއަގްވާމީ ތަސްދީގުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކާ ކުރުންތަކާ ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކުޅުދުއްފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ.

ކުޅުދުއްފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާތުކުރުމުގެ ވާހަކަތައް ވަރަށް ބޮޑަށް ދެކެވެމުންދާ ވަގުތެއްގައި މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ކުރިން މަސައްކަތްތަކުގެ ބޭނުމުގައި މިއަދު ހުށަހެޅިފައިވާ މަސައްކަތަކީ މިއީ ބަރާބަރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއްބަސްވުމެއްގެ ކަންބޮޑުވުން އެކަމަކު ބިލުގައި އަންނަނީ މަސައްކަތެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އާދެ! ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަންހެނުންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ކޭސް ފެންނަނީ އަޅުގަނޑު ވެސް އުފާ. އެއްދުވަހަކު އެއަރޕޯޓުން ގެއަށް ދަރިވަރެއް ޖިންސީ ގޯނާކުރި އަޅުގަނޑު އަހާލަން ބޭނުންވަނީ އަންހެނުންނާ ދިމާވަމުންދާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަ، އެ ޖިންސީ ގޯނާކުރުމާ ދަރިކަލުން ވެސް ދިމާވެއްޖެ. އަދި ވަރަށް ގިނައިން ހިތާމަވެރި ވެސް ދިޔައީ. އެކަމާ އަޅުގަނޑު އުފާ ވެސް ކުރިން. މިއަދު އެއީ އެތައް ބަލާތްކާރުންގެ ފުރުން އަޅުގަނޑުމެން މި ފެނުނީ، އެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ތަފާތު އެކި ގޮތްގޮތުން ކުރާ މަރާކަންތައް ހުރި

އުނދަގޫތަކުގެ ވާހަކަ. މިއީ ކޮރަޕްޝަންތަކަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ހިތާމަކުރާ ކަމެއް. އަދި މި މުޖުތަމަޢު ބަދަލު އަޅުގަނޑު ވެސް ހަރުކަށި އިޞްލާޙުތަކެއް ކުރަންވެރިކަން. އަދި މިހާރުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޝަފާފުވެރިކަމާއެކު، ހަމަހަމަކަމާއެކު މި ބާވަތުގެ ހުރިހާ މައްސަލަތަކަށް ވާސިލް ވެވޭނަމަ، ހާދަ ރަނގަޅޭ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އާމްދަނީ ވަރަށް އެކި ގޮތްގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުތަކުން ގެނައީތީވެ، މިކަން މި އުނދަގޫވެގެން ދިޔައީ. އަދި އާމްދަނީ ވަރަށް އެ ކުރި ހިޔާލު ނުކުރުމުން ކިބައިން އަތުރުދުން ނުވަތަ ކިބައިން ޖިނާއީ މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތިބޭނީ ބާވަތް އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަނާ. ކޮންމެ މިހާރަކަން އެކަން ކުރާނެ ގޮތުގެ ވިސްނުން ވެސް ނައިސްތާން. ކޮންމެ މިހާރަކަން އެކަން ކުރާނެ ހިތްވަރު ވެސް ނުތިބެގެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލިއްމު އޮތީ، ހަމަގައިމު ވެސް ބައެއް މީހުން ރިޕޯޓުތަކުގައި މިފަދަ މީހުން ވެސް އެބަހުރޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެހޭ ގޮތެއްގައި މި ޙަޤީޤަތުގެ ވާހަކަ މި ދޮގުވެރި، މިކަމަށް ތަރުތީބު އިޞްލާޙުކުރުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ޢަދަލު މުއައްސަސާތަކުން އިހުމާލުވެފައިވާ ވާހަކަ. އެހެންކަމުންވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ މި ތަޙުޤީޤުތަކުގެ މަޖިލީހާ މި އޮޅުވާލުމެއް. މި ޙަޤީޤަތުގެ މި އޮޅުވާލުމެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އެނގޭ، ބައްޔާވާހުރި މީހުންކަން އެއަރު މިތާ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އެނގޭ، ގޯގޯވިޔަކަން ހިތްވަރާކަން މީހުން އެ މިތާ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ، އަދި އެހެނިހެން ކަންތައްތަކަށް ވެސް މަސްދަރުތަކާ ބާޒީގެ އަދި ޓެކްސްގައި މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ވިޔަފާރިކުރުމަކީ ކަމުގެ ބާރު މީހުން ހަމަ ފުރޭނުން އަޅުގަނޑު ޓިކަގައި ބިޔަކަން. އެކަން އެނގޭ ހާލުގައި އެ ކަންކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަކޮށްދެވޭ މިފަދަ ރަނގަޅުކަމުގައި މި ކަންކަމުގެ ވަރަށް ބޮޑު ޖާގާކަން ދޭކާން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އޮތީ، މިއަދުން މިއަދަށް ވަކި ހުއްޓާ މުއައްސަސާއެއް އުފައްދައިގެން ސަރަދަފުސް، މި ދައުރުގައި މިބާވަތުގެ ކަންބޮޑުވުމެއް ފުރުޞަތުދިނުމަށް ބާރައި އެބަދޭ މަސައްކަތްކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނިޒާމު ހަމައެކަނި ފުރިހަމަކަމުން ތަސްދީޤުކުރެވޭ 2 ގޮތެއް. އެއީ ޓެކްސްއަށްކުރުމުގެ ގޮތުންނާއި ޓެކްސްދިނުމުގެ ގޮތުން. މި 2 ގޮތުން ނުލިބުން ފުރުޞަތު އެކަން ދަރަޖަ ތަސްދީޤުކުރުމަކަށް ތަހުރީ. މަދުމަދުގައި ޓެކްސްދިނުމުގެ ގަވާއިދު ޒިޔާދަކޮށްދޭނަމަ، ހަމަ ކާނަލް ވަޑައިގެން ވެސް އެ މިހުންނަން؛ އެކަމަކު އެހެން ބައިވަރު މުއައްސަސާތަކުގައި ފުރުޞަތުކުރުމާ ޓެކްސްއެއް އަޅަކަން ތަނަވަސްކޮށްދިނުމާ އަދިއަކަށް ވާހަކަގެ ޒާތީ އަޅުގަނޑުގެ ފުރުޞަތު އެބަހުރި. ވަރަކަށް ކަންކަން، ގެއަކުން ވަރަކަށް ކަމެއް ވިޔަފާރި ތުޅާޖާ އޮއްކޮށް ދިއުމިއްޔާ ވެސް އެކަމަކާ މާ ބޮޑެތި އަޅުއްސުރެ. އެކަމަކު އެ ގޭގެ ފިޔަވަޅާ އަދިއެއްގަމަން ވަރަށް ގިނަ ހިސާބެއް އެކަމަކު ފާލަކުން ކުރަށްސުޓުގޮސް. އެހެންވީމާ، އެކުވެރި އިންސާފުދޭކަމުގެ ދާޚިލީކުރެވުނު ކަމަކަށް ވަކިން، އާންމު ޙަރަކާތްތަކާ އެކަމަކު ދިރާސާކޮށް ހިނގާނެ. އެތަން ދިއްބޫރިގައި ހަމަ ބ ކުރި ގޮތަކަށް އާންމު ޙަރަކާތްތަކަށް ކުރާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލިއްމު އޮތީ، މި ކަންކަން މިގޮތަށް ނުލިބޭ ކަމަށް ވަކިން، މިއަދުން އެ އިޙްތިރާމާ ފަރާތްތަކަށް އެކަތަން ދަތިކަން، އެކަން ކުރުވޭނެ

ބަދަލު އެނގުނު ބައެއް ކަންކަން ރައްޔިތުންނަށް އެދޭ ގޮތަކަށް ނިމޭނެ މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެބަ ތަނަވަސްކޮށްދެވިދާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު މި ގަޑިއިރު ތަރުތީބުން ހުރި މަސައްކަތް. މާފުކުރައްވާތި! އިތުރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވަޑައިގެންނެވި. ކެނދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް.

ކެނދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މިއަދު މި މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރަމުންދާ ކުއްޖާ މައްސަލައާ ބެހޭ ގާނޫން އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްކޮށް ހަމަ ބޭނުންވާގޮތުގެ ގޮތުން; އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވެސް މި އަދަދު ކުރަމުންދަނީ. ދުނިޔެއަށް ވެސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއީ އަންހެނުންނާއި ކުޑަކުދިންނާއި، ނުވަތަ އަންހެނުންނަށް ވެސް، ކުޑަކުދިންނަށް ވެސް ދިމާވާގޮތް އޮތް މައްސަލަތަކުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަނީ ނުރައްކާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ރާއްޖޭގައި ނުހައްގުން އޮތް ބަދަލުވެފައިވާ ހިނގަމުން އެބަދޭ. އެހެންނަމަވެސް، ހިތާމައާއި އެ މައްސަލަތައް ނުބައި، އަދި އުޅުމުގައި ޝާމިލުވާ މީހުން ނުހުރި، އިންސާފު ނުލިބިގަތުމަކީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް ގަބޫލުކުރާ ބާރުގަދަ. މި މައްސަލައިގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ގަބޫލުކުރާ ރަނގަޅު ފިޔަވަޅެއް ހިނގާ؛ މިކަން، މި ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރަން ކޮޅުނުލާ އަޅުގަނޑަކަށް ހިފެން މިގޭ އިންސާފު އެ ވާހަކަދައްކަން ވެސް ފެށިގެންދާނެ. ކުޑަކުދިންނަށް ވެސް އެބަޖެހޭ އަންހެނުންގެ ޙައްޤުތަކުން ބަހާލަ އަނިޔާ ވިޔަ. ހަމަ އެއްގޮތަށް އަންހެނުންނަށް ވެސް އެބަހީ ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކުން ބަހާލަ އަނިޔާ ވިޔަ. މިގޮތުން ދަރަނި ވެސް އެބަހެރު. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ރާއްޖޭގައި ވަކިން ބަހުސް ކަންތައްތައް ހިނގަމުންދާކަމާ، އިންސާނީ ޙައްޤު ދަތި މުޢާމަލާތް އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުން މި ދަނީ. ނޫނީ، މި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހަމަގައިމު ގަވާޢިދުތަކުގައިވެސް ދިރިއުޅުމުގައި ވެސް، މިއަދު ހަމައެކަނި އަހަރެމެންގައި ވެސް އެ ގާތްގަނޑަކަށް ވެސް އިންސާފު ނުލިބިގެންދާކަން މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނުގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެ ދިރާސާ ގަވާއިދުތަކެއް. މި ކަންކަން ބަލަހައްޓަން އިންސާނީ ވިސްނުމަށް. އެ ފަރާތަކީ ހަމަ ވަރަކަށް އިއްޒަތްތެރިން މި ދައްކަނީ. އެއީ އަންހެނުން ވަކިން، ކުޑަކުދިންނަކީ ވެގެންއުޅޭ ނޫން. ޖިނާއީ ޝަރީޢަތުގައި މައްސަލަތައް ޖިނާއީ ޝަރީޢަތުގެ މި ކަންކަން ބަލަހައްޓަވާ އެދޭ. ފުލުހުންގެ ތަޙުޤީގުގައި އެބަހުރި ގަސްދުގައި ކަންކަން ކުރާ މީހުން ވެސް. އެ ވަރަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ދެއްކޭ. އެ ކަންކަން ހިނގަމުންދާކަން ވެސް ފާޅު އެކިއެކި ގޮތްގޮތަށް އެކި ބަޔަކުމީހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ

ވާހަކަދެއްކި. އެހެންނަމަވެސް، އެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުވޭ މި ދަނީ ޕާޓީގެ އަޑުއަހާލުމުން ހޯދަންވީ. ހޯދާފައި އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަން މި ޖެހެނީ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި މައްސަލަ ވެސް ފަސް ފަހަރު، ހަ ފަހަރު މިފަދަ ކަމެއް ހިނގައިގެންދާއިރުގައި ހުރި ނިޒާމުތަކާ ޚިލާފަށް ދިއުމަކީ އެއީ ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުޅި މާލެ ވަނީ ކަޅުކުރެހުމަކަށް މި ޖެހިފައި. ހޯދަނަމަ ކަންކަން ހޯދާ ބަލާފައި. ބޭނުންވާ ކަމެއް ދުވަސްވަމުންދާގައި، ބޭނުންވާ ކަންކަން ހޯދާލައި، މިއީ ބަލައިގަތުން ވެސް ދިމާވާ ކަންތައްތަކުގެ ރައްދިއްޔާތު ކަނޑައަޅާ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ވަކި ފިޔަވަޅު، އަންހެން ބޮޑުގައި ނޫޅުވައި، މިދިޔަ ހުރިހާ މައްސަލަތަކާއި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅަށް ބިޔަބޮޑު ދެކޮޅުހެދިފައިވާ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އެ މުއައްސަސާތަކާ ދޭތެރޭގައި އޮންނަ އިތުބާރު ވެސް ގެއްލޭނެ. ރަށްސްކަން ވެސް ގެއްލޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅު މާޙައުލެއް ވެސް ގެއްލުމުގެ ބޭނުމެއް. ދެކޮޅު ފުރުސަތު ފަހަރު ބޭނުމަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

6. ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން. އެޖެންޑާ ނަންބަރު 6.1- އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއާ ގުޅިގެން ތަޙުޤީޤުކުރި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްލޭންޑް ސެކިއުރިޓީ އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީގައި ކޮރަޕްޝަން ހިންގައިފާކަން ތަޙުޤީޤުކުރުމުން މައްސަލައިގައި ދައުލަތަށް ގެއްލުން އަދި ގަރާރާ ޚިލާފު ކަމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވިދާޅުވާ، އެ މައްސަލައިގައި ހިސާބު އުނިކުރިކަމާ އެ މައްސަލަ އިތުރަށް ބަލައިދިނުމަށް އެދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ، ޖުޑީޝަލް ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. މި ރިޕޯޓް މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވާނީ ކޮމިޓީގެ މުގައްރިރު، މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޒުލް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޒުލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެންމެ މި ހުށަހަޅުއްވި ރިޕޯޓު ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް، ބަލާފައިވާން. ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން މި ދިރާސާކޮށް ބެލިއިރުގައި ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ތިއްބެވި؛ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުޤައްރިރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖް؛ ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފް؛ ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޢިއްޒު؛ ފޭދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު؛ ގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރިޟާ؛ ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސައުދު ޙުސައިން؛ ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަފީޤު؛ ދަނގެތި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު؛ ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިމް ޢަބްދުލްޙަކީމް؛ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން، އަދި މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު [illegible]، އިމްތިޔާޒު ފަހުމީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މައްސަލަ 21 އޮކްޓޫބަރު 2020ގައި ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުނު ހަމަ އެ ދުވަހު ބާއްވި މި ކޮމިޓީގެ މި އަހަރުގެ 55 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި އެ މައްސަލަ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމާނެ ގޮތް މި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކޮށްފައިވާން. އެގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 153 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މި މައްސަލައިގައި ޙައްސާސް ކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މައްސަލަ މި ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމާނެ ސުންގަޑިއަކީ 31 އޮކްޓޫބަރު 2020 ކަމުގައި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މަޝްވަރާއާއެކު ކަނޑައަޅާފައިވާން. ސުންގަޑީގެ ކުރިން މި މައްސަލަ ވަނީ ނިންމާފި. އެ ބައްދަލުވުމުގައި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވާފައިވާ ރިޕޯޓާއި، އެ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާކުރުމަށް ނެތް ކަމަށް އެ އޮފީހުން ނިންމުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކުރެވުނު ސަބަބުތައް ލިޔުމުން ކޮމިޓީއަށް ހިއްސާކުރެއްވުމަށް އެ އޮފީހަށް [illegible] ކޮމިޓީން ނިންމުނު. ހަމަ އެއާއެކުގައި މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން އިތުރު މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލާ ބައްދަލުކުރުމަށް ވެސް ކޮމިޓީން ނިންމުނު. އެގޮތުން، 28 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި ބާއްވި މި ކޮމިޓީގެ 58 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކުރައްވާފައިވާ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ރިޕޯޓާއި، މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާކުރުމަށް ނެތް ކަމަށް އެ އޮފީހުން ނިންމުމުން، އެ މައްޗަށް ބިނާކުރި ސަބަބުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން މެންބަރުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލާ ސުވާލުކޮށް، މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން މެންބަރުންގެ ކަންބޮޑުވުންތައް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލާ ހިއްސާކުރައްވާފައިވާން. މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރެއްވުމުގައި ކޮމިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަން ތިރީގައި މި ވަނީ. 1- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޢާމަލާތުގެ ހުރި މަރުޙަލާތަކުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަޙުޤީޤީ ރިޕޯޓުން ވެސް އެނގެން އޮތްކަން. 2- އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެ

ޤަވާޢިދަށް ހިންގާފައިވަނީ ދައުލަތުގެ ފައިސާއަށް ރައްކާތެރިކުރުމަށް އޮންނަ ގޮތުގައި އިޚްތިޔާރުކުރައްވުމަށްވުރެ ބޮޑަށް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން އިޚްތިޔާރުކުރެވޭނެކަން އުސޫލުން އޮތީކަން. 3- މުޅި މާލިއްޔަތު ގަވާއިދުގެ މަޤްޞަދަކީ ދައުލަތުގެ ފައިސާއަށް ރައްކާތެރިކުރުން ކަމަށް ވާއިރު، އެ މަޤްޞަދު ގެއްލޭ ގޮތަށް އެ ގަވާއިދުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއް މާނަކޮށްފައިވާކަން. 4- ކޮމިޓީއަށް މި މައްސަލަ އިތުރަށް ދިރާސާކުރުމުގައި ފާހަގަވެއްޖެ، މިއީ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއާ ގުޅިގެން ތަޙުޤީޤުކުރައްވާފައިވާ މައްސަލަތައް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، މި ތަޙުޤީޤުގައި ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން ބައިވެރިވެފައިވާކަން ނުވަތަ ބައިވެރިވެފައިވާ ނަމަ، ބައިވެރިވެފައިވާ މިންވަރު ވަކި ސާފުވާން ނެތްކަން. 5- މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތަށްވެފައިވާ ގެއްލުން ނަގާ ކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ނިންމުމުން، އެ މައްސަލަ ބަލާއިރު ސަސްޕެންޑުކޮށް، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ރިޕޯޓު އެ މައްސަލަ ބަލަހައްޓާ ސަސްޕެންޑުކޮށް ދެން ހިފެހެއްޓުމަށް ކުރި ނަގަފައިވެސް، ކަމާ ގުޅުންހުރި ބަޔަކު އިދާރާތަކުގެ އިތުރު ބައިވެރިވުމާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ނިންމުމެއް މުރާޖަޢާކުރައްވައި، މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތަށްވެފައިވާ ފުރިހަމަ އެއްގޮތް ގެއްލުމުގެ ތަފްސީލު ހުށަހެޅުއްވީ. ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުމުގައި، މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ފާހަގަކުރައްވާ ކަމަށް ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކުރެއްވި މަޢުލޫމާތުތަކާއި، 28 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ 58 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހިއްސާކުރައްވާފައިވާ މަޢުލޫމާތުތަކާއި ސިޓީއާ މަޢުލޫމާތުތަކާއި ގޮތުގައި ހިއްސާކުރައްވާފައިވާ މަޢުލޫމާތު ވާހަކަތައް ފާޅުކޮށް، މި ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވަނީ، މި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ބަޔަކާ މަޢުލޫމާތުތަކަށް ބަލައިގެން ކުރެވިދާނެ ކަމެއް ބޭނުމެއް ގޮތުގައި މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ބޭފުޅުންގެ ދުށުފިލުވުމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޚިޔާލު ހޯދަން. ކޮމިޝަނުގެ ދެފަރާތުގެ ނަޒަރު ޖަވާބުދާރީވަނީ، އެ މައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދެކިލައްވާ ފުރިހަމަ ރިޕޯޓާއި ކޮމިޝަނުގެ ފައިސާ ބަދަލުކުރުމަށް ބިނާކޮށް، މި މައްސަލައިގައި ޙަޤީޤަތްތައް ހާމަކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާ ޙަވާލުކޮށްދިނުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވީ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ރިކޮމެންޑޭޝަނާއި ޖަވާބުދާރީ ކުރުވަން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލާ ގުޅިގެން ބަޔާނެއް. ޙަވާލުކުރެވުނު ގޮތް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ރިޕޯޓު ބޭރުފުޅަކު ނުވަތަ ކަމާ ގުޅުންހުރި އިދާރާއެއްގެ ސަބަބުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ މި މައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޮށްދިނުމަށް. 3 ވަނަ ހުށަހެޅުމަކީ، މި މައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ނިންމާފައިވާ ގޮތް މި ކޮމިޓީން ޙަވާލުކޮށްދިނުމަށް. މި މައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ރައުޔު 28

އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 58 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅުމަށް ނިންމާފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކާ ގުޅޭ މި ރިޕޯޓު ރައްޔިތުން މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަށް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުންވަނީ ފާސްކޮށްފައި. ވީމާ، މި މައްސަލަ މި ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމަވާފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވައި، މި އިޖްތިމާޢުގައި މަޖިލީހަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތުގެ މަތިން، މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ނިންމަވައިދެއްވުން އެދި މަޖިލީހަށް މި މައްސަލަ ހުށަހަޅަން. އަދި އެ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކަށް މެންބަރުން ހާޟިރުވެވަޑައިގެންނެވި ގޮތުގެ ތަފްސީލު މި ރިޕޯޓާއެކު ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

(މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު ރިޔާސަތާ ހަވާލުވެވަޑައިގަތުން)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ރިޕޯޓުގެ ބަހުސަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާފައި 1 ގަޑިއިރު. އަދި މިހާރު މި ވަނީ އެ ބަހުސްގެ ވަގުތު ހުޅުވައިލީވެ. ހުށަހެޅުއްވި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް ގުޅިގެން ތަޙުޤީޤުކުރެވުނު މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ ވެންޓިލޭޓަރުތަކުގެ މައްސަލައިގައި، މައްސަލަ ބަލައި ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު. ވަރަށްގަދައި އަޅުގަނޑުގެ މިކަމުގެ ޝުކުރާއި އެހެން އިއްޒަތްތެރި ގިނަ ބައިވެރިންގެ ޝުކުރު ބަޔާންކޮށްލަން. އަޅުގަނޑުމެން މިފަދަ ރިޕޯޓެއް އައިމާ އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] އިޙްސާސްވޭ، ރައީސް މަޖިލީހުގެ ދައުރުގައި މާ ވަރުގަދަ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުގައި އިންނަވާ. އެއީ އެގްޒެކެޓިވް ސެކްރެޓަރީ [illegible]

ހިއްސާކުރުން. މިއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރުހުންދީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވަކިކުރެވޭ މަޤާމެއްގައި ހުންނަވާ ބޭފުޅަކުގެ އިސްތިއުފާއަކީ ކަމަކާ ގުޅިގެން ދައުވާކުރުމާއި ނުކުރުން. އަޅުގަނޑު އަދިވެސް އެއްފަހަރު ދަންނަވާނީ، ގިނަ މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުގައި އަޅުގަނޑުގެ ޚިޔާލު މިކަމުގައި ތަފާތުވަނީ. އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނެ ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހަށް އިންތިޚާބުވި ނަމަ ކަމަށް ފެނިއްޖެ ހާލަތެއްގައި ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހެޔޮވަރުކަން ތަފްޞީލުކުރެވިފައި ނުވާ ކަމަށް، ދައުވާކުރެވިފައިވާ މައްސަލައެއްގައި ނުކުތް ދުސްތޫރުގައިވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިމްތިޔާޒު ބަޔަކަށް ނުދެން؛ އެއީ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެހެންވެ އިސްތިސްނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ފުރުޞަތުދިނުމަށް ޖެންޑަރު މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ދައުވާކުރުމުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ރަސްމީ ޝަކުވާ ދިޔަން އަޅުގަނޑުމެން އެއަރު އެތްބޮސަރިގެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުގައި ޚިޔާނާތް ޖައްސައިގެން ދައުވާކުރުމަކީ ބަރުއަސަރުދެވޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުނުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓުގައި އަދި މިގައި އެބައޮތް އަދި މިހާ ގިނަ ފަސް ހަމަ މިގައި ރަނގަޅު އެއް ތަންފީޒަކު އެކަތް. އެއީ ޖިންސީ ފެސް އަދިއަލަ އިސްތިސްނާއީ ވިދާޅުވިއިރު ފެސް އެބަޔަކު އެ ބާރުގާ ފެސް ދަރުވަޑައިގަންނަވާ ގޮތުގައި މިއީ ދެނެވޭގޮތުން ޖެހިވަޑައިގަންނަވާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ދަރުވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް. އެހެން ވިދާޅުވިޔަ އެބަ ބާވާ. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން ވިދާޅުވިޔާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަން ދަރުވަޑައިގަންނަވާ މިގޮތަށް ދިނުން މިއީ އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި މިއީ އެކަނި ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރާކަމަށް ކަމަކަށް ނުވާ ކަމަށް. އެހެންވިޔަސް، އެއީ އަޅުގަނޑު ބޮޑު ގޮތުގައި މި ތިބޭގޮތުގައި ހިނގާދާނެ ކަމެއް ނުކުޅެދޭނެކަން ވާނީ ހިނގާދާނެތީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި؛ މާފުކުރައްވާ! އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީއަށް.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ޕެންޑަމިކުގެ މައްސަލައާ ދިމާވެގެން މި އުޅޭ ކަމަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޚާއްޞަކޮށް ވެސް ނޫން ކަމަށް ވެގެން މި ދަނީ. އިހުމާލުވެގެން ވެސް ނޫން ކަމަށް ވެގެން މި ދަނީ. ދައުލަތުން 31 މިއަދާ ގާތްކުރާ އަދަދަކަށް ގެއްލި މި ދަނީ. ފިނިޖެހޭގޮތަށް ވެސް ނޫޅޭ މި ދަނީ. ދައުލަތުގެ މަސްރަފުތައް ނުކުޅެ މި

ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދައުލަތުގެ ވަޒީފާތަކާ ހަވާލުވެގެން ތިބޭ ފަރާތްތަކުން ދައުލަތުގެ ހައިބަތު ދެއްކުމަށް ކުރާ ކަމެއް އަޑުގަނޑުވެރިންނަށް ފާހަގަކުރަނީ، ނުކުރާ ތަން ފެންނަނީ. ޖަވާބުދާރީވާ ތަން އަޑުގަނޑުވެރިންނަށް ނުފެންނާތީވެ ބަޔާނުގައި މި ކަންބޮޑުވަނީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ސަބަބަކީ މިއީ. އަޑުގަނޑުވެރިންނަށް މި މައްސަލައިގައި އިންޓަރނޭޝަނަލް ނޯމް ސްޓޭންޑަރޑްތަކާ ދިމާ. ފައިސާތަކާއި ގެއްލިއްޖެ، ބައިވަރު މިލިއަނުގެތަކުން. ވެންޓިލޭޓަރުތަކެއް ނުލިބުނު. މަދު ބޭނުމެއް ހާސިލުވެއް ނުވި. ދައުލަތަށް ލިބުނު މަންފާއެއް ނެތް. ދައުލަތުގެ އެކިއެކި ވަޒީފާތަކުގައި، އެކިއެކި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގައި؛ ވަޒީރުން ފެށިގެން ދަށްވެސް ބޮޑު ކޮމިޝަނާ ހަމައެކަނި ވެސް އެއީ ހަމަ ޖަވާބުދާރީކަމާ އެކުގައި އިހުމާލުވަނީ ވަޒީފާތަކާ. އެހެންނަމަވެސް، އެއްޗެއް އެއްވެސް؛ އުމުރާއި ޖިންސާއި ނުވެ ކަމަކަށް ފެށޭނެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވަޒީރު ބޭފުޅު ކަނޑައަޅައިގެން. އަދި މިކަމުގައި ވަޒީރުން އިސްތިއުފާ ނުދެއްވާ އަދި ލީގަލް ބޭނުންކުރުމުގެ މަސައްކަތް އިލްތިޒާމު ނުހިފާ ހަމައެކަނި ބައެއްގެ ކުރިން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން؛ ރިކޮމެންޑޭޝަން ހުށަހެޅުން، އެއްބަސް ކަންތައްތަކަށް ވެސް ކުރެވޭ، ގޮތަކަށް ބަދަލުކުރަން، މަޖިލީހަށް ފެނިން ގޮތަށް ބަދަލުކުރަން ހުރި ކަމެއް ކަމަކު އަދިވެސް ގަބޫލުކުރަން.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކޮވިޑު އިމަޖެންސީ އައި ފަހުން ގެއްލުން ސަރުކާރު ކަމަކު ފެށިގެން އަޑުގަނޑުވެރިންކަމަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ. މާލިއްޔަތު ގަވާއިދު އޮތް ގޮތް އެއް މި ފުރުޞަތުގައި ސަރުކާރުގެ ކަމަށް އަޑުގަނޑުވެރިންނަށް ގަބޫލުކުރާކަށް ނެތް. މިކަންކަން މިގޮތަށް ގަބޫލުކުރާކަށް ނެތް. މި ދެ ކަންތައްތަކާ ދަނޑިވަޅެއް ކަމަށް ބަލައިގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހިސާބު ބޭރު ޚާއްސަކޮށް، ވަޒީފާތަކުން ވަކިކަމެއް ކަމަކު ބަދަލުކުރަން މާ ބަޔަކު ހުރިކަމަށް ހުރި ކަމަކު އަޑުގަނޑުވެރިންނަށް މި ހުރިހާ ރިޕޯޓު؛ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ރިޕޯޓް ބަލައިލައިފިން، އޭ.ސީ.ސީގެ ރިޕޯޓަށް ބަލައިލައިފިން، ކަން ހިނގާފައި ހުރި ހުރިހާ ގޮތްތަކުން ފުރިހަމަކޮށް ނިމުނުއިރު މި މަސައްކަތަށްވުރެ ހުރިހާ މަޖުބޫރުކަމެއްގައި ހުރި ކުރެވިފައިވާ މަގުފިރާ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުގެ ދައުލަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ހަމަޖެހިފައިވާ ތަނަކަށް ބަލަން ވަޒީރުން، އުފުލަންޖެހޭ ޖިނާއީ އޮފީސްތަކަށް. މި ދައުލަތާއި އެހެނިހެން ވަޒީފާތަކުގެ ވާހަކައެއް ނޫން. އެކަމަށްވެސް މިއަދުން؛ 30 ނޫނިއްޔާ 31 މިލިއަނާ ގާތްކަރާ އަދަދުގެ ފައިސާގެ ވަގަކާ. ކޮންމެވެސް ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތަކަށް ބަދަލުކުރަމުން ކަމަކަށް އަޑުގަނޑުވެރިޔަކު ގަބޫލުކުރަނީ. އެ ހިސާބުން ދެން ދައުލަތުގެ ވާހަކަތައް ތަނަށް ބޭރު، އިހުމާލު ވެސް ފައިދާ. ނޫނިއްޔާ ގެއްލިއްޖެ ފަރާތަކީ. ވަޒީފާތަކުގެ ވެސް ނުލިބުނު ބޭނުން، ނިންމާލާފައިވާކަށް ނުވޭ. އަސްލުގައި ކުރުމަށްޓަކައި ނުލިބޭ އަޑުގަނޑު މި ދުވަސް މި ސަބަބުތަކާ ހުރި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިނގިރޭސިބަހުގައި ކޮށްލުމު އަދަދެއްގެން، އަތުން އެއްކައިގެން ޗާޓަރފާމު ފައިސާތަކާއި، ބޮޑުވާގެ ފައިސާތަކެއް ޖުރުމުގެ އަދަދު ހިސާބު. އެއީ ހުރިހާ ބާސް ބަދަލުނުކުރާ ނޫނޭ. ކޮށްޓު އަދައިގެން ފެނިގެން މިހޭ. އެއްޗެއްޗެހި، މިއީ ދައުލަތުގެ ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ އެކްޓިވިސްޓުންނަށް؛ ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ ހުރިހާ އެކްޓިވިސްޓުންނަށް ފެނުނުން ހުރި މައްސަލައެއް.

އެހެންވީމާ، ޖެންޑަރބޭސްޑްވަޔަލެންސް ގޮތުގައި އަންހެނުންނަށް. ފައިސާތަކާއި ގުޅުންހުރި ޖެންޑަރއާ ކުރިފަސްޖެހޭން ގޮތުގައި އެންގެން. ވަރަށް ފުރުވާލުދެކޭތީ؛ ވަރަށް ދެރަވާ، ދެން މިހެން ވިޔާ، ވަރަށް ބަދުނަސީބު، މިހެން ނިންމައިލެވޭކަށް ނެތް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ރައްކާތެރިކަމުގެ މަޖިލީހުގެ ދައުރުގައި އެންމެންނަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ގަބޫލުކުރީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުން ދެކޭ ގޮތުގައި ބަލައިލުމަކީ ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑެތި އެދޭ ކަމެއް. މިސާލަކަށް ސަރުކާރުން ދުވަހު ގޮތުގައި މީގައި ފުރުޞަތު އެކު ކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަމަކަށް ނުވެސް. މިސާލަކަށް ދުވާ ނަމަ، ދުވާ ގޮތުގައި ހަމަހަމަކޮށްދިނުމާއި ޒަމާނީ މިނިސްޓްރީތަކުން ޤާނޫނީ ބޭނުމާ. އެ ބޭނުމާ އަމިއްލައަށްވެސް ގެނައުމަށް ޤާނޫނުތަކުން ނިންމާލީ. ސަރުކާރުގެ ނިންމުމެއްގައި ނޫން. އަމިއްލައަށްވެސް. އެ ބޭނުމާ އިސްތިއުފާދީފައި ވެސް އަމިއްލައަށްވެސް. އެހެންވީމާ، އަދި މިހާރުގެ ފުރުޞަތު އާއި، އެ ބޭނުމާގެ އަމިއްލަ ނިންމުމަށް. ސަރުކާރު މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ދުވަސް ހަމަޖެހިފައިވާ އަދި ސަރުކާރު ބަލައިގަތުމަށް ގިނަ ކަންތައް ގޮތުގައި ހަމަހަމަކުރުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެ ބޭނުމާ އިސްތިއުފާދިނުމާއި ވެސް މި މިޑިއާގައި، ސަރުކާރުން ވަނީ ގަވާއިދެއް ގަވާއިދުން މިދިޔަ، ހިމަނައިދިނުމަކާ ގަވާއިދާ ގަވާއިދުގެ ކުރިން. ސަރުކާރުން ބެލުމަށް ގަވާއިދާ ގަވާއިދުގައި. އެހެންވީމާ، އަދި ކުރިއަށްދާނެ މި ރިޕޯޓުތަކުގައި މި ހުރި ކަމަށް އެއްބަސްވެއްޖެ ގުޅުން ނެތް މި ފެންނަނީ. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުން މިހާރު ދެކޭ ދުވާ ގޮތުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަމުންދަނީ. މިހާ ވަރަށް ގިނަ އަމިއްލަ ފައިސާގެ މައްސަލަ. މިދިޔަ ނިމުނު އެއް ފެށި އަދި އަމިއްލަކަން އިސްތިއުފާދީފައި މި މައްސަލަ ކުރިމަތިވެ، އާއިލީ ޖެހުމަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ވެސް ގޮތަކަށް މަސައްކަތްކޮށްދިނުން. އަދި އިސްތިއުފާދީފައި ވެސް އަމިއްލައަށްވެސް އިހްތިރާމުކުރުމަށް ކުރިއަށްގެންދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަސައްކަތް ދުވަހުގެ ކުޅުދުންތެރި؛ އެގޮތުގެ ކުޅުދުންތެރިކަން މިދާ ގިނަ އަދަދުގެ ފައިސާ ދިނުމުގެ މިގޮތަށް މި ބަޖެޓުގެ މިނިސްޓްރީއާ ދުވަހު ކުރިއަށްގެންދާ ބޭނުންކުރާ އެއްބަސްވުމާ ދިމާވާ. މިއަދު އެއްވެސް ރިޕޯޓުތަކުގައި އުސޫލުން އެއްބާރު ދިމާވާ. މި ބަޖެޓުގެ އެއްވެސް މުސާރަތަކާއި، ވަޒީފާތަކުގެ ހިސާބުން ސިވިލް، މި ޖަމާގެ ކުންފުނިތަކާއި ކުރިއަށްދާ އެއްވެސް އަދި ރަށްތަކުގައި ސަރުކާރު އުޅޭގައި ދުވަހަށް ވެސް، ދުވަހަށް ވެސް މި ބަޖެޓުގެ މުސާރަތަކާއި ކުންފުނިގެ އިތުރުވާ ދާއިރާ. ޕީ.އެސް.އައިން ރިޕޯޓުގެ ޝަރުތު ދިން ކަމަށް؛ ހަމަ ބަދަލުވުން ދޮގެއް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕީ.އެސް.އައިކަން މި ބަޖެޓުގެ ރިޕޯޓުގެ ޝަރުތު ދިގުވެއް ނަމަ. ޕީ.އެސް.އައިން ހަމަހަމަކުރުމަށް ދުވަހު، ޕީ.އެސް.އައިން ވެސް ނުހަނުގާ މި ކުޅުދުންތެރި ކުރިން ބަދަލުކުރުން، ސިޔާ ގޮތުގައިކަން ކުރި ބަދަލުކުރުން، ކުރުމަށްފަހު ބަދަލު ކުރީ. އެ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބަދަލު ކުރީ. ޕީ.އެސް.އައިން ވެސް މި ބަޖެޓުގެ ޖީތަކުގައި ހަމަހަމަކަން، ވަޒީފާތަކުގެ ހިސާބުން ދިނަހަނަ ސިވިލް ކުރިއަށްގެންދަނީ. އެއްބަސްވުމާ ގޮސް މުސާރަތަކާއި ހިސާބުގައި ހަމަހަމަކަން ޕީ.އެސް.އައިން ވެސް ފޮނުވައިދޭނެ. މާލޭ، ވަޒީރު ކުރިއަށް ނަޒަރެއް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބަޔަކު މަޖިބޫރު ކުރީ މިދިޔަ. މި ނުބައި ބޮޑު މި އަދަދުގެ ވަޒީފާގެ

މުޒާހަރާތައް ހިންގާން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާލީ ފަންނީ ޤާބިލުކަން މި ކުންފުނިތަކުގައި ހުރިތޯ ބެލުމައި ނޫން. އެއީ ބޮޑު އިހުމާލެއް. ނޫނިއްޔާ އެއީ ކޮރަޕްޝަނެއް ހިނގުމަން ބަލައި ހިންގާފައިވާ އަމަލުތަކުގެ ބެލުމުގެ ގޮތުގައި ޖާގަ މާ ބޮޑު. މާ ބައިވަރު ހުކުމެއް އެބައޮތް. މި ފައިސާ މިހާ އަދަދަކަށް ދޫކުރިއިރުގައި ނުވޭ ގަރަންޓީއެއް ހުށަހަޅާފައެއް. ވަރަށް ބޮޑުވީ މައްސަލަ މި ހުންނަނީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ؛ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާގެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން ވަރަށް ބޮޑުވީ މައްސަލަ. ބިލު ކޮމިޓީއާ ދޭގޮތް މަޢުލޫމާތުތައް ހިއްސާކުރައްވާފައިވާކަން ވެސް މި ރިޕޯޓުތަކުން ފާހަގަކުރަން އެބަހުރި. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ރިޕޯޓުން ފެނޭ، އޭ.ސީ.ސީގެ ރިޕޯޓުން ފެނޭ. ވަރަށް ބޮޑުވީ މައްސަލަތައް މި ހުންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަ އާއްމުކޮށް އެގްރީމެންޓު ސަރުކާރާ އެކުގައި، އެ ކުންފުންޏާ ދެމެދުގައި ކުރި އެގްރީމެންޓު؛ އެ ގަރަންޓީކުރުމުގައި އެބަވޭ 16 އެޕްރީލާ ހަމައަށް މުޅި އެގްރީމެންޓަށް އެއްބަސްވުމުގައި ނެތް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 16 އެޕްރީލްގައި މުޅި އެގްރީމެންޓް އެއްބަސްވި. އެކަމަކު އޮތީ 2 އެޕްރީލްގައި ވީ އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުގައި. ޝަރުތަކީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިވަރު ސަރުކާރާ ވެއްޖެއާ، ދައުލަތުގައި ވެއްޖެއާ މި މިންވަރު ބަލައިގަތުމުން. އެގްރީމެންޓުކަން ކޮންޓްރެކްޓުގައި ގަވާއިދުގައި މި ވަނީ އަނިޔާވެރި، މި މިންވަރު އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ކޮމިއުނިޓީތަކަށް، ގާތްގަނޑަކަށް ސަރުކާރާއި މިސާލަކަށް ވާ ކަމަށް، ދިވެހި ދައުލަތުގެ ވެސް ފާހަގަކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 16 އެޕްރީލްގައި ވީ އެއްބަސްވުމުގައި، ހަމަގައިމު ސަރުކާރާއި ކުންފުނީގެ އެކުގައި ދެމެދު ވާހަކަ ބަލައިގަތުމުގެ ކުރިން، ޤާނޫނީ ގޮތުން މި ކަންތައް ވަނީ ކުރެވިފައި. ދެން ހަމަ މިހާރު ބަލާއިރު ގާތްގަނޑަކަށް މިލިއަން ޑޮލަރު، އެ ފައިސާ ދައުލަތަށް ލިބުނު ކަމަށް ވެސް ބުނެވޭ. ރަށުގެ ކުންފުނިތަކުގެ ބިޑު، މި ދަންނަވަނީ އެގްރީމެންޓުގައި ޤާނޫނީ ސަރުކާރުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރީގައި ވާހަކަ ދެއްކި ކަންތައްތައް. މި މަސައްކަތް ސަރުކާރުން ކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ ބައިވަރު ވާހަކަ ވެސް ނުދެކެން. ދެން އިތުރަށް އެކަމާ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި ވާހަކަ ދެއްކިން. ދެން އަނެއްކާ ވެސް ސަރުކާރުން ބަޔާންކުރާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ބޭނުމަކީ ނުބުނެވޭ ވާހަކަ. ދެން ކުރީގައި އެ ރިޕޯޓުގެ ވާހަކަ، އެ ބިލް ވެސް ކުންފުނިތަކުގެ ފައިސާ ދޫކުރާ ބަޔާން ވެސް ނޫން. ދެން ވެސް ސަރުކާރުން ދީފައިވާ ހުއްދަތަކާއި ހަމައެކަނި ދަރަނި ބަލައިގަނެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފޮނުވި ބިލްތަކަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ ސަރުކާރުގެ ޑިޕޮޒިޓް ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ފަދަ ބަޔާން ދޫކުރެވޭނެ. އެއީ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ބަޖެޓެއް ކަމުގައި. ފައިސާ ދޫކުރެވުނު މައްސަލަ ނޫނިއްޔާ އިތުރު މިފަދަ މައްސަލަތައް ބަލަހައްޓަން ކަމަށް. ބޭނުމީ މިހާރު ކަމެއް. ނުހަނު ބޮޑު ކަމެއް ކަންނޭނގެ. އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި އެ މަސައްކަތް ކުރަން ބޮޑު ފައިސާ. ކުރިން ޤާނޫނުގައި ބޭނުން ކަމެއް ނޫން. ބޮޑު ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމަށް ދިޔަ ސަރުކާރުގެ ސަބަބުން، ފުރަތަމަ އެކަމާ ހުރި ބޮޑު ބަޖެޓެއް ވެސް މި މައްސަލައާ ދެން ކޮމިޓީން ފެށި ކަމަށް. އޭރު ދައުލަތުގެ ބާރުތައް، ވޭތުވެދިޔަ ސަރުކާރުން ދެން ކުރިން ބޮޑު ކަމެއް ނޫން.

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މި މައްސަލައިގައި އަތްދޫކޮށްލެވިގެން ނުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭތީ މި ވާހަކަ ހިއްސާކޮށްލީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ރިޕޯޓު ދިރާސާކުރުމުގެ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރަކީ. އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް ވަރަށް ސުވާލެއް އުފެދޭ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް ވަރަށް ސުވާލެއް އުފެދޭ. ރާއްޖެއަށް މި ފައިސާ އަނބުރި އައިތޯ އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކުން ބެލިތޯ؟ މިއިން އެއްވެސް ރިޕޯޓެއްގައި ވީތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ދިރާސާތަކުން، އަދި އޭ.ސީ.ސީގެ ރިޕޯޓުންނާއި އެހެން ހުރިހާ އެއްޗަކުން އެބަ އެނގޭ، މުޅި މިކަން ގަސްދުގައި މި އޮތީ، ކޮރަޕްޝަންގެ ޒަރިއްޔާއިން ގޮތުގައިކަން. އެއްވެސް ޝަކުވާއެއް ވެސް ނުވޭ. އެއްވެސް މީހަކަށް ޖަވާބުދާރީ ވެސް ނުވޭ. އިތުރަށް ބަލައިލުމަށް އެބަ އައީތޯ، އެ ފައިސާ އަނބުރާ ރާއްޖެ އައި ކަމެއް ނުވަތަ އެއިން އެއްވެސް ދިރާސާކޮށްގެން ރާއްޖެ އައިސްފައިވާތޯ؟ އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަރިހުން، މުޤައްރިރު އަރިހުގައި މި އަހައިލީ. އަޅުގަނޑަށް ރަނގަޅު ޖަވާބު އެއްކޮށް ވިދާޅުވެދެއްވައިފިއްޔާ. މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ވެންޓިލޭޓަރުތަކަށް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ސަބަބުން ދެން އެ ފައިސާ އަނބުރާ ދައުލަތަށް ޕްރޮކިއުރުކުރި އަނބުރާ ދައުލަތަށް ވާކަން އެނގޭކަމަށް ނުވޭ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިދަންނަވީ، ދިވެހި ދައުލަތަކަށް ނޫން. އެހެން މީހެއްގެ އެކައުންޓަކަށް ފޮނުވި އަދި އެހެން ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ އެކައުންޓަކަށް ވެސް؛ އެ ފައިސާ އެ ދިޔަ ތަނަކުން، އެމް.އެމް.އޭއިން ފައިނޭންޝަލް އިންވެސްޓިގޭޝަން ޔުނިޓުން ފައިސާ ދައުރުވާ ގޮތް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަލަހައްޓަންޖެހޭނެ. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ވަންނަ ކޮންމެ ފައިސާއެއް އަދި ކޮންމެ ޓްރާންޒެކްޝަން އަންނަ ފައިސާއެއް ވެސް އެއީ ކޮން ތަނަކުން ކޮން އިންވެސްޓަރަކާ ގުޅުވައިގެން ކޮން އެއްޗެއްގެ ޔަގީންކޮށް މިއީ ފައިނޭންޝަލް ސިސްޓަމަށް ވަރަށް ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ބަލަން އެބަ ޖެހޭ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ވިދާޅުވީ، އެއީ ޕްރޮސީޖަރަލް މައްސަލައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ، ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމްއެމްޕީއާރުސީގެ ވައްކަމުގެ މައްސަލާގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަތްމަތިވެގެން ނުތިބޭ މައިގަނޑު އެއް ސަބަބަކީ، އަޅުގަނޑުމެން ނިސްބަތްވާ، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީ ފުރިހަމައަށް ވެސް ވަކާލާތުކުރާ އަދި އެ ޕާޓީގެ އެންމެ މައިގަނޑު އަސާސީ އެއް ސިފައަކީ، ތިމަންނާމެން ވައްކަމާ ދެކޮޅު. ވައްކަން ހުއްޓުވަން ފުރިހަމަ ސިސްޓަމެއް މަސައްކަތްކުރަމުން، ދިވެހި ދައުލަތުގައި ޖަވާބުދާރީކުރުވަނިވި ނިޒާމެއް ބަޔަންކުރަން މަސައްކަތްކުރަމުން އައި ޕާޓީއެއް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީއަކީ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރު އޮތީ، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީއަށް އިންތިޚާބުކުރެވުނު 65 މެންބަރުން ރައްޔިތުން ދިމާލަށް އެބަ މި މަޖިލީހުގައި ތިއްބެވި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަޖިލީހުގެ ކުރިމަތީ އަޅުގަނޑުމެން ތިބީ ހަމައެކަނި، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު މި ވާހަކަ ދެއްކުމަށް ތަކުރާރުކޮށް މިނަވަރަށް ބަޔަކު ހިނގާ، މިގޮތުން އިންސާފުވެރި ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ މުއައްސަސާތައް ހުރި ދިރުވުމުގެ ކުރިން ދިރުވާލުމަށް، ސަރުކާރުގެ ކުރިއެރުން ހިފާ 65 މެންބަރުން ހިފާ، ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ވިސްނާފައި ސަރުކާރަށް ހިފާ. މި އަހާ، ކޮންކަމެއްތޯ؟ އެއީ ތަރުޖަމާނުކުރާ ޤާނޫނު؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ކޮންމެ ދިރިއުޅުމެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލާ ސުލޫކު. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދިރިއުޅޭ ރަށް، ފާހަގަކުރަން ބޭނުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި އިސްކަންދީގެން ކަމަކަށް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ޖަވާބުދާރީކުރުވަން އޮތީ މުއައްސަސާއަކީ މިއީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހޭ. މި މަސައްކަތުގައި ދެން ދައުލަތުން އޮތީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ޖަވާބުދާރީކުރުވަން އޮތީ މުއައްސަސާއަކީ މިއީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހޭ. ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް މަސައްކަތުގައި ކަންބޮޑުވާ އެހެންނަމަވެސް ސަރުކާރަށް ބާރު.ބޭއިމާނެ ޙަޤީޤަތް. އަދި ޕީ.ޖީއާއި ޙަޤީޤަތް ސަރުކާރަށް އާ ޙަޤީޤަތް އިންތިޚާބުކުރި އާ ޙަޤީޤަތު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އާ ރައްޔިތުންނަށް ޖަވާބުދާރީވާނެ އަޅުގަނޑުމެންނާ ބެހޭގޮތުން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން އެހެންނަމަވެސް ރިޕޯޓުގައި މިހެން މަސައްކަތުގައި ޕީ.ޖީގެ ދައުލަތުން ނިންމީ، ރިޕޯޓުކުރަން ބަލައިލަން މިހެން ގެއްލުނު ހުރި ނިޔާވެ ނުކުރެވިއްޖެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދާރީވާން ޖެހޭނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުސިޔާސަތުގެ ދައުރުގައި، މި މުއައްސަސާގެ ބޮޑުސިޔާސަތުގެ ދައުރުގައި އާ އާ.ބޭއިމާނީ ޕީ.ޖީއަށް މިހެން ނުވިސާ ދެން މި ރައްޔިތުން، މި ރައްޔިތުން ފާހަގަކުރަނީ ކީއްވެތޯ؟ މި ރައްޔިތުން ޖަވާބުދާރީވުން ކުރަނީ ކޮންކަމަކާތޯ؟ އެހެންވީމާ، މިއަދު ޖެހޭ ބަލަން މި މަސައްކަތް ރިޕޯޓުކުރަން ޕީ.ޖީއަށް އަންގާއިރު ވެސް، އެއީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބާރުލީ ކަމެއް. އަދި މި

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަވާބުދާރީކުރުވަނިވި ނިޒާމުގެ ތެރެއިން މިކަން ކުރުވިގެންދާނީ، އެކަމާ އަޅުގަނޑު އުފާކުރާ ވާހަކަ މި ފުރުޞަތުގައި ދަންނަވާލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަދި ހަމަ މި ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މިކަން މި މައްސަލަ ހިފިގެން އައިއިރު [illegible] ކޮމިޓީގެ [illegible] އިންސާފު [illegible] މިނިސްޓްރީގެ [illegible] މިނިސްޓަރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފޮނުއްވި ސިޓީއެއް ކަމަށް ޝަކުވާ މީޑިއާގައި އަޅުގަނޑު ދެކިން. އެ ސިޓީގައި އެކަމަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ [illegible] [illegible] މި މުއައްސަސާއިގައި [illegible] އިތުރު މީހުން، [illegible] ފައިދާ މި މުއައްސަސާއިގެ ތެރެއިން ލިބުނު އިތުރު މީހުންގެ ނަންތައް ހާމަކުރަން. އެއްވެސް [illegible] އިދާރާތަކުން، ފުލުހުން ވެސް އޭ.ސީ.ސީން ވެސް އަދި އެހެން ތަނުން ވެސް މި ސިޓީއާ ގުޅިގެން ވެސް އެ ކަމަނާ ސުވާލުކުރިކަން ވެސް އަދި އަދާ ޖެހެންދެން ވެސް އަޑުއަހާފައެއް ނުވޭ. ކޮބައިތޯ އެ ކަމަނާގެ އެ ސިޓީ. [illegible]؟ އެއީ އެހާ ކުޑަ ކަމަކަށް، އެއީ [illegible] ވެގެން މި ދައުލަތުގައި، މި ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އެ [illegible] ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ވާހަކައެއް. އެކަމުގައި ހިމެނުން، އެކަމުގައި ހިމެނުނު، ބޮޑު [illegible] [illegible] މި [illegible]، އިތުރު މީހުން މިގައި ހިމެނޭ. [illegible] ހާމަކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކުން މިކަމާ [illegible]، އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] މި ވާހަކަ ދައްކަންޖެހުނު [illegible] އެއީ ވަރަށް ދެރަ ކަމެއް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ގޮވާލަން އަދިވެސް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް ވެސް މި މުއައްސަސާއިގައި، މި މުއައްސަސާއިގެ [illegible] މިކަން މި ވިދާޅުވާ ވިދާޅުވުން ވެސް ހިމަނައިގެން މި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ހަދައިގެން [illegible] މިނިސްޓަރު އަމީންގެ [illegible] ވެސް މިކަން [illegible] މިކަމުގައި ހިމެނޭ އެންމެން ޝާމިލުވާ ގޮތަށް ފުރިހަމަ ތަބްޞިރާއެއް ކޮށްދިނުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުރިހަމަ ތަބްޞިރާއެއް މިކަމުގައި ކުރެއްވި ބައެއް އަދަދު [illegible]؛ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން، މި މަޖިލީހުން މިކަން [illegible] [illegible] ކަމަށް. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑު މި ޖަލްސާގައި [illegible] މިކަމުގައި ވާ ހުރިހާ ބާރުލުން، އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު މިކަން ކުރަމުންގެންދާނަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިވާ ޢަބްދުﷲ އަށް.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިވާ ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން މައްސަލަ ފޮނުއްވި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެ މައްސަލައިގައި ދައުވާކުރެވުން ނުވޭ ކަމަށް ވިދާޅުވުމުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖުޑީޝަލް ކޮމިޓީން މި މައްސަލަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ސިޓީފުޅު ފޮނުއްވައިގެން ކޮމިޓީން ބައްލަވައިދެއްވުމީ އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީއަށް ވެސް އަދި މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ވެސް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ޖަވާބުދާރީކުރުވަން ގާނޫނުން މަޖުބޫރުކޮށްފައިވާ ތަން. ގާނޫނުއަސާސީން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ބާރު ދޭ. އަދި ގާނޫނުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ބާރު ދޭ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ރައީސް އޮފީހުގެ ކޮންޓްރޯލް ޖެހިލާބައެއް ނޫން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ކޮންޓްރޯލް އޮތުން ޑިޕާޓްމަންޓެއްގެ އިކްސްޓެންޝަނެއް ނޫން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ޕްރޮސިކިއުޝަނާއި ގާނޫނުން މިނިވަން މުއައްސަސާތަކަށް ޖަވާބުދާރީކުރުވަން މަޖުބޫރުކޮށްފައިވާ ތަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތްކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެހެން މުއައްސަސާތަކުން، ދޭދޭ މުއައްސަސާގެ ތެރޭގައި މައްސަލަތަކާއި ކުރިއަށްގެންދެވިގެން ނުވަތަ އެކަކު އަނެކަކަށް ދޭންވާ އެއްބާރުލުން ނުދެވިގެން، ނުވަތަ އެހެންނަމަވެސް އެކި ސަރަހައްދުތަކަށް ބަލައި ތަފާތުކޮށް ކުރިއަށް ނުދިޔައިމާ ވިސްނެ އޮބްޖެކްޓިވްކަން ވެސް، އަދި ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަ ގޮތުގައި ވެސް ހަމަ ދަންނަވަން އޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ބާރު ގާނޫނުއަސާސީގައި ދީފައިވާ ތަން. މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ޑިމޮކްރަސީގެ ނިޒާމު އެއްހަމައަކަށް ގެންދާ އެއްޗެއް ނޫން. މިއީ ދިރިއުޅުއްވާ، މި ޑިމޮކްރަސީއެއްގެ ނިޒާމު އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާ ގޮތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޖުޑީޝަލް ކޮމިޓީން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވަކިކުރަން؛ ކޮމިޓީން މި ބާރު ގޮސް ކަންކަންތައް ބަލައިގެން މަސައްކަތްކުރުން ވަކިކުރަނީ ބަނދެވިފައި ނޫން. އަދި އެކަމަކަށް މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަންކުރާނީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ނޫން. އެކަމަކު ޖުޑީޝަލް ކޮމިޓީން ވެސް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ފޮނުއްވި ރިޕޯޓު ދިރާސާކޮށްފައި ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުޅެދުންތައް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް މަޝްވަރާކޮށްދެއްވާފައި ހުށަހެޅުއްވުމުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވެސް އެ ވިދާޅުވޭ، އަދިވެސް ޖުޑީޝަލް ކޮމިޓީއަށް އަދި އިތުރަށް ދިރާސާކުރެއްވުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ތަނެއް ވަރަކަށް ފާޅުކުރަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެ ހަމަކޮށްދިނުމުގައި. އެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލަން ކުރަނީ ވެސް، ކުރަނީ ވެސް އެއްވެސް ހަމައެއްގައި މި މަޖިލީހުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބެލީ ގޮތް ކޮންމެކަހަލަ ވަގުތު މިހާރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު، މިދިޔަ 5 އަހަރުގެ ޕީ.ޖީ.އޮފީހުގެ ޚިދުމަތްތެރި ގެއްލިފައި ނޫން. އެހެން ކަމަށްވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުލާ. އެހެންނަމަވެސް، ނުވަތަ ކުރިއަށްދާނަމަ، އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އަދާކުރަންޖެހޭނެ. އޭރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މި ކުރާ ކަމަކީ. މި ފިޔަވަޅުތަކާއި މަސައްކަތަކީ، ފިޔަވަޅުއަޅާއިރު ވަކިކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ހިފެހެއްޓުން ކަމެއް.

ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭއްވި ގަބޫލުކުރެވޭ ވަރަށް ވައްކަންކޮށްނުލައި އޮޅީ، މިއީ އާންމު މަސްވެރިކަމަކާން ވެގެން އާންމު މަސްވެރިކަމެއް؛ އަޅުއްކާވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރުކުރި މިހެން ސަރުކާރުތަކުގެންދާ ތަން ފެންނާތީވެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފަރާތުން މިކަމުގެ ތެރެއަށް މި ވަނީ. ދެންވެސް ވަންނާނަން، ދެންވެސް ވަންނާނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މުޅި މިއަދު ބަޖެޓުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެޖެންޑާގައި މި އޮތީ އެއް މައްސަލައެއް. ހަނދުން އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރެއްވި، އާދިޔަތު ވަޒީފާއަށް އަނިޔާވާކަހަލަ އިންސާފު ނުލިބޭގޮތަށް ވާހަކަ، ކުރުކުރާ މިހެން ސަރުކާރުތަކުގެން ދިޔަ ވާހަކަ. މިހާރު އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ ފެންޕިއޯރުގެ ވައްކަމުގެ، ބޮޑު ވައްކަމެއް ކުރީމާ އަޅުއްކާވެސް ދައްކާށްކުރުމުގެން އެއް ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން ފެނުނު ގޮތުގައި މިއަދު އެހެންވީމާ މި ދަރަޖޭ އެއް މައްސަލައެއް. ކުރުކުރާ މިހެން ސަރުކާރުތަކުގެން ތަން. އިންސާފު ނުލިބޭ ވާހަކަ. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު އަރިވެސް އެއް ފަހަރު ޖެހިލަނީ ކޯޓުތަކުން މި ދިރާސާކުރެއްވި ކުރެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އަދި އެހެންދަރަށް އަޅުގަނޑު ދިރާސާކޮށްގެން އަޅުގަނޑު ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އިޞްލާހު ބަދަލުތަކުންގެ ބޭރުގެ ކޯޓުގެން ފެސް އަޅުގަނޑު މިކަމުގައި އިންސާފުލިބޭނެކަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފުރުސަތު ހިފުއްވަމުން ދަނިކޮށްވޭ ގާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާ ބެހޭގޮތުން ބަހުސްކުރުމަށް، އެއްވެސް ކަމަކު ޝަރުއީ ކަނޑައަޅާ ނުހިނގާ، އެއީ މި މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް މި މަޖިލީހުގެ ޖެހިލަނީ ކޯޓުތަކުން ސަރުކާރަށް ފަރާތުން ފަރާތުން މިނަވަރުން ފެސް ދައުލަތުގެ ވަކިކަން. ދެން އެ ކަން ދަރަޖައިގެ އުސޫލުތަކާއި ދެކޮޅަށް މިއަދު ކަނޑައަޅާ ކަމެއް، އެއީ ފުރުސަތު ލިބިދިނުން. މިއަދު ހުށަހަޅާ ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުނު ކަމެއް ބޮޑެތި ގާނޫނީ ކަންތައްތައް ގަބޫލުކުރެވޭ އިދާރީ ގޮތުން ސިޔާސީ، ގާނޫނު އަސާސީގައި ވެސް، މިކަން ސަރުކާރު އެބައޮތް. ބަލާލު މިހެން، ދައުލަތުގެ އަޅުގަނޑުމެން މިނިވަން ވަނީ، އަދި މި މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް އަޅުގަނޑު އިންސާފަށް އެބައޮތް މިއަދު ބެލުމާއި ވަގުތު ނަގައިގެން މިހާރު ދެވިދާނެ ބަހުސްއަށްވުރެ ގިނަ ވަގުތު، ދެން އެކަން ނިމިފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ކުރަނީ ހިތްހަމަޖެހޭ ގޮތެއް ނޫން. އެކަން ވަރަށް ދަތި. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މިހެންނެއް ވަރަށް މުހިންމު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މައްސަލައިގައި އަނެއްކާވެސް މަޖިލީހުގެ މި ތަޅުމުގައި ވާހަކަދައްކަން މި ޖެހުނީ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަކަށް. ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ މި ރިޕޯޓު އަޅުގަނޑު ވަރަށް ރަނގަޅަށް ކިޔައިފިން. މި ރިޕޯޓު އެކުލަވައިލެއްވި އިރު މި މަސައްކަތް ކުރެއްވި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރާއި އަދި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު މަރުޙަބާ ދަންނަވަން މި މަސައްކަތް ކުރެއްވި ކަމަށް ބަލައި. އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި އުފެދޭ ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން މި ޤަޟިއްޔާ އެހާ އަވަހަށް ޖުޑީޝަލް މިނިސްޓްރީން ދޫކުރި ހައްލުކޮށްދެވޭނެތޯ؟ އެ ޤަޟިއްޔާ އެހާ އަވަހަށް ދޫކުރިއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާ ކޭސް ވަނީ ކޮން އެކައުންޓަބިލިޓީއަކާ؟ އެކަން ބެލޭނީ ގޮތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީ މެދުވެރިކޮށް ނަމަވެސް، ނޫނީ 241 ކޮމިޓީ މެދުވެރިކޮށްގެން ނަމަވެސް ބެލޭނެ ގޮތެއް މަޖިލީހުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ހަމަ ނުވާނެތޯ؟ އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއަދު ދެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް މި ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން، ހަޤީޤަތުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގެ ގިނަ މެންބަރުން ވެސް، އަދި ހަމަ އެއްޕާޓީއެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ޤާޟީން މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ވެސް ގަބޫލުކުރާނެ، މިއީ ހަމަ ސިޔާސީ ނުފޫޒުފޯރާ ހިންގާފައި އޮތް، ދައުލަތުގެ، ސަރުކާރުގެ އެއް ފުށުއަރާއަރަން ފުށު ދިޔަ ފުށުއަރާ، އެއް މުއައްސަސާއަކުން ފުށު ދިޔަ މުއައްސަސާއެއް ގުޅިގެން ހިންގާފައި އޮތް ސިޔާސީ ކަރަޕްޝަނުގެ ޗާޖުކަން ބޮޑު ޖަރީމާއެއްކަން. އެހެންވީމާ، މި ބާވަތުގެ ކަމެއް ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ހިނގައިދިޔަމާ އެ ފަރާތާ ވަރަށް ކޮންޓްރޯލްކުރަން ބުރަ، އަޅުގަނޑު ދެކެނީ ކަރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމަށް ބަލައި ވެސް ކުރަން އޮތް ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން މިއަދު އެބަޖެހޭ އިސްލާހު ކަމާ ގުޅޭ މުއައްސަސާތަކުން މަސައްކަތްކޮށް ކޮމިޝަނަކުން މި ގެއްލުން ތަޙުޤީޤުތަކުން ވަނީ ކޮން އެކައުންޓަބިލިޓީއަކާތޯ ބެލުމަށް ބަލައި ވެސް މަސައްކަތްތަކާއި ކުރަން. އެހެން އަޅުގަނޑު ހެދިއްޖެއްޔާ، މި ޤައުމު ވަން އެކައުންޓަބިލިޓީއަކާ، އެއީ ކޮން ބާރެއްގެ، ބަޖެހޭ ނޫނީ އަޅުގަނޑު ދެކޭ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން އެންމެ އެކަނިވެސް ކޮމިޓީގައި މިވީ ނަތީޖާއެއް ނުލިބުނު. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދެކޭ ކޮމިޓީގައި މިކަން ފުރިހަމަކުރުމަށް ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އެކައުންޓަބިލިޓީ ވެސް ރަނގަޅަށް ކޮންޓްރޯލްކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން މި އެކައުންޓަބިލިޓީއަށް ރަނގަޅަށް ކޮންޓްރޯލްކުރެވިއްޖެއްޔާ ވަކިން ތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން ފެންނާނެ، ބޭނުންވާން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމައާއެކު މި ތަޅުމުގައި ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން ހުށަހެޅުއްވި ރިޕޯޓުގައި އެ ބޭފުޅުން ނުވިސްނަވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން މި އެކައުންޓަބިލިޓީއަކަށް ނޫނީ އެ ޤަޟިއްޔާ ދިޔައީ ކޮސްމެޓިކް ގޮތަކަށް ޖުޑީޝިއަރީން ނުބައިކޮށް ފުރިހަމަ ނުވެވިއްޖެތޯ؟ އެކަން ދެޖެހިފައިވާ ކަމެއް، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ، އަޅުގަނޑު ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީ މި މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރާ މަރުޙަލާގައި ވަސީލަތްތަކާއި، އެ ޤަޟިއްޔާ ވަނީ ކޮންޓްރޯލްކުރެވިފައިވާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިފެހެއްޓޭ މި މަޖިލީހުގެ ބަޔާނާ ހަމައެކު ވާސިލްވެވޭނެބާއޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް

ބޭނުން ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީއަށް ވެސް އަދި މި މަޖިލީހަށް ވެސް ދަންނަވަން، އެ ފަރިސާ ވަން އެކަމުންބެހޭކަށް ބަލުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް އިތުރަށް ވަރުގަދަކުރުމަށް. އެހެން އަޅުގަނޑު މިދަންނަވީ، އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް އެބަ ގަބޫލުކުރޭ، މިއީ ހަމަ ސީދާ އެއް ފެނޭގާރަން ފުލާ ދީނަ ފުރާޅަތަކާއި ގުޅިގެން ހިންގާފައި އޮތް ކަރަޕްޝަނެއްކަން. ސަރުކާރުން ކޮންމެ ފާހަގަކުރެވޭ ދައުލަތުގައި ވިޔަސް، މި މައްސަލައިގައި އެއް ފެނޭގާރަން ފެނާ ދީނަ ހިފުނުކަން އަޅުގަނޑު ހިތުން އެބަ ސާބިތުވޭ، ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އެ ރިޕޯޓް ދޮގުކޮށްގެން ތަޙުޤީޤުކުރެވި ކުރިއަށް ގެންދަން ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަމުން އަޅުގަނޑު ހިމެނޭ ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށް ނުދާނެ. ސަރުކާރުން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވެރިކަން އަދި ޖީ.އެމް.ސީ ޓްރަސްޓްކޮށް ކަރަޕްޝަން ދޮން ފަރާތަ ދަންނަވަމުން. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ހަޤީޤަތަކީ، މިވަރުގެ ބޮޑެތި ކަންކަން ހިނގައިދިޔައިރު ފެނޭ ސަރުކާރުން މިކަމުގައި އަޅާނުލާ ދިޔައިރު، އަދި ކަރަޕްޝަންގެ ކަންކަމަށް މަގުފަހިވާން ޒިންމާކަން ނުވާތީ ހިތާމަކުރަމުން ޒިންމާކަން ސަރުކާރުން ކަންހިނގައި ގުޅުވާލުމާއި ކަރަޕްޝަން ކަނޑައެޅުނު. މިއީ ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅި ކަރަޕްޝަން ޖަރީމާސް.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު ނާޒިމް ޝުކުރިއްޔާ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް؛ ސަރުކާރަށް ނިސްބަތްވާ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވިދާޅުވެއްޖެ އެ ގެންދަވަނީ، ސަރުކާރުން ފުރަތަމަ ބަޔަކު ނުބައި. ހެޔޮ މިނިސްޓަރު ބަދަލުވެއްޖެ. މައްސަލަ ބަލައިލި ކާޑުތަކުން، ސަރުކާރަކުންނެއް ނޫން. އާދަމް ޝަރީފް، އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު، ޖެހިލުން މިނިސްޓަރަކަށް ހުންނެވިއިރުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތަޢާރުފު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ޒާތީ އުނާގެން މެންބަރުން އެއްބަރަން އުޅެއި، ބޭރަށް އުޅެއި، އަހަރު ވަނީގެން މިއަދު ތަޢުލީމުގައި ހުރި ފާހަގަ ވިދާޅުވެފައިވާ ބަދަލުކުރައްވައި ވިދާޅުވެފައިވާ އެ ގެންދަވަނީ ކޮންކަމެއް ފާހަގަކޮށްލީ؟ ކޮބައިތޯ ސަރުކާރުން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ؟ ސަރުކާރުން ބުނޭ ކޮއްޗެއް އެއްކޮށްލުން ސަސްޕެންޑްކޮށްލި، މިނިސްޓަރު ވަކިކޮށްލި، އޭ މިނިސްޓަރަށް ދެއްވައިލީ، ކޮބައިތޯ މަޢުލޫމާތު ހިނގައިދީ. ދެން ކޮބައިތޯ ސަރުކާރުން މިކަމުގައި ޒިންމާދާރުވާނީ ކަމެއް؟ ނޫޅޭ އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ފާހަގަކުރެއްވުން:

މި ދައުރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ތިއްބަވާ ބާރުލުއްވުމާ ހިނގަމުންދާ ކަންތައްތައް އެނގޭވަރުގެ ހުރި ހާލުގައި ތިބި މީހުންނަށް، އަދި މި ކަންކަން ހިނގަމުންދާ ގޮތް އެނގޭ މީހުންނަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެނގޭނެ، ކުރީގެ ހޯމް މިނިސްޓަރު ވަކިވެވަޑައިގަތީ ހިޔާނާތްތެރިވެގެންކަން. އެކަމުގެ ކުރެވިފަ އަޅުގަނޑު ވަކި މި ތަނުގައި އިންނަވި ބާރުގަދަކަން ދަންނަވާކަށް ނެތީން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަންޖެހޭނީ، ހަމަ މިތަނުގެ؛ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މި މަޖިލީހުގެ ވަކީލުގެ ތުހުގެ ހަމަ ތުހުމަތުކުރުމުން ހޯމް މިނިސްޓަރު އިސްތިއުފާއަށްގޮވާލައިގެންނެވި ކުރިއެވެ. އަޅުގަނޑަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ، މި ތަނުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ ގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް މެންބަރުން ތިއްބަވައިގެން ވޯޓު ސަރުކާރުން މިކަމުގައި ފިޔަވަޅެއް އެޅި ފާހަގަ ދައްކަވައިގެން ސަރުކާރު ހިމާޔަތްކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހުރީ ނިކަމެތިވެގެން ކަމަށް ދެކެވޭ ދައުލަތުގެ ގެއްލުންތަކެއް ކަމަކަން. އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ، 241 މިލިއަން ނަގަފައި އަދި ޑީ.ޖޭ ސާކިރީ މިލިއަން ނަގަފައި، މި މަޖިލީހުގެ ބައެއް މެންބަރުންގެ ފައިސާ އެކައުންޓްތަކަށް ބަދަލުކުރެއްވިކަން. އެހެން އަޅުގަނޑު މިދެންނެވީ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިފާއަށް ފާހަގަކޮށްލާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ބައިމަގުގައި އުޅުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއް. އެކަން އެނގޭ ރަނގަޅަށް ގެންދެވޭނީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ހަމަ ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރެއްވިއިރުން. އެހެން އެކަން ކުރެއްވީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުގެ ދާދި ބާކީގަޑިއާ ގުޅިގެން، އަޅުގަނޑުގެ ވާނީ 3 މިނިޓުން. ބާކީ އޮތް ވަގުތުގައިވާ އަހަރުންތެރި، ސަބަބު ބޭނުން އޮތް އިންޖީނިއަރިންގާ އަހަރުންތެރި، އަދި އިސްލާމިކް ބޭނުންގައިވާ އަހަރުންތެރި. 3 އަހަރުންގެ ސަބަބުތަކުން ވެސް އަޅުގަނޑު ވާން ހުރަހަކަށް. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީން މިއަދު އަޅުގަނޑުގެ ބަޖެޓްސާއި ސަބަބުތަކާ އެކުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަމުން. އަޅުގަނޑު އެދެން، އެހެން ހުރި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް، މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް، އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުން ބަލައިލާނަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖަވާބު މީގެން އެއްބަސް ދަނޑިވަޅުން ވަކިކަމަކުން ފިޔަވަޅު އުފެއްދެވި އަޅުގަނޑުމެން އެދުނީ ކަމަށް ނޫން. އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި ޝުއޫރާއި ނިމުމަށް، މި މަޖިލީހުން ޖަވާބު ބުނެވިދާނެ

ކޮރަޕްޝަނަށް ދޫކޮށްލޭ އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި ޝައްކުކުރުވާ ކަމެއް ނޫންކަން އެބަ އެނގޭ، މި ރިޕޯޓު މި މަޖިލީހުގައި ބަލައި، މި މައްސަލަ މި ތަޅުމަށް ގެނެސް، އަނެއްކާވެސް އަލުން އަނބުރާ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮސީޖަރަށް ގެންދަން އަރިހުގައި މިކަމާ ގުޅިގެން ކޮމިޝަނުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރިއަރާގެންދިޔުމަށް ދަރަނިވާ ދެކޮޅުވުން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތު އަރުވަނީ ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބަށް. ޝުކުރިއްޔާ، ނަމަވެސް، ވިޔަފާރިވެރިން ވެސް އެއީ ހަމަ ބޭއްވިފައިވާކަމެވެ.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ޕެންޑެމިކުގެ މައްސަލައާ މިއީ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. ފުރަތަމަ މި ކޮމިޓީގެ މި ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން މިކަމަށް ދައުލަތުގެ އެތައް ހަރަދުތައް ކުރަން ޖެހިވަޑައިގަންނަވައިގެން ދައުލަތުގެ ހަރަދުކުރަން ފެނިވާ މި މަޖިލީހުން ނިންމުމުން، އޭގެ [illegible] ހުރިހާ ތަނެއް، މިކަމާ ގެއްލުންހުރި ހަރަދުކުރާ ހުރިހާ ފައިސާތަކެއް ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ ކަމަށް. އެ ޚަރަދުތަކުން ރިޕޯޓުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަވޭ، ހެލްތު މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުން ފާހަގަކޮށްދޭ [illegible] ގަވާއިދާ ހިލާފަށް [illegible] ދިޔައިމާކަން. ސަރުކާރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެންގެވި، ފުރުސަތު [illegible] ވަކި އެކަން [illegible]. އަދި [illegible] ރިޕޯޓަށް އޭ.ސީ.ސީން ކޮމިޝަނުގެ [illegible]. އަދި މި މަޖިލީހުން ވެސް އެކަން ބަލައިގަތުމަށް މި [illegible]. އެ ބަޖެޓު [illegible] ޚަރަދުކުރާ ގޮތަށް ޕްރޮކިއުމަންޓް [illegible] ގޮތް، ޕްރޮކިއުމަންޓް ގެންދިޔަ ގޮތް، ބަޖެޓުކުރަން [illegible]. މިއަދު [illegible] ކޮމިޝަން [illegible] ރިޕޯޓު އަޅުގަނޑު [illegible] އެނގޭތީ، އެބަޔަކު މިއަދުން ހުށަހަޅާފައި؛ އެބައެއްގެ މިއަދުން ހުށަހަޅާ [illegible] ޕްރޮކިއުމަންޓް ގެނެސް [illegible]. އެ ޕްރޮކިއުމަންޓް [illegible] ޚަރަދުކުރުމަށް [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ބޭނުންވަނީ ބަޔާންކޮށް، [illegible] ކޮށްގެން މި އުޅެނީ [illegible]؟ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޚަރަދު [illegible] އޭ.ސީ.ސީއާ [illegible]، [illegible] ކަމަށްވާނަމަ، [illegible] އެ [illegible]. ދެ [illegible] އެއްބަސްވެގެން ބައެއް [illegible] ކޮށް، ކޮމިޝަން [illegible]، ބަޔަކު، [illegible] ޕްރޮކިއުމަންޓް [illegible]. އޭ.ސީ.ސީން [illegible]، މި [illegible]، އެ [illegible] ޝަރުތު އޮތް. އެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ބަޔަކު [illegible] ކަމަކީ. އަޅުގަނޑުމެން [illegible]

ރައްޔިތުންނަށް؛ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލިން، އޭ.ޖީ އޮފީހުން ބަލައިލިން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބަލާލައި ބުނެފި، މިގައި އޮތީ ވައްކަންކޮށްފައި. ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއާ އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުކޮށްލިން. ގާނޫނު ބަލައިލިން. އެކައުންޓްތައް ބަލައިލިން. އެ އޮތީ ބެލެންސްޝީޓުގައި އެސެޓްލައިބިލިޓީގައި ސައިންކޮށް. ހުށަހަޅާފައި ނެތް. ބަޖެ ކޮމިޓީއަކުން މިކަން ރަނގަޅަށް ބަލާލާފައި ނެތް. މި ކަންކަމާއި ނުލާ ސަރުކާރު ކޮންމެ ކަމެއް ސަރުކާރު އެބަ އެނގޭ. އެބައި މިހާރު ރުފިޔާއެއް ބެލެހެއްޓުމުގެ ކަންކަމުގައި ކުރިއަށް ނުގެންދާ. އެބައި ހިސާބު ނެތް ވަރުގެ ކޮންމެ ކަމެއް އެކުލެވޭ ހުށަހެޅިއްޖެ. ކޮންމެ ކަމެއް ހުށަހަޅާ އަސާސީ ގާނޫނުގެ އެކަށީގެން ގެނެސްފައި ހުރި ސިޔާސަތު.

ގެ އެކަށައަޅާ ވިސްނުން ލަފާކޮށްފައިވާ ހުރި ބޭނުންވާ ކަންކަން، ބަޔާނުގައި އެ އެކައުންޓަށް ހުށަހަޅާ ދިރާސާ ބަލައިލިން. ސަރުކާރު ބަލާ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ވަނީ ގެންދަވާ. އެ އޮތީ ގާނޫނީ މިންގަނޑުތައް ބުނެވޭ ކަމަށް ބުނެފައި ހުރި ކަމެއް ނޫން. އެފެދިގެން އެ އޮތީ ނޯޓުކޮށްލަން ވެއްޖެ. މިކަމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައި ވާ ގާނޫނު މި ވަނީ، މި ކޮމިޓީއެއް ދިރާސާކޮށް، ކުރިއަށް ގެންދެވޭ އިސްލާހު ބިލު ހުށަހަޅާފައި.

އެކޮށް، މި ބުނެވުނު ކަންކަމަށް ދިޔަ ފުރުޞަތަކީ، އެ ކަމާ ބެހޭ ޤާނޫނުތައް ހަދާ ދިޔަ ދުވަސްވަރު އެ ކަމެއް ބެލިފައިވާ ބައެއް ކަންކަން. ދާއިރާގެ ފަރާތުން ޕްރޮޕޯސް ނުކުރެވޭ ކޮމިޓީގެ ތެރެއިން ކުރިއަށް ނެގޭ ކަމެއް، ދައުލަތުގެ ފޮނުވާ ފައިސާ ކޮންމެ އަހަރަކު ބަޖެޓުގެ ތެރޭގައި ހިނގާފައިވާ ޚަރަދުތަކުގެ ޙިސާބު؟ ދެ މިނިވަން ގާނޫނީ ބައިތަކުގެ ދޭތެރޭ ވާހަކަ ދަ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ޓަކައި. މިގޮތުން ދެތިން

ބައެއް؛ އެ މިނިސްޓަރަށް ފަރާތުން ބައިތަކުގެ ދެކިހެން ގާނޫނުއަސާސީގެ ގާނޫނުތަކުން އަޅުގަނޑުމެން މިތިބީ ދެކެން. އެކަމަކު، ދައުލަތުގެ ފިނޭންސް. އޭ.ސީ.ސީއާ ބެހޭގޮތުން، ބޮޑު އިސްލާހުތަކެއް. އޭ.ސީ.ސީގެ ބޮޑު ދިރާސާ ހަމައެކަނި ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރަނގަޅު ކުރުމަށް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނީ ނިޒާމް. އަޅުގަނޑުމެން މި އުސޫލު ދިރާސާ ކުރުމަށް ބަލާ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މި އުސޫލު، މި ބަލާލާފައި ރިޕޯޓުތަކުން، ބަޔާންކޮށް

ސަރުކާރުގެ ހިންގުން. ވައްކަން ހުއްޓުވުން. ކޮރަޕްޝަންގެ ބަލާލާފައި ހުއްޓުވުން. އެކަން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އެ ދެކެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެދެނީ އޭ.ސީ.ސީން ފާސްކުރި ބައެއް ގާނޫނުތަކުގެ އިސްލާހު ބައެއް ގާނޫނުތަކަށް ގެނެސް މިއަދު ހާޒިރު ވެވިދާނެ ފާސް، 24 ގަޑިއިރުން ފާސްކުރާ، އެކަމަށް ވާހަކަ ބުނެވިފައިވާ ފަރާތުން، ތަފާސް ބަލާބެލުމަށް

ޓަކައި. ހުށަހެޅި ބިލުގެ ދޭހަ ނެތް މި ގާނޫނުތަކުގައި އެ ގާނޫނު ފާސް އަޅުގަނޑުމެން މި ހުށަހަޅާ އެބަ އޮތް ކަމެއް ހިމެނޭ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ، ޕީ.ޖީ.އާ ފާސް އެކަމަށް ބުނެވިފައިވާ އެ ދިރާސާ ކުރުމަށް ބަލާލަން ފާސް ކުރަމުން، ދައުލަތުގެ މާލީ ސިޔާސަތުގެ ހަމަތަކަށް ގެނެވޭނެ ކަމެއް މިކަން ކުރަން. ސަރުކާރުން، ކޮމިޓީ މިއަދު ގާނޫނު ގެނައުމަށް، މިކަމުގައި ބަލާލަން ކަނޑައެޅި ބަދަލުތަކެއް އިސްލާހު ގެނެސް. އެހެންކަމުން ހުށަހަޅަމުން. އެހެންވީމާ، މި ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން މިކަން ކުރަން. މި ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން

މި މަޖިލީހުން މި މައްސަލަ ދޫކުރާ ގޮތަކަށް ނޫން މިތިބީ. އިންތިޚާބުކުރެއްވިއްޔާ މީގެ ބައެއް ލިބި، ކޮމިޓީގައި ޖެހެންދެން އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްދާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަދަދަކީ، ތިރީސް މިލިއަން ނުވަ ލައްކަ އެގާރަ ހާސް ފަސްސަތޭކަ ތިން މިލިއަން ރުފިޔާ ދިވެހި ދައުލަތަށް ޚަރަދުވެއްޖެ. މި ޤަޟިއްޔާ ވަނީ ވަގުތު ނަގާފަ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވެސް އުނިވެގެއިގަންނަވާ، މި ޤަޟިއްޔާ ވަނީ ވަގުތު ނަގާފައި ކަމަށް. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވިދާޅުވި، އެ ބޮޑުވާއަރަން ދައުވާކުރަން ފުރިހަމަވެއިރުކަން ސަބަބު. އަދި އޭ.ސީ.ސީން އެ ކޯޓު ދައްކަސްނު ހުރިހާ ވާހަކައެއް ދައްކަން ނިމިފަ. އަޅުގަނޑުމެން ނުވިސްނޭ، މިކަމުގައި ދެން އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު ބަހުސް ދައްކަވާލުމުން މި ހިނގާ އެއްވެސް ސަބަބެއް. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ދައްކަނީ އާދައިގެ ވާހަކައެއް ނޫން. މި ބަޖެޓުގައި މިއަދު ހުށަހެޅުއްވުމުން މި ދައްކަވަމުންދަނީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނާ ސީދާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގެ ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޖީޑީޕީގެ ބޮޑުކަރުނަސްގެ ވާހަކަ؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ޕަބްލިކް ޑެޓް ދު ވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެޅިލާ ހިސާބުގައި ވިދާޅުވެއްޖެ، މިކަން ދުވެހި ނުކުރައްވާނަމަ. އަޅުގަނޑު އާދޭސްކުރަން އެކަނި، ހަރުދަނާކޮށް އެ ދައްކާ ވާހަކަތައް ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެގޮތަށް އެ މަޤްބޫލުން ކުރިއަށް ގެންދަވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. އަދި ދައުލަތުގެ ވަޒީރުންނާއި އަދި އެހެނިހެން މުއައްސަސާތަކުގައި ވެސް އުޅަނދު ކަންކަމަށް އެއްބާރުލުން ދެއްވާ ބޮޑުވުން ތިއްބެވިކަމުގައި ވާނަމަ، ސަރުކާރުން މިހާރު އިސްލާޙު ތިބި ހުރިހާ ބޮޑުވުން ބޮޑުކުރައްވާ އެއީ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ބަޖެޓުގައި މިއަދުން މިއަދަށް ދަރަނިތަކަށް ދައްކާ ދަރަނި ދައްކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ބަޖެޓުގެ އަދި މިވަރަކަށް ނުނިމޭ. އޭ.ސީ.ސީން ނޫނީ އެބަހުރި ޖެހުނަކާ އެޕީރުން މި ތަނުދުކުރުމަކީ މިއަދުވެސް ފުރާވަސްޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެއީ ދިވެހި ރައްޔިތުން، މުޅި ދުނިޔެ ވެސް ބަންދުވެފައިވާ ހާލަތެއްގައި އެންމެ ފުރަތަމަ ދުވަހުން ފުރިގެން ވެސް ދިވެހި ނޫސްވެރިން؛ ހާއްސަކޮށް އަޅުގަނޑު އެ ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. ދައުލަތާއި މިކަމާ މަޖިލީހާއި ތިބި ފަރާތްތަކަށް ސާބިތުކަމުން ގެންދިޔަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކަންކަން ވަރަށް ހޮސްޕިޓަލް ހަވާލުކުރެއްވުމުން މި ހިސާބު ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން. ކޮވިޑް-19 ބަލިމީހުންނާ ދުރުގެން ހިނގަމުން އައި ހުރިހާ ކަމެއް ބަލަހައްޓަވަން ސަރުކާރުން އެދުނު. މި ބަޖެޓުގައި މަޖިލީހަށް ވެސް މިކަމާ ގުޅޭގޮތުން

ހޯމް މިނިސްޓަރު ގެނެސްގެން ޖަވާބުދާރީކުރުވަން މަސައްކަތްކުރި ތަން އަޅުގަނޑު ފެނޭ ހަމަ ދުރުދުރުން ދުރިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މާ ދުވަހެއް ނުވާ ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަތްޖަހައި ސަރުކާރުކުރެއްވި ތަން ފެނޭ. އެހެންނަމަވެސް، އާޚިރުގައި ނިމިގެންދިޔައިރު އޭރުގައި އެ ކަންކަމުގައި ހުރި ނުރައްކާތެރިކަމުގެ އިހުސާސް މިއަދު ދެއްކީ މި ވަނީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މާލިއްޔާއިން އެތައް ބައިވަރު ފައިސާއެއް ގެއްލިގެން އުޅޭ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު މީގެ ކުރީގެ ހާލަތަށް ވިސްނައިލާއިރު ފެނޭ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީ މައްސަލައިގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެތައް ގުނަ ޒިޔާނެއްކަމާއި ކުރުއްވި ރައީސަކު ގެންގޮސް ޖަލަށް ލާފައި ހަމައެކަނި އެ މަނިކުފާނުގެ މައްޗަށް އެކަނި ދައުލަތުކުރެއްވައި ނުބައްދުން ޖަލުގައި ބާއްވާފައި އެ އޮތީ. ކޮބައިތޯ އެ ވިސްނުމުގައި މިތި އެހެން ބޭބޭފުޅުން؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންވީމާ، މިކަންކަން އަވަސްނުވެގެން މި އުޅެނީ ޕާޓީގެންތޯ އަޅުގަނޑު މިއަދު ސަރުކާރުވެގެންދިޔަ މި އެދެނީ. ކޮބައިތޯއޭ މިއަށް އޮތް ޖަވާބު މިއަދުގެ ސަރުކާރުން؟ ނޫނީ މުޅިއެއްސަރުކާރަކުން ދެއްވާ ޖަވާބަކީ ކޮބައިތޯއޭ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ މައްސަލައަށް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ޝުކުރިއްޔާ ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މަޖިލީހުގައި ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ވާހަކަފުޅުދައްކަވަންޖެހޭނީ ގަވާއިދުން. މިހާރު ވާހަކަފުޅުދައްކަވަމުން ގެންދަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވާހަކަދައްކަވަނީ އިލްޒާމުތަކެއްދައްކަވަމުން. ގާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ރައީސް ހާޒިރަށް ހުކުމްކުރި ކަމަށް، ހުކުމްކޮށްފައި ޖަލަށްލި ކަމަށް. ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް ޖޭލުގެ ކުރިމަތީގައި، އެ ބޭބޭފުޅުންގެ ޝަރީޢަތް ހިނގަމުން ކުރި ޝަރީޢަތެއްގައި ހިނގަމުންދާ ކަމެއް. ކަނޑައެޅިގެން އިލްޒާމުކުރެވޭ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ޖިންސީ ޙާދިރުގެ ވާހަކަ ވިދާޅުވީމާ އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ފާހަގަކޮށްލަން އެބަޖެހޭ. މިއަދު އަޅުގަނޑު އަޑުއަހައިލީމު، ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އެބަޖެހޭ ޝަރީޢަތެއް. ޖިންސީ ޙާދިރު މުއައްސަސާގެ ހުށަހަޅާ މައްސަލަ.

ކުރީގެ ނައިބު ރައީސް ވަކިކުރި މައްސަލަ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އެބަ އަޑުއަހާ. މިހާރު މީގެ އެއް ބޯޓުގަޔާ، ޖެހެންސް ޕާރަސް އެކުން މައްސަލަތަކެއްގައި. މިހާރު މި މައްސަލައިގައި މި އޮތް ދައުވާކުރައްވަނީ މުއައްޒަފުންނަށް. ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފުކުރައްވާ! ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފު ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލަމުން ވެސް ދަންނަވާލަން އޮތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދުވެސް ފެނޭކަން މި ވެންޓިލޭޓަރުގެ މައްސަލަ ބަލައި ތަޙުޤީޤާތު ނިންމަންޖެހޭ އެބަ. މިހާރު މި އޮތީ ވަރުކަން ނެތުމަށް މި މައްސަލައިގެ އަސްލުކަން ވާސިލްވެ ނުވެވޭ. އެހެންކަމުން، އަދިވެސް މި މައްސަލަ ދުރާލާކަން، މިކަމުގެ އަޑުގައި ދިޔަ ފާޑުކިޔައި ދިޔަ ތަޙުޤީޤުން ކުރިމަތިކުރުން ހަމަކަން ބޭނުން ގޮތަކަށް ދިގުލައިދޭން ތި ކުރައްވާ މަސައްކަތުން އަޅުގަނޑު އަސްސަރިބާރި ސާބިތު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ބޭނުންވޭ، ޙަޤީޤީ ނަތީޖާ ނުކުން. ތަހުޤީޤާތު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން، ހަމަ މިނިސްޓަރު އިމްރާން ވެސް މިވަގުތުން ވަގުތަށް ވަކާލާތުދެއްވާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދަށް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑު ހިތުން ޖުޑިޝަރީ ކޮމިޓީން މިއަދު ކޮންފަރިމް މި ވާ މަސައްކަތެއް އަޅުގަނޑުމެން ވީ އެއް ވަގުތު ކަމަށްވާ. ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ ބާރުތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ވަރަށް ފުރިހަމަ މަސައްކަތެއް. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް އެއްބަސްވަން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެންމެ ވިދާޅުވި ފަދައިން، އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމާޒަކީ މި ކޮރަޕްޝަން މަދުކުރިވާ ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރުމާއި ހުރި ފިޔަވަޅުތަކާއި އަދި މި ވެންޓިލޭޓަރު ގަތުމުގައި ވައްކަންކުރި ފަރާތްތަކާއި ހުރި އެ މީހުންގެ މައްޗަށް ދައުވާ އުފުލުންކަން. އާދެ! ޖުޑިޝަރީ ކޮމިޓީގެ މި ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައި ހުރި ބައެއް ނުކުތާތަކަށް ބަލައިލާއިރު ޕްރޮޓޮކޯލްގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންބޮޑުވުންތަކެއް އެބަހުރި. ބައެއް މުއައްސަސާތަކުގެ މުސްތަޤިއްލުވުމުން ގޮސް އަނގަނާ އެއްކަން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ދަރަޖައަށް މުސްތަޤްބަލުގައި ހުރި މަސްއޫލު

އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާނޫނުތަކުގައި އެއް މުއައްސަސާ އަނެއް މުއައްސަސާއާ އެކުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ކޯޑިނޭޝަނާއި، ކޯއޮޕަރޭޝަނާއި، އަދި ގާނޫނުގެ އިތުރުގެ ތެރެއިން އެއް މުއައްސަސާއިން އަނެއް މުއައްސަސާގެ ދައުރުގެ މައްޗަށް ނުވަތަ އެ ޖުރިސްޑިކްޝަން އޯވަރލެޕްވާ ގޮތް ބަޔާންކޮށްދީފައި އޮތީމާ. އެގޮތުން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ގާނޫނުގައި ޖޮއިންޓް އިންވެސްޓިގޭޝަން ބާރާ އެއްކޮށް ހިންގާނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްދީފައި އޮތީމާ. އޭރު އެންޓި-ކޮރަޕްޝަނާއި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސާ ގުޅިގެން ހިންގާ ބަޖެޓުތަކަށް ހިނގާ އެއްކޮށް. ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ މި ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައި އޮތީމާ، މިއީ ޖުޑީޝަލް އިންވެސްޓިގޭޝަނެއް ކަމަށް ބަލާ ނަމަވެސް، ޖުޑީޝަލް ދެ މުއައްސަސާގެ ތެރެއިން އެއް މުއައްސަސާގެ ދައުރު އެއްކޮށްފައިވާ ކޮމިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވޭ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން؛ އެގޮތުން، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސާ އެކުގައި ހަދާ ބަދަލުތައް ކަމަށް މި ބަދަލު މިއީ ބާރުލިބިފައި އޮންނައިރު، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން ކުރި މަސައްކަތެއް ނަމަވެސް އަދާކުރި ދައުރުގެ އޭ.ސީ.ސީގެ ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައި ވެސް ނުވާކަން. އެއާއެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށް އަނެއް ނުކުތާއަކީ އިޤްތިޞާދީ ކުށްތަކާއި، ކޮރަޕްޝަނާ ގުޅޭ މައްސަލަތައް މި މުއައްސަސާއިން ތަހުގީގުކޮށް، ނިންމުމަށް، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ޕީ.ޖީ އޮފީހަށް ފޮނުވުމަށް ބަޔާންވެފައިވާ ކަމަށް، ނަމަވެސް ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ޕީ.ޖީ އޮފީހުން ތަހުގީގު ކުރާ މަސައްކަތް ދާއިރާއެއް ނުވަތަ ދެ މުއައްސަސާއެއް ކަމަށް ބަލާ ނަމަވެސް އެޖެންސީތަކާއި ދެމެދު ބާރުގެ ހަމަތަކުން ފާހަގަކޮށް އެ މުއައްސަސާ ނުނިމޭ އެއްބާރުލުން ނިންމުމެއް ކަމަށް. އާދެ! ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން އެބަހުއްޓޭ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، ޕީ.ޖީ އޮފީހާއި ޕްރޮސިކިއުޝަން ސަރވިސް ބޭނުންކުރުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަފާސްހިސާބު ފާހަގަކުރުމާއި، މި ޕީ.ޖީ އޮފީހުގެ ބައިތައް ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން މި ފެށުން، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަމުން. އެއީ ޖޫރީ ޕީ.ޖީ އޮފީހުގެ ކޮމިޓީ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން މި ފުރުޞަތުގައި، ބޭނުންވެއްޖެ ހިސާބު އެބަހުރި މުއައްސަސާތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތުން އެހެންމެ އެއްބަސްވުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބަލާ ނަމަވެސް، ޝަރީޢަތް ކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ބާރު ހިނގާ މަސައްކަތެއް ކޮމިޓީން. ބަޖެޓު ޕީ.ޖީ ޕްރޮސިކިއުޝަން ޝަރީޢަތުގެ މުއައްސަސާތަކާ، އަދި ހުރިހާ އެޖެންސީތަކުގެ ބޭނުމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަން ދިމާވާ ގޮތުގައި ހިމެނޭ ފަދަ ޕީ.ޖީގެ ފުރުޞަތު ނުދެވޭތީ. ދަ އާއްމުކޮށް އެއްބަސްވުމުގައި ބޭނުންކުރާ ޕީ.ޖީ ބަދަލުކުރުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ސަރވިސްގެ ފޮނުވުން. ޕްރޮސިކިއުޝަން ޝަރީޢަތުގައި މި ކޮމިޓީގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން. ދެކެވޭ އަނެއްކާ މަސައްކަތްކުރުމަށް ފަސޭހަކުރި. އާދެ! އިޖުތިމާޢީ ބަހުސް؛ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ ދުވަހު ހުށަހެޅި ފުރުޞަތުގައި ކޮމިޝަނަށް، ދުވަސް ހުޅުވާލުމުގެ

ގޮތުގައި އެ މައުލޫމާތުތަކުގެ އަލީގައި އަޅުން މައްސަލަ މުރާޖަޢާކުރުން. ހަމަ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ހުރިފަދައިން ހުރިތޯ، ދަޢުވާކުރެވިދާނެތޯ. އަޅުގަނޑު ހިތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހާއި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި ފުލުހުންވެސް ޕޮލިސް ސަރވިސް އެކުގައި މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާއިރު، މިހާރު މި ދަޢުވާނުކުރެވުން ކަމަށް މި ބާރުލިބޭ ސަބަބުތަކަށް ބައްލަވާ ހުރި، މި މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާއާ އުޅުއްވުން. އާދެ! ތިންވަނަ ރިކޮމެންޑޭޝަން ގޮތަށް ޖުޑީ ޝަރީ ކޮމިޝަން ފާރަވެރިކޮށްގެން މި އޮންނަނީ، ޕީ.ޖީން މި މައްސަލަ ރިވިއުކުރަން ވަރު މަޖިލީހަށް އެ ނިންމުމަކީ ގޮތެއް އަންގަވައިދެއްވުން. އެއީ މި މަޖިލީހުގެ އޯވަރސައިޓް ފަންކްޝަން އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް އަދާކުރުމަށް މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ގޮތުން ނިންމަވާލައި، ދައްކަވައި އޮތް ރިކޮމެންޑޭޝަން ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ގަބޫލުކުރަނީ. އަދި އެއީ އެކަން އޮންނަންޖެހޭނެ ގޮތް ވެސް ވ. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުމީ، ނިންމާލުމުގެ ކުރިން ވެސް، މި މައްސަލައާ ދިމާވި ރައްޔިތުންގެ ބޭނުމި ކަންބޮޑުވުންތަކާ ހުރި މައްސަލައަށް. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް މިއީ ކޮރަޕްޝަނާ ދެކޮޅަށް ނިކުމެ. އަޅުގަނޑުމެން ވީ ވަރުގަދަ އަޅުގަނޑުމެން ވަޒަންކުރުން ހުއްޓޭނެތާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް ބާރުއަޅަނީ މި މައްސަލައިގައި ހަނދާނު ވަރުގަދަކޮށް ކުރެވި، ދައުލަތުގެ އިޖުރާއާތު، މި މައްސަލައިގައި ކުރިއެރުމާ ފާހަގަކުރެވޭ މަސައްކަތް ކުރި ސާބިތުވުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް އަދި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝާކިރުވަން، އަޅުގަނޑު މިތަނުގައި އިންނަނީ ގޮނޑިއެއްގެ ގޮތުގައި ނޫންކަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ހުސައިނަށް.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި ދެން ބަހަން ބަޔާންކުރެއްވި ފުރުޞަތުން އުނގެން މި އޮޅި، 1ގެ ފަހުން. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ހުއްޓުމާ ވަގުތުކޮޅު. އަޅުގަނޑު މި ހިތަށް ވަންނަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަ ކުރުކޮށްލަން ބޭނުންވާތީވެ، ދެން ނުކުތާއަށް އަޅުގަނޑުމެން އަނބުރާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު 1 ގަޑިއިރު ފަސޭހަ ގޮތަށް ހައްދަވައިދެއްވުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ގޮވާލަނީ މެންބަރުގެ ކާރުން.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 12:33 އިން 13:02 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މެންބަރުންގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަށްފަހު މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް އަޑުގަސްދޭ މި ފަހަރީ. އަޑުގަސްދެމުން މެންބަރުން ހުސްވަގުތުކޮޅަށް ހުއްޓާލިއިރު ކުރަމުންގެންދިޔަ މަސައްކަތަކީ، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއާ ގުޅިގެން ތަޙްޤީޤުކުރި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުން ވެންޓިލޭޓަރު ގަތުމުގައި ކޮރަޕްޝަން ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާކުރުމަށް ހެއްކާއި އަދި ގަރީނާ ނުލިބޭ ކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވިދާޅުވެ، އެ މައްސަލައިގައި ޒިންމާ އުފުލިފައިވާތީ، އެ މައްސަލަ އިތުރަށް ބައްލަވައިދެއްވުން އެދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ [illegible] ކޮމިޓީ [illegible] ބަހުސް. މި ވަގުތު ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ހުސައިނަށް އަޑުގަސްދޭ ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއަދު އަޑުގަސްދެމުން [illegible] ރިޕޯޓާ ގުޅޭ [illegible] ކަމެއް އަޑުގަސްދޭ [illegible] [illegible] އަޑުގަސްދެމުން [illegible] ރިޕޯޓުގައި [illegible] އެކަށީގެންވާ [illegible] އަޑުގަސްދެމުން [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] ވަނީ. އެއީ [illegible] އަޑުގަސްދެމުން [illegible] [illegible] ދެއްކެވި [illegible] [illegible] ބޭނުންފުޅު [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] އިއްޒަތްތެރި [illegible] [illegible] [illegible] ރައީސް، މި

ވެންޓިލޭޓަރުތަކާ ގުޅިގެން ވާހަކަދައްކަވާއިރުގައި އަޅުގަނޑަށް މިއިން ފާހަގަވާ އެންމެ ބޮޑު ކަމަކީ، ދައުލަތުގެ ސިޔާސީ ނިޒާމުގެ މައިގަނޑު ސިޔާސަތުގައި ހުރި މައްސަލަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ، ދިވެހި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ބޮޑު ބައެއް މި ޚަރަދުކުރަނީ ވަރަށް ބޮޑު މިންވަރަކަށް؛ އަދި ވަކިން ޚާއްސަކޮށް އޭޝިއާގެ މި ރީޖަނުގެ ޤައުމުތަކުގެ އެއްވެސް ޤައުމެއްގައި ޚަރަދުކުރާ މިންވަރަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިއްޙަތަށް އެބަ ޚަރަދުކުރޭ. އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލައަކީ، ޚަރަދުކުރާ ގޮތް. މައްސަލައަކީ ޚަރަދުކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތުގައި ޚަރަދުނުކުރެވޭތީއެވެ. ދައުލަތުން ހޮސްޕިޓަލުގައި އާސަންދަރާއަށް ޚަރަދުކުރާ ބިލުތަކުގައި، މީގެ ބޮޑު ބައެއް ނަތީޖާ ފައިދާ ނުވާ ގޮތަށް، ވަކި ބަޔަކަށް ވަންޏާ ލިބޭ ގޮތަށް މި ޚަރަދުކުރެވެން މިއީ ބަޖެޓުގެ ސިޔާސަތު މައްސަލައެއް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ދިމާވެގެން މި އުޅޭ މައްސަލައިގައި ވެސް، މި ވެންޓިލޭޓަރުތަކުގެ މައްސަލައިގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އޮތީ، މިއީ މިހާރު ނޫނީ ހިނގާފައި އޮތް ކަމެއް ނޫން. ދައުލަތުގެ ކަންކަމުގައި، އިސް މަޤާމުތަކުގައި ތިބި މީހުން އެކިއެކި މިންވަރަށް، އެކި ގޮތްގޮތުން އަނިޔާވެރި ހިނގާފައި އޮތް ކަމެއް. މިއީ މިނިސްޓްރީ އަދި ކަންތަކުގައި ހުރި ވިޔަފާރިއެއްގައި ނޫނީ އެތަނުގައި، ހުރި ވިޔަފާރިވެރިއެއްގައި، ހުރި ބަޔަކަށް ނުވާ ގޮތަށް ޚާއްސަކޮށްދިނުމުގެ ފަރާތެއް ނޫން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ދައުލަތުގެ އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކުން ހިނގާ ގޮތެއް، އަދި ހުރި ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ އިސްވެރިންނަށް ވެސް އެނގިގެން މި ދޭތެރޭގައި ހިނގާފައި މި ވަނީ. އަޅުގަނޑު ހިއްވަރުގައި އުޅުނު ސުވާލަކީ، ވެންޓިލޭޓަރުތަކުގައި ނުލިބި މިހާ ދުވަސްވީއިރު ވެސް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ސަރުކާރުން އަޅައިނުލާ ކީއްވެ؟ އެ ދެންނެވީމާ ދުރުތަރު؛ ވެންޓިލޭޓަރުތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި ދުރުތަރު ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ސަރުކާރުން ފިޔަވަޅުއަޅައިގެން. އެޑްވާންސްކޮށްގެން. ކަމެއް ޓެސްޓުކޮށް ހިނގައިދާ ކަމަށް އެދިގެން ޖެހިގެން ބަލައިގަނެ ފިޔަވަޅުއަޅައިގެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް، ޓެސްޓިން ކަމެއް ހިނގި ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިވެސް މި ދި، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ސަރުކާރުން މިގޮތާ އެއްގޮތަށް ފުރުސަތު ބަޖެޓުގައި އެއްކޮޅުވުމާއި އެޖެހޭ ޔަޤީން ނުކުރުން ހިސާބުން. އެކަމު މި ގެންގުޅޭ ގޮތަކަށް ވެންޓިލޭޓަރުތަކުގެ އަސާސީތަކާ އެޅެނީ ވަރުން؛ އަޅުގަނޑު ހަނދާނާ ބޮޑެތި ފާހަގަ ހަރަދު މިސާލު ފުރިހަމަކަމެއް. ވެންޓިލޭޓަރުތަކުން ނަގައިސް. އެހެންވީމާ، އަދި ވަކިވަކިން ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ބާވަތް ސަރުކާރުން އެކަމާ އަޅައިނުލާ އޮތީ؟ އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއީ ސިޔާސީ ނާކާމިޔާބީއެއް. އަނެއް މައްސަލައަކީ، އަޅުގަނޑު ދެކެނީ ސިއްޙީ ނިޒާމުގެ މައްސަލައެއް މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަޖެޓުން މިވަރުގެ ބޮޑު އަދަދެއް ޚަރަދުކުރެވިއިރުގައި ދައުލަތުން ބޭނުންވާ ކުޑަކޮށް އިންތިޒާމުތަކެއް ސިސްޓަމެއް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެކަމަކު އޮންނާނެ ދައުލަތުން ބޭސްފަރާ ކޮންޓްރޯލްކުރާ ހަދަން. އެއީ އެސް.ޓީ.އޯ ނަމަކަށް ކިޔާ ކޮންޓްރޯލެއް. އެސް.ޓީ.އޯ ޖަމާޢަތް ހަދާފައި އޮތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބޭސްފަރާ

ކާނާއި، ތެލާއި، ބޭހުގެ ބާވަތްތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި ހަދާފައި އޮތް ކުންފުންޏެއް. އެހެންވީމާ، އެސް.ޓީ.އޯއިން ކުރަންޖެހޭ އެންމެ މުހިންމު އެއް ވިޔަފާރިއަކީ، ކުރަންޖެހޭ އެންމެ މުހިންމު މަސައްކަތަކީ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބޭނުންވާ ބާވަތާއި އަދި މިޤްދާރު އިކޮނޮމިކަލްކޮށް ސަޕްލައިކުރުން. އެހެންވީމާ، އެސް.ޓީ.އޯގެ ދައުރު ހަޤީޤަތުގައި މިކަމުގައި އެބަޖެހޭ ބޭނުންކުރަން. ދައުލަތުގައި މި ހާލަތުގައި ވެސް އަދި އެހެން ހާލަތުގައި ވެސް އެބަޖެހޭ ބޭނުންކުރަން. މިހާރު ގޮތަކަށް މިކަން ކުރެވޭ ކަމަކަށް ވާނަމަ، މިފަދަ ފެސިލިޓީތަކުގެ މަސައްކަތް އަދިވެސް މުސްތަޤުބަލުގައި ވެސް ކުރިމަތިވާނެ. އެހެންވީމާ، ދަންނަވަން މި އުޅޭ ވާހަކައަކީ، މި ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ނިޒާމުގެ މައިގަނޑު ސިޔާސަތާ ދުރު، ސިޔާސަތާ ދޮރު އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ، އަދިވެސް ވިސްނަން އެބަޖެހޭ. މިހާރު މި އޮތް ގޮތް [illegible] ކަމަކުންނު. މިހާރު މި އޮތީ، މިގޮތުން [illegible] ވެސް ގެއްލި ގޮތުން. ވަކި ބަޔަކަށް [illegible] [illegible] ވެސް ނުވޭ ގޮތަށް. އަދި ސަރުކާރުން ހަރުދަނާ ހުރި ކުންފުނިތަކުގެ ވެސް ބޭނުން ހިފޭ ގޮތަށް އޮތް ނިޒާމެއް. މި ނިޒާމު ވެސް ބަދަލުކުރަންޖެހޭ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށްޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ވަގުތު ފުރުޞަތު އެދިވަޑައިގެންފައި އިންނެވި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގައި ވަޑައިގެން ނުވޭ. އިތުރު މެންބަރަކު ފުރުޞަތު އެދިވަޑައިގެންނަވާފައެއް އަޅުގަނޑު މި ބަހައްޓާލަނީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓާލުން) މި ވަގުތު މި [illegible] [illegible] ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ބަހުސް. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްހާމް ހަސަން.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މަޖިލީހުން މި ހުށަހެޅިފައިވާ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްބާރު ދަންނަވާލަން ފުރުޞަތެއް މި ލިބުނީ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތްތަކާއި މި ރިޕޯޓު ކޮށްފި. ކުންފުނިތަކުގެ؛ މުޅި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށްރަށުން ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ކުންފުނިތަކާއި މަސައްކަތް މި މަސައްކަތަކީ. [illegible] މަސައްކަތްކުރާ [illegible] [illegible] ސަޕޯޓް ދިނުމަށް [illegible]، ސަޕޯޓް ދިނުމަށް [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތައް، ނަމަވެސް އަދި އިތުރަށް ބަލަންޖެހޭ ކަމަށް ވެސް އަސާސީ ޕާރޓްނަރޝިޕުން، ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ މުއައްސަސާތަކުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ މުއައްސަސާ އެއީ، މަޖިލިސް. މަޖިލީހުން މި ވަކި ފަރާތަކުން މަސައްކަތްކުރާތީ ޝުކުރު. މި މަސައްކަތް އިތުރަށް ހަރުދަނާކުރުން ބޮޑުސްކަނޑު ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އަދި މިގޮތުން ގޮސްތަކުގައި ހިންގާފައި ހުރި ކަމަކަށް ވާނަމަ، އެ ފަރާތްތަކަށް ފިޔަވަޅުއެޅުން ކަމަކަށް

ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުން ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމަށް [illegible] މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. މުއައްސަސާތައް މިނިވަންކަމާއެކު މަސައްކަތްކުރުމުގައި އެންމެ ޒިންމާދާރު ދައުރެއް މުއައްސަސާތަކުން އަދާކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ގަބޫލުކުރަން. އަޅުގަނޑު އުފާކުރަނީ، މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ކަންކަމުގެ ތެރެއަށް ނުވަންނަވައި، މިނިވަންކަމާއެކު މުއައްސަސާތައް ހިންގުމަށް އެއްބާރުލުން ދެއްވާތީވެ އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމު ވެސް އުފާކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޔަޤީން މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެދިވަޑައިގަންނަވަނީ، މި ޤައުމު ވީހާވެސް ހަރުދަނާކޮށް ހިނގާނެ ގޮތަކަށް ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކެއް ވެސް އެކުލެވިފައި އޮންނަންކަން. އަދި މަޖިލީހުގެ ދައުރު ވެސް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތުގައި އަދާކުރުމަށް އެއްބާރުލުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދެއްވާކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. މިނިސްޓަރަކު ނުވަތަ އެހެން ވެސް ބޭފުޅަކު އެއްވެސް ގާނޫނާ ޚިލާފު ކަމެއް ކޮށްފި ކަމަށް ވާނަމަ، އެއަށް [illegible] ފިޔަވަޅުއަޅުއްވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުން، އެ ބާރުތަކުގެ ޒިންމާ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތުގައި އަދާކުރައްވަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑު ހަމަ އަނެއްކާވެސް ޝުކުރު ދަންނަވަން ބޭނުން، މަޖިލީހުން މި ހުށަހަޅާފައިވާ ރިޕޯޓަށް. ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތެއް ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން ކޮށްފައިވާކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އެ ކޮމިޓީން އެދިފައިވާ ގޮތަށް މި މަސައްކަތް ރަނގަޅަށް ބެލެހެއްޓުމުގައި [illegible] އެއްވެސް ހިސާބަކުން ގޮތެއް ހިނގާފައިވާ [illegible]، އެ ބާރުތަކުގެ ދޭތެރޭގައި ފިޔަވަޅު އެޅިގެންދާނެކަން. އަދި ކޮރަޕްޝަނުގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ކަމަށް ވާނަމަ، [illegible] ފައިސާއާއި [illegible] [illegible] ކަމަށް ވާނަމަ، [illegible] އަދި [illegible] ބާރުތަކުގެ [illegible] [illegible] ކަމަށް ވާނަމަ، [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] ބަލައި، އެ ބާރުތަކާ ދޭތެރޭގައި ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ގާފަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު.

ގާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. [illegible] [illegible] މި [illegible] މަސައްކަތުގައި އަޅުގަނޑު އެންމެ އުފާވަނީ، އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީމަ. އެއީ މި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެންމެ [illegible] [illegible] [illegible] އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސަކީ. [illegible] އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. އެހެން މި ދެންނެވީ، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]،

މިއަދު ބަޖެޓުގައި މި ވާހަކަ ރައްޔިތުން ވަރަށް ބޮޑަށް ދުނިޔާ މައްސަލައަކަށް ވެއްޖެ. އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް ކޮވިޑުގެ މި ވަބާ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައި ފަހުން ދުނިޔޭގައި މި ބަލި ފެތުރެމުންދާތާ ވެސް އެއް އަހަރުވެ، ގާތްގަނޑަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް މި ބަލި އައި ހިސާބުން ފެށިގެން ވެސް މި ފަސްޖެހިފައިވާ މައްސަލަތައް އެބަ ބަރުދާސްތުކުރޭ މިހާ އިޤްތިޞާދީ ޙާލަތް. މިއަދު މިވާހަކަ ދުނިޔޭގެ ހާލަތުގައި އަޅުގަނޑަށް ބޮޑަށް މި ވަރަށްގިނަ ކުދިކުދި، ކޮވިޑުގެ މި ރިޕޯޓު ހުރިހާ ފަރާތަކުން ސަރުކާރު އަމާޒުކުރުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ސަރުކާރު އަމާޒުކުރުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުރުން މި ފެނިގެންދާ ކަންތައްތަކާ އުޅުއްވާ ބޭފުޅުންނަކީ ސަރުކާރު އަމާޒުކުރުން އާއި، ސިޔާސީ ދިރިއުޅުމުގެ ފެށިބަކަން މި ވީ، 65 މެންބަރުންގެ. މިއަދު މިވާހަކަ ދައްކަން އިތުރު އުއްމީދު ބޭފުޅަކަށް ބޮޑުވަޒީރުކަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ހިތާމައާއެކު ފާހަގަކުރަން. އިޤްތިޞާދީ ހާލަތް؛ މިއަދު މިވާހަކައަށް ދުނިޔެއިން އާމްދަނީ ލިބިގެންނަން ހިނދުނުގެ ދަނޑިވަޅުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް 2021ގެ ބަޖެޓު އަނެއްކާވެސް ހުށަހެޅިގެންދާ ވާހަކަ. 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓު ހުށަހެޅުއްވި އިޤްތިޞާދީ ހާލަތް، މިއަދު ބައެއް ސަރުކާރުގެ ބަޔާނުގައި ކަންކަމާ ދުޖެ ކޮވިޑުގައި މަސްލަހަތުތަކުން އެއް ކަމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުސްބަނޑުން ބޭނުންވާ ދަތިތަކުގެ މަސައްކަތް ބައިވެރިވުމުގައި، އެކަން ކުޑަކުރުމަށް ދިރިއުޅުން ބޮޑުވެފައިވާ ބަޔަކަށް ނުބެލޭ ކުދިކުދި އަޑުގަދަކަން ރަނގަޅު ބަޖެޓު ނޫނީ ބޭނުންތަކުގެ ބޮލުގައި ކާޑުތަކުގެ ކުރިއަށް ދާ މަސައްކަތުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ މި ދައްކަނީ އިޤްތިޞާދީ ބުޙްރާނެއް، ފަތުރުވެރިކަމުގެ މަސައްކަތް ނުހުއްޓި، ނިމުނީ ހިތާމަ މިނިސްޓަރާ ހަމަހަމަކުރެވިގެން. ފަތުރުވެރިކަމުގެ މަސައްކަތާ އެއްވަރަށް، ފަތުރުވެރިކަމަށް ގެންނަން ފުރުޞަތު ހޯދިން ނުވަތަ އެ އެކުލަވާލި ދިޔަބެހޭ ކޮންމެ ސާބިތު ބަޔަކަށް، އެ ވަޒީފާގެ މަސައްކަތް ވެސް ނުވަތަ ކޮންމެއަކަށް ވެސް ބަދަލުކުރާ ވާހަކަ ހަމަ އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހުގެ؛ މި މަޖިލީހުގެ މި ތަޢުލީމުގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންނާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެން އެ ވާހަކަ ދެކެނީ ހަމަ މި ބަޖެޓުން ދެންނެވީ. ހާސްކަމުގައި ވީ ކަމެއް ނޫނީ އިޤްތިޞާދީ ބުޙްރާނެއް. މި ވާހަކަ ދާއިރާތައް އަޅުގަނޑުމެން މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިޔައީ ބަޖެޓަށް ގެންދެވި މިދާނީ ސަލާމަތީ، ކޮންމެކަމެއް ހަރުކަށިކުރުމަށް ބެލެވިގެން ކޮންކަން ޢަމަލުކުރަން ތަންފީޒުކުރަނީ މި އުޅެނީ؟ މިފަދަ ދާއިރާތަކުގެ އަޑުގަދަ ހަމަ ވާހަކަދެއްކެވުން ބޮޑުވުން އިޤްތިޞާދީ ބުޙްރާނު، ދިވެހި ކޮންމެއަކުން 1.2 ބިލިއަން ޑޮލަރު އެބަ ހަރަދުވާ. ހަމައެހާމެ އަދާކުރަންޖެހޭ އަދި އަމަލުތައް ކުރަމުންދާ ބަޖެޓުގެ ޢަދަދު ގާތްގަނޑަކަށް 2.4 ބިލިއަން ޑޮލަރު 2019ގެ ބަޖެޓުން ހޭދަކުރިން. އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތެރިކަމަށް ބަޖެޓު 3.8 ބިލިއަން ޑޮލަރު ހޭދަކުރިން. ޖުމުލަ 7.4 ބިލިއަން ޑޮލަރު ދިވެހި ޑޮލަރު ނުވަތަ 5 ސަތޭކަ މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރު ގޮތުގައި އަދަދުކުރަން؛ އެމެރިކާ ޑޮލަރު ގޮތުގައި އަދަދުކުރަން ބޮޑު ފައިސާ، ޑޮލަރު އެބަ ހަރަދުކުރޭ. ކުރީގައި މި ދާއިރާތައް ދެމެހެއްޓުމަށް 20 މިލިއަން ދިވެހި ޑޮލަރު އެބަ ހަރަދުކުރޭ މިއަދު ކޮންކޮން ތަރައްޤީކުރުމުގައި ބޭނުމި. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ދައުލަތުގެ އާމްދަނީއާ ގޮތުގަސްތުކޮށް ދޫކޮށްލެވޭ ނިސްބަތުން ބަޖެ ކަމަށް ވަނީ، އަނެއްހަމަހަމަ މިލިއަން ޑޮލަރު ބަނދަރުގެ އަހަރުންގައި. ބަނދަރުގެ ހާމަކުރި ދެކޭ އަހަރުންގައި އަނެއްހަމަހަމަ މިލިއަން ޑޮލަރު.

އޭގެތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން އަބަދު، 20 މިލިއަން ދިވެހި ރުފިޔާ މިފަދަ ކަންކަން ތަބްލީޣުކުރުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު މި ވާހަކަ ދެކެވޭއިރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މިސާލަކަށް އިލްހާމް؛ ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ޝުކުރުއަދާކުރަމު. ދެން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ މެންބަރަކު ވެސް ޝުކުރުއަދާކުރުން، ޝުކުރުއަދާކުރުން. އަޅުގަނޑަށް ބޮޑަށް ހިތަށް މިއަންނަނީ ހަމަ ދުވަސްވަރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތަވަރަސްކޮޅުވި ހުރިހާ ހަދާތްތަކަށް ޝުކުރުއަދާކުރަމާ، ޝުކުރުދަންނަވަމާ، މިއީ ވިދާޅުވާ ވާހަކަފުޅެއް. ކަމެއް ތަބްލީޣުކުރަން ބޭނުން ނަމަ މަޖިލީހުގެ މި ދައުރުން މިއޮތް ނިޒާމު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިދިޔަ ދައުރުގައި ވެސް މި ވާހަކަ. މިދައުރުގައި ވެސް މިވާހަކަ. ހަ މަސްދުވަސް ވެގެންދަނީ. ވެންޓިލޭޓަރުތަކެއް ވީ ތަނެއް އެނގިއްޖައީ ނޫން. ވެންޓިލޭޓަރުން ވަކިކުރިއިރު މީހުން މަރުވޭ. ދިވެހި ރައްޔިތުން ދުވާލަކު ކާލެއް ކާން ނުލިބޭ މީހުންގެ އަދަދު އިތުރުވެގެން އެ ދަނީ....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްހާމް ޙަސަންގެ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގަވާއިދުގެ މި ދައުރުގައި ފުރަތަމަ ނިޒާމީ މައްސަލަ އަޅުގަނޑު މި ނެގީ، ކަނޑައެޅިގެން، މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑު ނިސްބަތްވާ ޕާޓީގެ އިސްވެރިޔާ. އަޅުގަނޑުމެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ޝުކުރިއްޔާ އަދާކުރުން. އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ދެންނެވީ ވާހަކައަކީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ނުފޮނުވާ ވާހަކަ. އަދި މިނިވަންކަމާ ދުރުގައި ހިންގަވާ ވާހަކަ. ހިންގުމުގެ ބައިވެރިވާ ވާހަކަ. އެކަމަކު ޗާކަށް އަޑުއިވޭ ހަމަ އެހެން، މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ސީދާ ސަބަބު ބަލައިގެން ނުބެލި ވާހަކަ ދެއްކެވީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ޝުކުރުއަދާކުރަންޖެހޭއިރު ޝުކުރު އަދާ ވެސް ކުރަންޖެހޭނެ. މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދަވާ!

މާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަދައްކާއިރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރޯލް މިނިސްޓަރު ދާދި އިހަށްދުވަހު، އަޅުގަނޑުގެ މައްސަލައެއް ނެތް [illegible] ބައްލަވައިގަންނަވާ އިތުރަކަށް، އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު އެ ވާހަކަ ދައްކާކަން ނޫން. އެހެންނަމަވެސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މި ރިޕޯޓާ ގުޅޭ ގޮތުން ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށްގެންދަވާ!

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައުލަތުގެ ހުރި ކޮރަޕްޝަންތަކާއި ސަރުކާރުގެ ތެރޭގައި ކަންކަން ކުރުމުގައި އިންތިޒާމަށް [illegible] ހުރިހާ އެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އަޅުގަނޑު އިލްތިމާސް މި ކުރަނީ، އާދޭސް މި ކުރަނީ 65 މެންބަރުންގެ މި [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] މި ކަންކަން [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] އުސޫލުން [illegible] [illegible] ވާހަކަ. ހަމައެއާއެކު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޑުކޮށްލައްވާ! ކެނދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކެނދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިގެ ކުރީ ސަރުކާރުގައި ވެސް މި މަޖިލީހުގައި ވަރަށް ބޮޑު ތަޖުރިބާއެއް އޮތްކަން [illegible] [illegible] [illegible] މިނިސްޓަރުކަން [illegible] ގާނޫނު ގާނޫނު؛ މިޔާރުގެ؛ ގާނޫނު ގާނޫނުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސަޢީދުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިތާނގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ 65 މެންބަރުން ތިބެގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރެއް މި ޒަމާނުގައި [illegible] މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible] ހިނގައިލާ، [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] [illegible] ރާއްޖޭ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]. މި މަޖިލީހުން [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން؟ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] [illegible] ގާނޫނީ ސަރުކާރުން [illegible] [illegible] [illegible] ނޫން. [illegible]، މި މަޖިލީހަކީ މިއީ ސަރުކާރު ހިންގާ ތަނެއް ނޫން.

މި މަޖިލީހަކީ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރާ ތަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރަނީ އެ މަސައްކަތް. އެހެންވީމާ، އެވާހަކަ މި ފުރުޞަތުގައި ހަނދުމަފުޅުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން އިނގޭތޯ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ދަންނަވައިލީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފުށި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު.

މާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޖަވާބުދާރީކުރުމުގެ ކަންތައް ހުރި މިންވަރަކީ، ރާއްޖޭ ބޮޑު ގޮތުން ހެދި މިނިސްޓަރު އެ ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުގައި، ރާއްޖޭގެ ކަންތައްތަކުގައި އެ ވާހަކަދެއްކެވިދެއްކެވުމުގައި ވެސް މިއަދު ޢިއްޒަތްތެރި މި މަޖިލީހުގެ 65 މެންބަރުން ދިފާއުކުރާ ކަމަކަށް މި ވަނީ. ކޮންމެހެން މުޖުތަމަޢުގައި ބަލައިލައިފިން ވާހަކައެއް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑު އަނބުރާވެސް ހަނދުމަފުޅުކޮށްދެއްވަން އިނގޭތޯ، މި މަސައްކަތާ ގުޅޭ ގޮތުން ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށްގެންދަވަން. ދެން އަޅުގަނޑު އެއްގޮތަކަށްވެސް ގަބޫލެއް ނުކުރަން މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް މެންބަރަކު ރާއްޖެ އެދި ރަނގަޅު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ގަބޫލުކުރާނެ ކަމަކަށް. ކުރިއަށްގެންދަވާ ވާހަކަފުޅު. ނިންމަވައިލައްވާ!

މާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުމަކީ، އަޅުގަނޑު މި ދައްކާ ވާހަކައަކީ، ހަމަގައިމު ވެސް 6 މަސްދުވަސް ދިޔައީ ތި ވެންޓިލޭޓަރުތަކުގެ މަސައްކަތަށް ގޮތްގޮތަން ބަޔާއް އެކި މަޢުލޫމާތުތަކުގައި މިތާ ދެކެވޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަން ބަލަހައްޓައި ނުކުރެވޭ. މިކަން ބަލަހައްޓާ ރަނގަޅު ގޮތެއްގައި ކުރިއަށްދާ ކަމަކީ ސަރުކާރުން ނޫން މިއަދު އޮތީ. އެ ވާހަކަ ބުނަން ނުކުރެވިގެން، ވިދާޅުވާންނުކުރެވިގެން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ގިނަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އުޅުއްވާތީ އަޅުގަނޑުމެން އެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. މިކަން ރަނގަޅުވާން ބަހައްޓަވާކަށްދީފާނަ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕްރޮސެސް މިނިސްޓަރާ މި ސުވާލު ކުރެވޭން އެބަޖެހޭ. ޕްރޮސެސް މިނިސްޓަރުނޫނޯ އާދޭ ޖުމަސްޓް މި ހަމަހުލޫ. ޕްރޮސެސް މިނިސްޓަރު ނޫނޯ އާދޭ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ވާހަކަފުޅު ނިންމަވައިދެއްވާ!

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައިގެ ގިނަ ބައި، ބޮޑުބައި މި ދިޔައީ ނިޒާމީ ނުކުތާތަކެއްގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ވަގުތަށް ޖެއްސުން ތަންކޮޅެއް ދަތިވި. ވަރަށް ބޮޑަށް މާފުކުރައްވާށެ! އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ކުރުކޮށްލާނަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިކަމުގައި ރަނގަޅު ތަޞައްވުރެއް ކުރައްވަން ކުރިމަތިލައިގަންނަވާ ކަމަށް ވަންޏާ، އެކަން ހާމަކަން ބޮޑު ގޮތެއްގައި ކޮރަޕްޝަންވާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިންސާފު ނެތް ތަރުތީބެއްގައި، އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ތަރުތީބެއްގައި އޮންނާނެ އެއްވެސް ހަމަޖެހުމެއް ނޯން. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ މައްސަލައިގައި ވެސް ރައީސް ޔާމީނަށް ކިޔާ އަނިޔާއެއް ދެމުން، އެކަމުގައި ބައިވެރިވި އެތައް ސަރުކާރު މުވައްޒަފުން މިއަދު އެ ތިބީ ދުރުކޮށްލެވިފަ. ޕޯސްޓުތަކުން ދުރުކުރީ ސަރުކާރުތަކާ، ނިޒާމު ޝުޢޫރުގެ އެހީގައި ނިކަން؛ އަވަހަށްކުރުވުމަށް ބޭންކުތަކުގެ ކަމަކުރާތީ، އަދި ތަރުޖަމާ އެކަން މުޖުތަމަޢުތައް ދައުލަތުގައި މިއަދު ހުރެ މިނިސްޓަރު ހަމަ ސީދާ ސިޔާސީ ވާހަކަދެއްކެވުން އެ ގެންދަވަނީ. މިކަން ހަމަ ރަނގަޅަށް ފެނިލާނަން ބޮޑު ގޮތްތަކެއްގައި؛ އަނިޔާވެރިކަމެއް ފިއްތާލެވިފައި ހުރި ގަނޑުތަކަށް މިހާރު ތިބެނީ ވާހަކައަކަށް ހަމަޖެއްސުމަކީ ނިޒާމީ ވެސް ކަމަށް. މި ރަޙުމަތުގަ ވެސް ކަމަށް ކުރިން ނިމުނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ފިޔަވަޅު އިންސާފުގެ ނަންނަމުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޝީދަށް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަންޏާ ބޮޑުވެރިންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަޅުގަނޑުމެން ކޮށްދޭ ފެށިއްސުރެ އެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ބަޔާންކުރަމުންދާ މަސްއޫލިއްޔަތު. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ވަނީ މާޙައުލު، މިކަމަށް އިންސާފު ލިބިދާނެކަމާ ދުރު ސަލާމަތީ ދިމާކޮށް. ބޮޑުވެރިންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އިސްލާމީގެ ކުރިންނެއް މިހާރު ރައްޔިތުން ކަނޑައެޅުމުގެ ގޮތުން. ބޮޑުވެރިންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ފަރާތަކަށް ޙަވާލުކުރު

ކަންތައްތަކާއި ހުރިއިރު ވެސް މި މައްސަލަ ހިފެހެއްޓެނީ ކީއްވެގެން ކަމެއް އެއްގޮތަކަށްވެސް ވިސްނައިގަންނާކަށް ނޭނގޭ. ކޮންމެގޮތެއްވިޔަސް، އެނގޭ ކަމަކީ، އެއްވެސް ސުލްޙުވެރިޔާގާ ނުލަވައި ދިވެހި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ވަރަށް ބައިވަރު ފައިސާތަކެއް، ބޮޑު ޕަސެންޓެއް ދޫކޮށްލާފައި ހުރިކަން. އެއީ ހަމަ ޙަޤީޤަތުން ވެސް ކަށަވަރުވެގެންވާނެ ކަމެއް ނޫން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އެއީ މީގެ އެންމެ ސީރިއަސް މައްސަލައަކީ، ފުރަތަމަ މަޝްރޫޢުގައި މި ފައިސާ ކޮންފިއުޝަނެއްގެ ބަދަލުގައި އަމިއްލަ މީހުންގެ އެކައުންޓަށް ދޫކުރަން މަސައްކަތްކޮށްފައި ހުރިކަން. އެއީ މީގައި ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭނީ، ފަންޑުތަކުގެ މަސައްކަތުގެ އިތުރުން، އެހެން ބައިވަރު ޒިޔާރަތްތަކުގެ މަސައްކަތަށް ކަމަށްވާތީއާއި ހިނގި ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ޝައްކުކުރެވޭ ކޯޓުގެ ބޮޑެތި ކަމެއް. މިހާރުވެސް ފެންނަން އެބަހުރި ކޯޓުގެ ބޮޑެތި ހުރިހާ ވިޔަފާރިތަކާއި ދަރަނި ދިނުމުގައި، ބަރަބަރަކަން ހަސް ހުވާ މުސާރައަކަށް ވީބާ ބައިވަރު ބޭފުޅުން، އަމިއްލަ ނަންމަތީ މިދިޔަ ބިނާކޮށްފައި މަސައްކަތްކޮށް ދިމާވާ ބޮޑެތި ބިނާކޮށްފައިވާ ކަމާ ގެންދަވައި އެބަހުރި. އަޅުގަނޑުމެން ނިމިއްޔާ މި ވާ ގޮތެއް. އެކަމަކު ކޯޓުގެ ބޮޑެތި ހިއްސާކުރުމުގެ ބޮޑެތި، ކަންކަމުގެ އޮޑިޓަން އަރައެއް. އެހެންކަމަށްވާނަމަ، މަޖިލިސަށްވާއިރު އެބަ ހުށަހަޅާ އެއްވެސް ބަޔަކު މިކަން ބޮޑެތި ވަރަށް ހުރި ކުއްލިއަކަށް ބާވަތެއް ބިނާ މިހާރު ހާސިލް ހިނގާ އިޞްލާޙު ކުރަން ކަމެއް؟ އަޅުގަނޑުމެން މި އޮތީ އިޞްލާޙުވެގެން. ބިލާ އެއްޗެއްސަށް ނުކުރެވޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން މިއީ ސިއްރުކަމެއް. އެހެންކަމަށް ހުރި ފުރުސަތެއް ހުރީ މިހެން ހުރި މިސާލެއްވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ކޮވިޑް ދެވޭތީ ވިސްނަގަތުން އެއްވެސް ބަދަލުކުރަން އަދި ދިނުވީމާ ނޫން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން މާލިއްޔަތު ޤާނޫނު ސަރުކާރުގެ ގޮތުން ބޮޑުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް ކޮމިޝަން ދަސްކަރުން ހިންގަވައިވާ ކަމަށް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް މަސައްކަތުގައި ދައުލަތުގެ ފައިސާ ހުސްކޮށް އަދި ގަވާއިދާ ނުޖެހި ފުރިހަމަ ކޮމިޝަނަށް ފައިސާ ޚަރަދުކޮށް ޖަވާބުދާރީ މަސައްކަތުގައި ޒިންމާ އުފުލުމާ ދިމާކޮށް، އެ މަސައްކަތް ކަރަންޓު ބަޖެޓުން ޙަރަކާތްތަކުގެ މަޝްރޫޢު ރައީސް ފުރިހަމަ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރި ކޮމިޝަން ނަންބަރު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހި ދައުލަތުން، ދިވެހި ސަރުކާރުން ބަޔަކު ފެނުމުގެ ބޮޑު ގަންނަން ފައިސާ ދޫކުރިކަން އެބަ ހުރީ.

ވެންޓިލޭޓަރުތަކެއް ނާންނަކަން ވެސް އެބަ އިނގޭ. ދެން ވެންޓިލޭޓަރަކީ ކޮބާއްޔޯ އިއްޔަތޮޅިރު ކަރިސް؟ ކޮވިޑް-19އާ ގުޅިގެން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަކަށް އެސްދުރަމިވެ، ވެންޓިލޭޓަރަށް ޖެހިދާނެކަމުގެ ބިރު، ފުރާނަ ސަލާމަތްކުރުމަށް ބަލައި ދިން ގޮތަކަށް ފައިސާދޫކުރި. އަދިވެސް ނާދޭ؛ މިގަޑި އިއްޔަތޮޅިރު ކަރިސް ހުކުރުވާރަދާ މިގަޑި. އެއީ ރިސްކަކަށް ދިވެހި ދައުލަތުގެ، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފުރާނަ ރިސްކަކަށް ކުރުގެ ސަބަބުން، އެ ވެންޓިލޭޓަރުތަކަށް ގެންނަން އޮތް ކުންފުނި އިހުމާލުވުން. މި ނުގެނެވުނު ނަމަ އިއްޔަތޮޅިރު ކަރިސް، އެކަމު ބަޔަކުގެ ފުރާނަތަކުގެ ނުރައްކާ ކަމެއް މި އޮތީ ކޮށްފައި ދިވެހި ދައުލަތުން. ދިވެހި ސަރުކާރުން މިކަން ކުރަން އެޖެ، މިކަން ނުކުރެވި، ވެންޓިލޭޓަރު ގެންނަން ޖެހުނީ ނުގެނެވި، މިއީ އާދައިގެ ވާހަކައެއް ނޫން އިއްޔަތޮޅިރު ކަރިސް މި ދައުލަތަށް. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެކިފަރާތްތަކަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފުރާނައާ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގައި. ގާނޫނުގެ ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތު، ވެރިކަމުގައި ކުރެއްވުމުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފުރާނަ ރެސްކިއުކުރުމުގެ ބޭރުން އަވަސްއަރުވާލާފައިގެން ދިން ހޮސްޕިޓަލް ފައިސާދިނި. ވެންޓިލޭޓަރު ގަނެގެން ދިން ގޮތުގެ ނޭނގޭ. ދިން މިހާރު އެނގިއްޖެ ނޫން. ފައިސާ ދިޔަ ދިރާގެއް އިނގިއްޖެ ނޫން. އިއްޔަތޮޅިރު ކަރިސް؛ މިވަރުގެ ރިސްކެއް ނެގީވެ އިއްޔަތޮޅިރު ކަރިސް، އަދިވެސް ފައިސާދޫކުރި ބޯންދި ނަމަވެސް، އަދިވެސް ހުކުރުވާރަދާ 50 އަހަރަށް މިއަދު މިހާރުގެ ވަރަކަށް. ދުވަހަކު ވެސް ދިވެހި ރައްޔިތަކު، މިފަހަރު ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އެއްވެސް މިހާރު މިކަން ތަކުރާރުވާނެކަމުގެ ހުކުމް އަދިވެސް އިއްވައިދޭކަން. ސަރުކާރު ވެންޓިލޭޓަރު އޮތް ކަމެއް އިއްޔަތޮޅިރު ކަރިސް. މި ފައިސާ ދޫކުރި، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާ. މަގު ބަލަހައްޓަ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފުރާނަ ސަލާމަތްކުރުމަށް. ކޮވިޑް ޖެހޭ ގެއްލުން ވެންޓިލޭޓަރު ގެނައުމަކީ، ވެންޓިލޭޓަރު ނުލިބުމުން މިހާރަކީ. ބަލަހާ މަރުވިއްޔާ. މަރުވެއްޖެ ނަމަ، އެ މީހުގެ ދިވެހިރައްޔިތުގެ ޖާނާ ވޯޓު ގެއްލުނު. ދައުލަތުން ފައިސާ ދިޔައީ އެއް ވެންޓިލޭޓަރުތައް ނުވާ. އެމެރިކާ ހުސްވެފައިވާ ސަރުކާރު ކޮޅުބުނެ އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވިސްނަން ޖެހޭ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހި ރައްޔިތަކު ދުލި ފުރާނަމަ އިސްކަންދޭން ޖެހޭ. ފުރާނަ ސަލާމަތްކުރުމަށް ސަލާމަތް ދިން ޖެހޭ. އެއީ ސަރުކާރުގެ ގާނޫނީ ކުރު މަސްއޫލިއްޔަތު. އެހެންނަމަވެސް ރިޔާސަތު ސަރުކާރަށް؟ ސަރުކާރަކުން ޖެހޭ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފުރާނައި ދުވަހު ރައްކާތެރިކޮށްދިނުމަކީ ގާނޫނީ ޒިންމާދާރު ކަމެއް ވިސްނުމެއް. ކުރީގެ އެހެން ކުރެވޭ ހަމަ ކުރުވަރު. އެހެންވީމާ، މި ވެންޓިލޭޓަރު ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން މަރުވިޔަ ފަރާތްތަކާ ހަދާނީ؟ ކޮންމެކަހަލަ ފިޔަވަޅީ؟ އެހެންވީމާ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެބަޖެހޭ، މި މައްސަލަ އަދިވެސް ނަގަ ޖޯޑަށް. ހައްޤާއި ގެރިހާ؛ މި އޮފީހޭ އެހެން ކަހަލަ ވައްކަމެއް ކޮންގޮތަކު ނޫން. ސަރުކާރު އެބަ އިނގޭ ދައުލަތުގެ ފައިސާ ދިޔައީ ކޮބަކަށް. ވެންޓިލޭޓަރު ނާންނަކަން އެބަ އިނގޭ. ވެންޓިލޭޓަރު އަދި އެއްކޮށް ވެސް ސްޕެސިފިކޭޝަންތަކަށް ނުފެތޭކަން. ބިޑް ކުރިއިރުގައި ވެސް ގެނައު އެއްކޮށްގެ ސްޕެސިފިކޭޝަން ކަމާ، ބިލިބުގައި ހުރަހާލާ. ބިލެސޯލް މި ގެންނަން

ވެންޓިލޭޓަރޭ. ވެންޓިލޭޓަރު ހުރީ ފަންކާ ވެސް. ވެންޓިލޭޓަރު ޖަހާފައި އަދިވެސްކަން ނުގެނެވޭން ފަންކާއެއް. ގެނެއްސިއްޔާ ބޭނުންކުރެވޭން. އެހެންވީމާ، ވެންޓިލޭޓަރު މި ކިޔަނީ، ލޮޖިކަލް ވެންޓިލޭޓަރުކަން އެބަ އިނގޭ. ވެންޓިލޭޓަރު މި އޮންނަނީ ހޮސްޕިޓަލުގައި ނުވަތަ ބަދިފެޅައި އޮންނަ މިހާ ނުވާސްދާނީ ނޫވާއަރު ގުޅާ އެއްޗެއްކަން އެބަ އިނގޭ. އެހެންވީމާ، އެވަރުގެ އެއްޗެއް ގެންނަން ބަޔަކަށް ފަހިސާ ދިފަހި އޭރުވާ ކުއްލިޔަކީ ފަހަރަކާއިދަހަރަ. އެއްއެވެސް ނުގެނެވޭން. ގެނައި އެއްޗަކީ ވެސް ސްޕެސިފިކޭޝަން ނުފެތޭ އެއްޗެއްކަން އެބަ އިނގޭ. އެހެންވީމާ، މަކާނާއި ރިޕޯޓުގެ؛ މަކާނާއި ރިޕޯޓާއި އޮޑިޓަރުގެން ވެސް އެބައޮތް ގޮތުގަނޑު. ޕްރޮކިއުމަންޓް މިކަހަލަ ކަންތައްތައް؛ ގާނޫނު ކިޔައިގެން ހުއްޖަތްދައްކައިގެން ދޮގުތަކު ގެނެވިގެން، ކުރީގެ ސަރުކާރުގައި އަދިވެސްކަން މައުލޫމާތު ނުރަސްމީކޮށް ލިބިފައި އޮތް ގޮތުގައި ކުރީގެ ސަރުކާރުގެ ދުވަސްވަރު، ލާރިއާއި ބަޔަކު ވެސް އެބަ ހިފޭ. އެޖެހޭއިރު މި ފަހަރުގެ ބަޔަކާ ގެނެސް ރިސްކުގައި އޮތީ ކަމެއް ކަމަށް ރަނގަޅުކަމާއި ވާހަކަދެއްކެވުނު އިޖުރާއަތު ރަނގަޅު. ދެން މި ކަންތައް މި އޮތީ ޕްރޮސީޖަރު ގެންނަގޮތް ހިސާބުން ހުއްޓިފަ. އަނެއްކާވެސް މަޖިލީހަށް އައީ. ދެން ވެސް ހުށަހަޅާއި ގަވާއިދާ ކާރާ އެއްކޮށްގެ ބަދަލުގައި އިންސާފު ހަމަޖެއްސުން ވިސްނާފައި ވެސް ހުކުމްކުރަން އެބަޖެހޭ. އަބަދުވެސް ފަސޭހަތަކުން ބަދަލުގެ ވެސް ނުކުރެވޭ. ނުކުރެވޭނެ އިޖުރާއަތު ރައްޔިތުން. ނުކުރެވޭނީކީ ސަބަބަކީ އިޖުރާއަތު ރައްޔިތުން، މި މަޖިލީހުގައި އަދިވެސް ހަމަޖެހުން އެބަހުރި 17 ވަނަ މަޖިލީހުގައި ހުށަހެޅި ގަރާރާ ބާކީ ބިލު. މިތަނުގައި އަދިވެސް ބާކީކަން އަރާ ވާހަކަދައްކާ ރައްކާތެރިކަމާ ކަނޑަޅާ. އަދިވެސް އެ ހުއްޓާ ބާކީ ބިލުން ފަހުން ނުޅެ އިޖުރާއަތު ރައްޔިތުން. މިހާރު މަޖިލީހުން ފާސްވެފައި އޮތީ ހަމަ އެ ބިލު. އެހެންވީމާ، މި ކަންތައްތައް އަދިވެސް ބޭރުގައި ބާކީ ކުރުމަށް މިފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރުމުގެ، އަދި ހަވާލުކުރުމުގެ ފަރާތުން ހަވާލުކުރެވުނު، ހަވާލުކުރެވޭ ފަރާތަށް ސަލާމަތްކޮށްދިނުމަށް އަދިވެސް ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ. މިއީ އަސާސީ ޤާނޫނީ އުސޫލެއް ކަމުގައި ދެކެން؛ ކާމިޔާބު ހުރިހާ ކަމެއްގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! މިހާރު މި ރިޕޯޓަށް ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު ވެސް ހަމަވީ. މިހާރު އަޅުގަނޑު އިޢުލާނު ކުރާނަމަ ދަންނަވާލަން، ވޯޓުގެ ރަނގަބީލުކޮށްސަވައިދެއްވުން.

7. ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން

(މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު ރިޔާސަތާ ހަވާލުވެވަޑައިގެން)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވޯޓު. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއާ ގުޅިގެން ތަޙްޤީޤުކުރި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުން ވެންޓިލޭޓަރުތައް ގަތުމުގައި ކޮރަޕްޝަން ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައިގައި، ދަޢުވާކުރާނެ ހެއްކެއް އަދި ގަރީނާއެއް ނެތް ކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވިދާޅުވެ، އެ މައްސަލައިގައި ހިޔާލު އުފެދިފައިވާތީ، އެ މައްސަލަ އިތުރަށް ބަލައިދެއްވުން އެދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ، ދިރާސާކޮށް ޖުޑިޝަރީން ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	51
ފެނޭ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	50
ނުފެނޭ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	50
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	26
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން [illegible]:

ވެންޓިލޭޓަރު ކޮރަޕްޝަނާ ގުޅޭ ގޮތުން ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދަކީ؛ 51. ފެނޭކަމަށް ވޯޓުދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަދަދަކީ؛ 50. ނުފެނޭ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވީ 50 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 26 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓު ފާސްވެއްޖެ.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދަށް މި މަސައްކަތް ނިންމާލަނީ، ހުއްޓާލަނީ. ހުއްޓައިލާއިރުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގިވަޑައިގެންނަވާނެ، މާދަމާއަކީ ދިވެހިންގެ ފަޚުރުވެރި ނަސްރުގެ ދުވަސް. މި ދުވަހަކީ 1988 ވަނަ އަހަރު ނޮވެންބަރު މަހުގެ ތެރޭގައި ޕީޕަލްސް ލިބަރޭޝަންސް އޮފް ތަމިލް އީލަމް ކިޔާ ޖަމާއަތަކުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ހަމަލާދީ، ދިވެހިރާއްޖެ ހިފުމަށް މަސައްކަތްކުރި ދުވަސް. ޕީޕަލްސް ލިބަރޭޝަންސް އޮފް ތަމިލް އީލަމުން ދިވެހިރާއްޖެ ހިފުމަށް ކުރި މަސައްކަތް ނާކާމިޔާބުކޮށްދިނީ ދިވެހި ސިފައިން. ޕްލޮޓް ޖަމާއަތުގެ ފަރާތުން ސިފައިންގެ ހިފުމަށް އެ ދުވަހުގެ؛ އެނގިވަޑައިގެންނަވާނެ، އެ ތާ ގެންދަރުމުސްކުރުން ފެށިގެން އަރިސް އިރުއްސުރެ ޖެހުނުން ބަޑިޖަހަމުން ގެންދިޔަ. ޕްލޮޓް ޖަމާއަތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވައި މަރުކަޒު، ސިފައިންގެ މައިމަރުކަޒު ހިފުމަށް އުޅުނު ނަމަވެސް ނުވަދެވުނު. އެ ޖަމާއަތަށް ސިފައިންގެ ހަރުދަނާކަމާއި އަރުވައިލެވުން. އެހެންނަމަވެސް، އެ ޖަމާއަތަށް ސިފައިންގެ މައި މަރުކަޒު ނުހިފުނު. އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް ނަސްރުގެ ދުވަހެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރަނީ މި ދުވަހަކީ، ސާބިތުކަމާއި ހިތްވަރު ސިފައިން ހަރުދަނާ ހިތްވަރު، އެ މަރުކަޒު ސިފައިން ހިމާޔަތްކުރިކަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަހީދުންގެ ޤުރުބާނީގައި ސިފައިންގެ ޤައުމު ހިމާޔަތްކުރުމުގައި އެމީހުން ދިން ޚިދުމަތާއި، ޝަހީދުވެވަޑައިގެންނެވި ސިފައިންގެ ހިތްވަރުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން މި ނަސްރުގެ ދުވަހުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމުގެ ދާއިރާއާ ބެހޭ ސިފައިންގެ ޝަހީދުވި ސިފައިންނާއި އަދި އެހެން ބަޔަކު ޓާޓަރަށް ކުރިއަރުވުމުގައި ހިމެނުނު ސިފައިންނާއި އަދި ދުވަހު ޝަހީދުވި ސިފައިންނާއި މަރުވި މީހުންގެ ސަބަބުން ފެނުނު ޤައުމީ މާޔޫސްކަމާއި އަދި އެ ޝަހީދުން ނިކަމެތި، ދުވަސްތަކަށް ހިނގާ ފަހުރުވެރިކަން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބިދިނުމުގައި އަދާކުރެއްވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެމްއެންޑީއެފް ކޮށް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަލާމަތާއި އަދި ސިފައިން ބަހައްޓައި ޝަހީދުވީ ހުންނަވާ، އެ ޝަހީދު މަސައްކަތް ކުރަމުން ގެންދަވާ. ދިވެހިރާއްޖެއިން އުފާފާޅުކުރާނެ، އިސްލާމީ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތް، ސިފައިން އަދި ދިވެހިން ފުރަތަމަ ބާރު އިޖުތިމާޢީ. އެހެންނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެމީހުން މި ފަހުރުވެރިކަމުގެ ތެރެއިން ޤައުމީ ހަމަޖެހުން، ދިވެހި ދުވަސް. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ސިފައިންނާ ދެކޮޅަށް އަޅާ، ހަމަ މިދުވަހުގެ ހިމާޔަތް އެކަނި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބިދިނުމަށް ސިފައިންގެ ޤުރުބާނީއާއި އިމާރާތް ޖަމާއަތުގެ ޕީޕަލްސް އެ ޖަމާއަތުގެ މީހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުން ބޭރުކުރި. އެ މީހުން ހިފެހެއްޓީ ބޯޓުގައި ހުރި 88 ސިފައިން އިންޑިއާ ސިފައިންގެ އެހީގައި ހިފެހެއްޓީ ސިފައިންގެ ބޮޑު ހިތްވަރުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަނަ އަހަރު ނޮވެންބަރު މަހުގެ ބޯޓުން އަދި ބަނދަރު އެހީގައި. ދިވެހިން އެދިގެން؛ ދިވެހިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިންވަރުކުރައްވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިސްތިޤުލާލު ސަލާމަތްކޮށްދެއްވި. އިންޑިއާ ސިފައިން ބޯޓުގައި ތިބި

އުނިވެޖެއިގަންނަވާށް، 2 އަހަރު. 90 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހުގައި އިންޑިއާ ސިފައިން ރާއްޖެ ދޫކޮށް ދިޔައީ. އެއްވެސް ބޭފުޅަކު، އެއްވެސް ދިވެއްސަކު އެ ދުވަހު އިންޑިއާ ސިފައިން އެހާ އަވަހަށް ދިޔުމަކަށް ރައްޓެހިކަމުގައި މާ ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އޭގެ ދެ އަހަރު ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނު މަންޒަރު ދިވެހިންގެ ހިތްތަކުންނެއް ގެއްލިފައެއް ނުވޭ. އިންޑިއާ ސިފައިން ދެ އަހަރު ތިބުމަށްފަހުގައި ރާއްޖެ ދޫކޮށް ދިޔައީ، އެ މީހުން އަމިއްލައަށް. އަދި އެއަށްފަހުގައި މި ހިނގައިދިޔަ 31 އަހަރު އިންޑިއާ ސަރުކާރުން ގެންދިޔައީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢީ ބާރުވެރިކަން އިތުރުކޮށްދިނުން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި އިސްތިޤުލާލު ހިފެހެއްޓުމަށް ޓަކައި އިތުރު ހަތިޔާރާ އެކުގައި މި ރާއްޖޭގެ ކަށިވަރު ބަލައިގެން މީހުން އަންނަން ފެށުމުގެ ކުރިން އިސްޓްރެޓީޖިކް ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވަނީ ކުރުވެފަ. އެއީ ވަކި ސަރުކާރަކުން ކުރި ކަމެއް ނޫން. ރައީސް މައުމޫނުގެ ސަރުކާރުއްސުރެ ފެށިގެން ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް މިހާރު ހިންގަވަމުން މި ގެންދަވާ ސަރުކާރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޢަމަލުކުރަމުން މި ގެންދަނީ ހަމަ އެއްގޮތަކަށް. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބޭރުގެ ހަމަލާ މިދިޔަ ތިން ސަތޭކަހާއި އަހަރުގެ ތާރީޚުގައި ތަފާތު އެތައް ފަހަރަކު ކުރިމަތިވެއްޖެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދުހަރުން، ދުހަރުސްކަލުން ގޮތުގައިވާ. ޕޯޗުގީޒުންނާ، ދު ކޯސްޓްމަޅަވުގައި ގޮސްދިޔައީ. ޝަރީޢަތުގެ ބަނޑާރައިން ގޮސްދިޔައީ. ކަށަވަރުން ރަތްތަން އަވަށްތަރި. އަޅުގަނޑުމެންގެ މިން ވެރިން، މިން ރަސްކަލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގެދޮށްޖެ. އިންޑިއާކަނޑަކީ އަބަދުވެސް ދުނިޔޭގެ އެކިއެކި ޤައުމުތަކުން މި ކަނޑުގެ މައްޗަށް އަތްގަދަކުރަންވެގެން މަސައްކަތްކުރާ ކަނޑެއް. މި ކަނޑުގެ އަމާންކަން އަޅުގަނޑުމެން ބަހައްޓަންވީކަމާ އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ކުރަންޖެހޭ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ފެނިފައި ތޮއްޗެއްގައި ޖަވާބުދާރީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިން ވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ވެސް މި ގޮތުގައި މިކަން ބޭއްދިވެރިކަމާ އެކުގައި ކުރަމުން. އަޅުގަނޑު މިއަދު ދިވެހި ސިފައިންނަށް ހައްދިމުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުންގެ ނަމުގައި އަދި އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ނަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައްދިމުންނަށާއި، ވަކިން ކޯސްޓްގާޑަށް ދިވެހި ސިފައިންނަށާއި، އަދި އިންޑިއާ ސަރުކާރަށް ވަރުގަދަ ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި އެއް މެންބަރަކު ވިދާޅުވި؛ ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ އެހެން ދުވަހަކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން. އެހެންނަމަވެސް، މާދަމާ ކުރިއަށްއޮތް ބުދަ ދުވަހު ޖަލްސާ އޮންނާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ބުދައަށް ވަރު، ބުރާސްފަތިއަށްޓަކައި ހުކުރު ކުއްލިއަކާ ނުހިނގާ. ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 4 ނޮވެންބަރު 2020 ވާ ބުދަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9:00 ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.